

„Totul e simplu, atât de simplu, încât / devine de neînțeles“ Nichita Stănescu

Redactor șef: Gheorghe Dobre

Editori:

**Asociația
culturală
HELIS**

REVISTĂ DE CULTURĂ - ISSN 1584-5672 • ANUL XI, nr. 4 (132), aprilie 2014 • Apare lunar la SLOBOZIA • 1,0 LEI

George APOSTOIU

MIRCEA ELIADE DESPRE GENIUL LATIN

În 1942, în plin război, pe vremea când era atașat cultural al României în Portugalia, Eliade publica, în ziarul „Accao”, eseul „Camoës și Eminescu” (republicat în românește în „Vremea”, an XVI 1943, mai 9, nr. 697), în care cei doi mari poeți devin apropiati și comparabili prin ceea ce ne-am fi așteptat mai puțin: apartenența la geniul latin. Punctul de plecare al studiului este seducția provocată savantului român de marele poet portughez. Punctul final este o demonstrație, pe cât de cutezană, pe atât de fascinantă în adevărul relevat. Camoës și Eminescu se înrudează prin capacitatea lor de descoperitorii ai unor noi geografii, noi tărâmuri poetice - *terra incognita* - oceanul, în cazul portughezului, mitologia Daciei, în cazul românului. Amândoi intră în elita a ceea ce Eliade numește „geniul latin”, ilustrând capacitatea creatoare a popoarelor aflate la extremitățile lumii latinității: „Ceea ce Camoës a adus nou în cultura universală a fost tocmai transformarea în valori spirituale a „geografiilor” și a experiențelor considerate până atunci drept „barbare” și fără nici o semnificație superioară... Camoës justifică pe planul estetic descoperirile maritime și cuceririle coloniale ale portughezilor”. Eminescu părăsește și el tenebrele, necunoscutul, barbaria trecutului istoric și aduce în locul lor mitul și fascinația lui poetică. Adică, puterea creației. Să ne amintim, spune Eliade, de plângerile lui Ovidiu în exilul său la Tomis, pe malul Mării Negre: „Cerul acesta și apele acestea sunt intolerabile. Nu știu pentru ce, chiar și pământul îmi displace” (*Tristele*, III, 3). O lămurire: surgiunit de împăratul August, despărțit de iubită, de amante de fapt, de lumea mondenă în care era adulat, cum să-i fi plăcut lui Ovidiu acele locuri străine din Scitia Minor! Totul i se părea ostil, barbar: ținutul sălbatic, iernile grele, lumea vorbea o limbă neînțeleasă, o lume cu totul alta decât cea din saloanele și forumurile romane în care poetul era un mare răsfăț! Eminescu nu pornește de la aceleași date. La el Dacia nu este sălbatică, ci mitologică. Pentru Camoës oceanul nu este tenebros, ca pentru navigatorii ce descoperau lumea nouă, ci exotic, de poezie. La fel și pentru Eminescu, Dacia nu este barbară, cum i se părea

lui Ovidiu, ci este spațiul fabulos al unei lumi imaginare.

Multora li se pare de ne acceptat, oricum ciudat, să-l plasăm pe Eminescu într-un alt univers decât cel în care s-a format filosofic, adică cel germanic, și să-l proiectăm într-o ambianță atât de diferită cum este cea latină. Și, totuși, Eliade are multă dreptate. Desigur, el nu trebuie scos - nici nu se poate de altfel - din zona, poate chiar de sub tutela filosofiei germane, nu poate fi sustras spiritualității timpului în care s-a format. Este necesară, însă, o proiecție suplimentară care să-i lumineze mai bine și mai convingător factura talentului său. Prin particularitatea fantaziei lui creatoare el este în primul rând latin. Așa vede Eliade harul lui de creator. Eminescu și Camoës, demonstrează Eliade, ilustrează un tip aparte de mari scriitori, ei aparțin unei altfel de sensibilități. Apropind numele celor doi mari poeți ai latinității, mă gândesc mai întâi de toate la contribuția pozitivă pe care fiecare din ei a adus-o îmbogățirii „geniului latin”. Eliade înălță un clișeu și, cu siguranță, o nedreptate: „Când se spune «geniu latin» sau spiritualitate latină, ne gândim numaidecă la Vergiliu, la Petrarca sau la Racine”. Filosoful a resimțit insuficientă acoperire de către latini, italieni și francezi, a spațiului latinității și a propus, ceea ce este normal, extinderea acestuia spre „periferie”, spre culturile neo-latine de margine. Pentru a fi convingător el ține să precizeze: „Să ne imaginăm acest «geniu latin» ca un rezervor inepuizabil de valori spirituale limpezi, echilibrate, logice, euritmice. Multiplicarea posibilităților creatoare latine se reduce astfel la un mic număr de calificative: claritate, proporție, grație, simplitate, spontaneitate etc. În felul acesta se limitează conceptul de «latinitate», în loc de a se lărgi îndeajuns pentru a putea cuprinde toate creațiunile latine”. Savant pune această vizionă limitată, dominantă în sec. al XIX-lea, pe seama unei neînțelegeri: concepția monovalentă a unei culturi, a geniului unei rase sau a unei civilizații: „La originea acestui *malentendu* se vădește a fi teoria «dominanței», a «facultății preponderente», simplificări tot atât de exagerate pe cât de periculoase. Relațiile spirituale ies mutilate din schemele rigide și simpliste: latinitate - dragoste de tot ce e clar; germanism - confesiune metafizică; anglo-saxonism - empirism; Occident - acțiune; Orient - contemplare etc. Lucrurile nu sunt atât de simple. Cultura, geniul unei rase, nu sunt monolitice, ci polarizante”.

(continuare pag. 17)

Două bronzuri

Dan Elias

În urmă cu aproape zece ani, eram cu un prieten pe unul din bulevardele Bucureștiului. La un moment dat îmi face semn cu capul spre o vitrină și îmi șoptește cu buzele abia întredeschise, ca un ventriloc: „Să vezi ce săni are astă!” M-am apropiat fără mare tragere de înimă de geamul vitrinei, încercând să privesc fără ostentație printre obiectele expuse și să identific „femeia” la care făcuse prietenul meu referire. „Nu acolo! Aici!” – îmi spuse el la ureche, la fel de preocupat de a nu fi auzit de „respectiva”. Privesc locul indicat și mă crucesc! Persoana purtătoare ai sănilor fabuloși descriși de prietenul meu, era .. un manechin din plastic!!

Această aducere aminte mi-a fost declanșată de reprezentanții Ministerului Culturii care consideră bustul din bronz al Arethiei Tătărescu, din parcul cu același nume din orașul Târgu-Jiu, ca fiind „sexos” din cale afară! Privesem și eu fotografia bustului incriminat și până să citesc această referire a mai marilor culturii române îl considerasem „plăcut privirii”,

chiar „frumos”. Întrădevăr, replica în metal a Marii Doamne a Gorjului, cea care l-a invitat pe Brâncuși să realizeze ansamblul unic din Târgu-Jiu, este „beneficiară” a două .. „bronzuri” de toată mândria, pentru care nu pot decât să-l felicit pe artistul plastic Paul Popescu, cel care i-a imaginat. Ei, sănii, nu au nimic în comun cu vulgaritatea și cu atât mai puțin cu sexul. Asta, dacă nu cumva s-a legiferat între timp libertatea sexului cu statuile din parcuri și nu știu eu.

Mecanismele „gânditoare” din cutiile craniene ale unor dintre noi funcționează pervers. Dar acest lucru nu este valabil decât în viață reală. În artă (și cei de la Ministerul Culturii nu aveau de unde să știe asta), materialul de lucru nu are o moralitate intrinsecă. Arta produce „sensuri”, nu „sexuri”, iar sensul este expresia unei chimii proprii celor ce privesc, ating sau citeșc.

Nu pot decât să mă bucur pentru Michelangelo că nu a fost supus criteriilor „naturiste” din frumosul nostru minister al artei. Altfel, „David”-ul lui, posesor al unei ... „zdrăngănele” minuscule, ar fi fost dat la retopit, măcar că era din marmură!

Aici nu este nici pe departe vorba de ipocrizie, ci de prostie! În 1920, la Salonul Independenților din Paris, Matisse vede pentru prima dată sculptura lui Brâncuși intitulată „Printesa X” și exclamă cu glas tare, căt să îl audă toți cei prezenți: „Iată un falus!” Acum să nu credeți că Matisse a pronuntat .. „falus”, și dacă onor comisia noastră de „intellecti” l-ar fi auzit, cu siguranță că l-ar fi eliberat din funcția de comisar șef al expoziției.

Dintr-o fericire pentru care îi mulțumesc lui Dumnezeu, arta nu este democratică.

E noaptea-Nvierii

Pășesc în odaie, inima-mi bate.
Tăcere adâncă, singurătate;

Doar sub pervazul uscat al ferestrei
Greierii mângâie clapa celestei.

E noaptea-Nvierii, minunile vin!
Îmi fac semnul crucii ca orice creștin.

De-odată, mijind sub albă năframă,
Chipul bunicii-mi zâmbește din ramă.

Bunicul, purtând un fel de sutană,
Pare un sfânt zugrăvit în icoană.

Alături e tata, ce mândru soldat!;
S-a ntors de pe front c-un picior degerat.

Mama-i femeia aceea frumoasă
Cu straiele ei subțiri de mireasă.

În poze tivite cu rame de plus
Sunt rudele mele: unchi și mătuși...

...Pășind peste pragul acestui muzeu,
Mereu mă întreb: unde sunt eu ?

Marian STEFAN

Cronică de Stână – 18

Scriitori gălățeni și ialomițeni la Cenaclul literar de la Stâna din Maltezi

După cum se știe, chiar dacă nu mai sunt la mare modă, cenaclurile literare încă mai există, manifestându-se pe ici, pe colo, sub o formă sau alta. Deși nu respectă forma clasică a unui cenaclu (cu reguli clare și aplicate), întâlnirile de la Maltezi ale *Helișilor* capătă adeseori haina unei astfel de „respirații”; cum altfel am putea numi lecturile autorilor prezenți, din creația lor sau a altora, discuțiile pe marginea celor scrise/ lecturate, decât o gură de „aer” în suflet?

Surpriza frumoasă pe care au avut-o cei patru ... mușchetari maltezeni (Florin C., Dobre, Teoharie și subsemnata) la sfârșit de martie (29) a fost întâlnirea cu scriitorii gălățeni: Corneliu Antoniu – Președintele Filialei Sud-Est a USR, Viorel Ștefănescu – scriitor, critic și traducător și Simona Toma. Cei trei au fost însoțiti de adorabila Brândușa, care dumneaei susține că n-ar fi scriitoare. O credem până la proba contrarie.

Partea cea mai interesantă a întâlnirii a constat în lectura autorilor din creații proprii (domnul Ștefănescu și traducere însoțită de original, din T.S. Eliot – *Jellical cats*), însoțite de comentarii.

În rest, s-a mai pus țara (literară) la cale, s-au mai făcut plimbări în livadă, conversații cu animalele etc. Și, întrucât întâlnirea a încântat ambele „tabere”, s-a convenit că e musai să se repete, fie pe teritoriul stânei „noastre”, fie pe meleaguri gălățene, poate chiar la apropiatul Festival „Zile și nopți de literatură”.

À bientôt!

Florentina Loredana DALIAN
Slobozia, 24 aprilie 2014

Marius STAN

Un foc viu

E bine să-ți fie teamă de ceva, de cineva
mai întâi de părinți, nu cumva să te iubească mai puțin
apoi de viața de zi cu zi, plină de miere și venin
sau poate de moarte

E bine și să te bucuri de ceva sau de cineva
cum ar fi de prima zi de școală sau de primul sărut
de cel pe care l-ai ajutat și nici măcar nu l-ai cunoscut
sau de tine, așa cum ești

E bine să zâmbești la ceva, la cineva
dacă e cumva frig și porumbei își înfoie penele
dacă un bebeluș se freacă la ochi și își coboară genele
sau dacă plouă liniștit

Dar cel mai bine e să creezi ceva sau pe cineva
să tai o cărare prin pădurea imaginată de tine
să aprinzi un foc viu din frunze și lemne puține
sau din cuvinte

Paznic de far

Un paznic de far lângă Marea Neagră
asta aș vrea să fiu
Nu să beau, să petrec sau să scriu noaptea-n treagă
doar paznic de far lângă Marea Neagră
să tai lumina în felii

Un suflet larg, cu vedere la mare
asta aș vrea să am
Nu bani, nu putere, nu palate strălucitoare
doar un suflet larg, cu vedere la mare
să măresc atracția lunii

Un castel din nisip și piatră și apă
asta aș vrea să ridic
Nu o cetate cum Dunărea în Deltă își sapă
doar un castel din nisip și piatră și apă
să măsor fragilitatea

Spre ziuă

Te adulmec cum treci pe terasa de scrum
Cu pasul elastic, Chanel, leopardic
Trăgând după tine atunci ca și-acum
Un covor de miresme, organic, balsamic

Si te văd alergând, Dürer-oasă, plăpândă
În fusta și inima ta tricotată
Îmbrâncindu-mi privirea de pe coapsa flămândă
„Nu acum” „Mai târziu” „În curând” „Niciodată”

Te aud limpezit, scăpitor, clincănit
Cum respiri fremătat și-mi șoptești într-o doară
„Dacă tu nu erai, dacă tu nu trăiai
Viața mea ar fi fost mai Ravel, mai usoară”

Si te gust, amăruie, Merlot, sărăită
Acrișor mestecată în visele mele
Pipărată cu vorbe, cu hrean, rătăcită
Între mere și prune într-un coș de nuiile

Cu săgeți am luptat, cu pistoale, cu săbii
Cu Brâncuși am luptat și-am crezut că înving
Numai noaptea în somn, printre perne și vrăbi
Întind mâna cu dor și nu pot să te-ating

Draga mea

Draga mea, îți duc dorul
ca pe-un sac cu pietriș
și te caut, te caut și acum pe furii
printre flori și gângăni amețite de vin

Te-am iubit, te-am urât
mult prea mult, prea puțin

Draga mea, îți ascult
și acum glasul stins
zăpezit, zăpezit, când pe-aproape a nins
când e vânt, când e soare sau când plouă din greu
Te-am iubit, te-am dorit
mai deloc, mai mereu

Draga mea, te aștept
lângă piața de flori
tremurând, tremurând în parfum și culori
și mă-nec și respir și sunt mort și sunt viu
Te-am iubit, te-am pierdut
prea din timp, prea târziu

Draga mea, îți duc dorul
ca pe-un sac cu pietriș
și te caut, te caut și acum pe furii

O călătorie

Te privesc, cum stai în fereastră
leneșă, răsfătată-n lumină
amețită, aiurită, bizantină
ca dragostea noastră

Te privesc, cum îți trece prin păr
vântul desfășurat în vise
porțile trupului tău re-deschise
ca mușcătura din măr

Te privesc, cum păsești pe covor
scâncind rimelată, subțire
de durere dacă nu de iubire
ca umbra de sub picior

Te privesc, cum aștepți zi de zi
senină, cu valiza pregătită
știind că ani și ani ai fost iubită
și că taxiul va veni

Dan Elias

Fluiere

O să plec într-o zi până în fundătura zării, și acolo
voi ridica asfințitul ca pe capacul unui coș de gunoi,
doar să-mi arunc în neant rufa putrezită a acestei forme.
Mă voi întoarce mai vesel, mai liber și doar un pic altfel.
Mă voi întoarce ca să mă las cântat de tine, murmurat
de gura ta precum o mașină de cusut costumele noi
ale sunetelor parcă-așezate-mpreună pentru prima dată.

Dacă nu mai poți să fi, dacă din motive de dimineață
tu nu mai poți să fii atât cât să te pot recunoaște,
voi dezgropa toate cimpoaiele pline cu respirațiile tale,
cele pe care altfel atât de frumos le-ai fi risipit fără
mine

și le voi pune să mă mai fluiere o singură dată:

De n-aș fi stat cu tine, chiar până la sfârșit,
Nici toată iarba lumii, și nu m-ar fi găsit!

M-ar fi întins cocorii deasupra ta întruna
Să-ți facă cer din mine, și soarele și luna,

Fără să-ting pământul cu tălpile o clipă!
N-ai fi aflat de-a pururi ce chefuri mă risipă

Să nu-i fac poftă morții cu trupul niciodată,
Ce nor, în plin albastru, ar fi-nceput să bată!

FRAGMENTE

- „Regulile în poezie nu sunt valabile decât pentru cei care știu mai mult să imite decât să inventeze.” (Giordano Bruno, „Degli eroici furori”) Adică regulile existente sunt bune pentru aceia care nu pot să dărâme regulile existente și să inventeze altele noi, să devină capi de serie. Dar doar astfel se poate regenera literatura.

- „Cea mai importantă formă impropriă a limbii este metafora.” (Wolfgang Kayser)

- „Nu utilizarea metaforei e manieristă, ci metaforismul, adică înlățuirea excesivă a metaforelor și folosirea în mod special a metaforei de opozitie.” (G. R. Hocke)

- „Metafora, în forma ei primară, este o autoapărare intelectuală a individului.” (H. Werner)

- „Începutul oricărei poezii (este) să abolească mersul și legile rațiunii, care judecă rational, și să ne transpună din nou în frumoasa rătăcire a fantiei, în haosul originar al naturii umane.” (F. Schlegel) Frumos, adevărat, greu de înțeles și greu de atins.

- „Poetul se folosește de lucruri și cuvinte ca de clapele unui pian – iar poezia toată se întemeiază pe asociația de idei activă, pe producerea - automată, deliberată, ideală – a hazardului.” (Novalis)

- „Metafora dobândește și în manierismul secularizat al epocii moderne o putere demonică.”(Novalis)

- Pentru manierismul antichității, „metafora egal Dumnezeu”, puterea de preschimbare a divinității se reflectă în metaforă. (Tesauro, sec. XVII).

- Pentru manierismul secularizat: „metaforă egal om”(Novalis).

- În literatura târzie a metropolelor europene și americane: „metaforă egal enigmă” – expresie a realității lipsite de nume și chip.(Andre Breton)

- „Contriariilor le sade bine împreună; din cele diferite se naște cea mai frumoasă armonie.” (Heraclit) Concordia opositorum a lui Eliade.

- „Iregularul - adică neasteptatul, surpriza, uimirea – este un element esențial al frumosului.” (Baudelaire) E motorul, dacă frumosul poate avea motor.

- Metafora de opozitie, cea care reunește contrariile (ex. „broasca testoasă e o liră fără corzi”), este socotită de Tesauro cel mai izbutit produs al ingeniozității spiritului, deoarece „retoricenii nu o cunosc”. Tesauro nu prea-i agreea pe retoricieni. Si avea dreptate.

- AZOTH – în alchimie, el înseamnă „început și sfârșit, unitate”.

- Muzica este „grand miroir de mon desespoir”, zice Baudelaire.

- „...arta muzicală a madrigalului este – în ceea ce privește răsfătatul ei joc ornamental și fantazarea ei demonică – într-adevăr o artă întrupată, o artă a diavolului.” (G. R. Hocke)

- „Nu există în timpul acela nici moarte, nici ne-moarte’ (adică nici oamenii, nici zeii). Nu era decât principiul nediferențiat ‘UNU’ (neutru). ‘UNU’ respiră fără suflare, mișcat din sine însuși.’ Dîncolo de acesta nu mai există nimic altceva.’(Rig Veda). ‘La început, tenebrele ascundea tenebrele’, dar căldură (provocată de asceză, tapas) a dat naștere ‘UNU’-ui, ‘potential’ – ‘embrioul’, – ‘învăluit în vid’. Din acest germene (‘potential’) se dezvoltă Dorința (Kama), și aceeași Dorință a fost sămânța dintâi a Conștiinței(Manas)...’ Poetii, prin reflectie, ‘au știut să descopere locul Ființei în ne-Ființă’. ... Dar ‘creația secundară’, adică creația fenomenală, rămâne o enigmă. Zeii s-au născut **după**, deci ei nu sunt autorii creației lumii. Poetul încheie prin interogatie: „Cel-ce-veghează asupra (lumii) în cerul cel mai de sus, o stie numai el (cunoaște originea ‘creației secundare’) – sau nu stie deloc?” (M. Eliade, Istoria religiilor) Să descoperi locul Ființei în ne-Ființă e ceea. Si Cel-ce-veghează asupra lumii și stie sau nu stie deloc? Ce dilemă! Pentru noi, nu pentru altcineva.

- „El a luat asupra Lui neputințele noastre și a purtat boalele noastre.”(Isaia) Deci Isus a captat răul din lume în El fără să-l distrugă, există în el, dar supus. De aceea nu i-a evitat pe romani, știa că ajunge la crucificare, dar nu avea altă soluție, crucificarea era o purificare, distrugerea definitivă a răului și bolii prin-tr-un sacrificiu uman. Prin înviere, El se întoarce curat. Dar astfel universul s-a dezechilibrat, conform filosofiei indiene, pe care Isus o cunoștea, se pare, foarte bine.

- „Eu sunt Celălalt” – legendă estoniană despre creație. Celălalt este Satan, dublul, chipul inversat în apă al lui Dumnezeu.

- „... la început nu era decât o rată.” – mit al tătarilor Abakau.

- „Plus sonat, quam valet.”(Seneca, Epistole către Lucilius, 40) Traduceți cum vreți, dar omenirea cu asta se ocupă de mii de ani. Si-i place.

- „În această carte nu se află biografia mea, ci desfășurarea exactă a evenimentelor mele interioare.” (G. Papini, Un om sfârșit)

- Hyperouranios topos – loc supracesc, hiperspațiu, loc în care pot ajunge sufletele. (Platon, Phaidros, 247, c.d.) Din Platon vine numele primei mele cărticile de versuri, ca să-mi lămuresc, în sfârșit, prietenii și maipuținprietenii. În acel spațiu ne aflăm toti cei conștienți. Nu știm pe care ușă vom pleca de acolo și ideea ne cam frionează. Astă am vrut să spun. Alt titlu trimitea cartea în altă direcție.

Gheorghe DOBRE

Din Fondul documentar al Bibliotecii Municipale „Constantin Toiu”

Fondul Constantin Toiu

Jurnal

intim (III)

(continuare din numărul trecut)

(Caietul cu vinilin maro piele de șarpe)

Note pentru volumul de nuvele
20 mai 1965 – București

Sosesc în târg. Tata a murit. Cimitirul după masă. Înmormântarea. Înmormântarea Mariei în alt colț al cimitirului. Lăutarii cântă „Când apar seniorita în parc pe-nserat, curg în juru-fi petale de crin. Ai în ochi patimi dulci și luciri de păcat, dar ai sufletul de heruvim... sărutări de dor... visul trecător...” ...amintirea cu al ei parfum... (peste câteva pagini de manuscris, cântecul e reluat, cu adăugirea, după heruvim: Gura ta e-un poem de nebune dorinți – ochii tăi un tezaur sublim...) *

Cu Lică seara mergem la nunta țigănească. Dacă el mă invită, care a iubit-o pe Maria, dacă el vrea să meargă imediat la o nuntă, de ce n-ăs merge și eu, pe care moartea tatei (așteptată) nu m-a îndurerat profund. (Mama când vede gura deschizându-se la un hop – gura lui, gura lui ! Exclamă – pentru mine e şocant, şocant.) *

Amorurile lui Lică. În sănătate, îi plăcea noroiul. „Lică, eu mor-asta-i plăcea – nimeni nu-i spunea aşa. Dimineața se trezeau în patul ei de la Manasia, cu noroiu uscat pe ei – abea se mai recunoșteau – erau amândoi plini de cruste de noroi uscat.

Episodul cu berzele la Urziceni. Tanța – mi-au adus un copil. Unde-i ? o căutam curios în brațele strânsă peste burăt, unde-i ? întrebam. Berzele când se roteau deasupra târgului primăvara. Una avea în cioc un cocean din iarna trecută, care fumega... ele aduc foc, pedepsesc ! *

Nu știi ce-i cu băieții ăștia din târg – se sinucid pe capete. Paulică Spiridon care s-a sinucis (el a iubit-o pe Maria) după ce își pusește placă asta (tangoul târgului). Toți adolescentii se sinucideau. Casa îngropată în pământ de vis a vis de farmacie. Noi – eu și Lică n-apucaseam să ne sinucidem... Plecasem la timp. Nu mai avusesem când să ne sinucidem, plecasem amândoi la școli – când veneam în vacanță găseam târgul și mai îngropat. *

D.p. Fănuș și Băieșu (Fănuș Neagu și Ion Băieșu, scriitori și cronicari de fotbal -n.n. A.B.) arătându-și pașapoartele triumfători, înainte de a pleca în Italia. „Tii cu Dinamo, pleci la Milano. Tii cu Rapid, pleci la Mamaia”. *

Nu mai credeam nimic, - începeam să simt că nu mai cred în nimic – și n-aveam decât 22 de ani și mă întrebam speriat uneori ce aveam să mă fac eu încă patruzeci sau cincizeci de ani, cel mult, fără să cred în nimic și că asta trebuie să fie foarte obosit, când nu mai crezi în nimic și vrei totuși, vag, să crezi în ceva, și trăiești așa, inutil, zece ani și încă zece și încă zece, până se duce naibii totul. Eram furios. Mă certam din nimic. Căpătaseam probabil o expresie atât de încruntată, că oamenii întorceau capul după mine. O singură dată, un copil a venit la mine și mi-a arătat ceva și a fugit și m-am luminat, dar și copilul acela avea să crească și totul s-ar fi stricat. *

(Carnetul cu pătrătele maronii-cenușii)

Curioasă această situație pe care nu reușesc să-o explic: știi că cel cu care te cerzi are dreptate și continui să-l contrazici. El are dreptate, dar, confuz, nu știe să exprime dreptatea lui. Pe planul formal al discuției îl învingi, însă după, rămânând singur, îți pare rău – îi dai dreptate – e o remușcare (omul nu poate să se exprime și beneficiile de o victorie falsă). Cred că tocmai această falsitate a victoriei și argumentelor mele prea clare mă supără de fapt. E în situație o doză de ipocrizie care se răzbună, mai târziu când, singur fiind, nu mai ai nevoie să birui nici un interlocutor. Atunci adevărul ieșe la suprafață ca o melodie, ca o temă dintr-un tumult de sunete. *

Avea un fel de a vârsa care te stupefia. Vorbea cu tine, mergând, și vorbind întorcea puțin capul într-o parte, fără să

se apelece, fără să icnească, și deborda scurt, ca și cum ar fi scutpat numai, pe urmă își continua la fel conversația, fără nici o urmă de lacrimi în loc. (Velea) (Nicolae Velea, scriitor -n.n. A.B.) Vărs des, spunea, m-am obișnuit. *

Prânzul cu Fănuș la mare înălțime – cota 1500. Vântul rece și ușor. Masa de lemn uscată, sură, - are în ea lemn de troiță. Topometri care, de pe acoperișul cabanei, măsoară cu aparatelor înălțimile. Panorama. Culmile pleșuve, crăpate, cu șanțuri, rovine, stâne – părasite. Drumul care urcă șerpuiind prin păduri spre Păduchiosul. Aparatele stației de meteorologie albe, catargele – vapor. - Suntem ca să ne liniștim

Doi scriitori

Vântul ne spulberă pâinea din coș – răstoarnă sticlele de bere.

Seninătatea.

Ce este după culmile acelea pleșuve.

- Mai la dreapta...

Cetările pe Postăvarul. Scaunele telefericului vopsite – doi care se luau la trântă.

*

1968 (scris cu pastă roșie, nu cu cerneală albastră, ca notele.) Cârciuma verde de pe Furnica, bețiv cu acordionistul țigan – 11 ani și celălalt, prietenul lui – copil – beția cu copii (Fănuș) sub balconul verde.

*

Nego (Ion Negoițescu, critic și istoric literar, cunoscut ca nego – n.n. A.B.) în mașină cu electricianul – reflecțiile despre modă (Nego beat 100 rom, moș Popescu)

Pe mine cad bine costumele de la Walde (?) moda să schimbă... tonul învăluitor – electricianul uitit de eleganță conversației.

În mașină pe bulevard. Celălalt ascultă plăcute și trist față de procedeul meschin al lui N care debitează totul, în numele (estetic) unei inițieri pentru o placere joasnică și trecătoare (??)

*

Accidental. Întorc la stânga să fie lovit locul din dreapta, „loc de moarte”, spunea Lică. Era cu nevasta (pe locul din dreapta) și cu cele două fetițe în fundul mașinii. A văzut I.M.S.-ul apropiindu-se. „În fracțiunea aia de secundă am vrut să săbor peste el, să sap pe dedesubt un tunel ca să scap, pe urmă, - aveam asta în subconștient – am sucit volanul la dreapta, m-am expus eu, ca să nu fie lovită nevastă-mea – Asta o spune șoferul -

*

Întâlnire cu V. Nițulescu (Vasile Nițulescu, actor de teatru și film -n.n. A.B.). Beat mort, pe stradă, infoșolit în ursorul lui, se căznea să-mi spună ceva și nu reușea să articuleze; a plecat clătinându-se.

*

Fata cu ochi albaștri (aproape albi) înălțință fugă pe stradă. Ochi î se mișcău în cap – parcă era plină totă cu un lichid albastru, o substanță aurie fluidă, care clătinându-se în ea, îi apărea cu lucuri scurte și în ochi.

*

(Carnețelul fără copertă)

Sus scrie La Chiril: Ghinecolatris, prea supus totdeauna doamnei sale

- E Zigu, îi dă mâna (îi convine) la toamnă pleacă la ai lui, în Israel (Zigu care la o coadă de struguri Hamburg spunea jocul: - Te sperie, te uluiesc comerțul socialist ! (Zigu Ornea, critic și istoric literar – n.n. A.B.)

*

Cum la ei totul e mic, și grandoarea lor este mică (Karin)

*

Un țigănuș urând în tramvaiele supraaglomerate de sărbători: „La anul și la mulți ani, Pregăti-vă de bani !” Toți încep să râdă. Dau bănuți, cu voie bună. Ce înseamnă Talentul !...

*

Belu Silber la 70 de ani se îmbrăcă subțire, cel mult cu un fâș pe el și cu capul gol. Tremură tot timpul. Un domn bătrân care emană vesnic o senzație de frig (de fapt frigul închisorii în care a stat 17 ani) și care, vrând să rămâne Tânăr, se îmbrăcă sumar totdeauna... Mergi alături de el și-l auzi – nu dârdâind – o crispăre lăuntrică, o crispăre de ghețuri care se aşază... Face infarct plimbându-se astfel în noiembră pe o temperatură de 5 grade plus – internat la Urgență

*

„Ouă de 24 ore numai prospetime” - reclama aprozaruului Crevedia, care angajase pentru afișe un bătrân poet ratat și bețiv...

*

Fata în doliu (sexy) (minijup) și directorul Sîntimbreanu, văzuți împreună. (Mircea Sîntimbreanu, scriitor -n.n. A.B.)

*

Ana Pauker îndrăgostită de Bîzu Cantacuzino și Regele Mihai – atracția unei bătrâne comuniste spre bărbații frumoși, impunători, de viață aristocratică.

*

(scris cu cerneală roșie) Serile de întâmplări care se strâng laolă de la mari depărtări, în unele împrejurări căutând să dea un sens, sau încercând să arate că soarta ta are un înțeles, regizat, urmărit de undeva...

Vezi întâlnirea de la filmul sovietic Călină roșie cu evreica

care a luat cuvântul la excludere... (Editura P.C.R.) și care era bătrână. (și-am dat mâna peste bânci în sală, înainte de a se stinge lumina și a început jurnalul. Înainte cumpărasem romanul lui Paul Georgescu „Înainte de tăcere”. Pe urmă întâlnirea cu Mira Iosif care se regula pe scări cu studenții de la Institutul de teatru și care fusese și ea în epoca stalinistă o activistă ferventă... Seria probabilităților care adună la un loc din când în când întâmplări, scene, indivizi, din trecut, adunându-i pe parcursul unei ore sau mai puțin chiar... *

T (Titus) (De la Titus Popovici, scriitor, prieten cu autorul – n.n. A.B.) -Erou negativ pe care încerc să-l amendez moral. C1 (Caravia, nume ales întâmplător). C2 – Caravia de la reciclare, coincidență de nume. Tip inteligent, luminos. Mă felicit că numele inițial a găsit un om în carne și osătăt de reușit. Păstrează numele de Caravia. Dar... Apare biografia reală a lui Caravia de la reciclare. Tip tortionar. Să iată-mă întors în mod fatal la tipul inițial T. Pe care încercasem să-l amendez moral... (...) meu m-a forțat să reîntâlnesc personajul real și odios de la care am pornit. L-am cunoscut de două ori: prin scris, ce-am creat din el. L-am cunoscut sub un nume (Caravia) pe care l-am crezut briant și bun și biografia reală a lui Caravia m-a readus la personajul inițial care părea mascat, acesta suprapunându-se celui de al doilea. C / Caravia) a devenit (T) C=T iată ecuația Ecuația T. C1C2C3. Stranie – magia numelui T (Titus) C1 Caravia pe care nu-l cunoscusem, numele auzit în copilarie C2 O. Caravia, profesorul de la reciclare (coincidentă de nume) tipul intelligent, luminos. C3 P. Caravia dezvăluit – tortionar – T deci se identifică cu C3 după acest ocol al fatalității. *

Dec. 1975

Geo Bogza, spre bătrânețe: devine cărcotaș. Un suprarealist disprețuitor. El jignește cu delicatețe oamenii, și cu un glas pitigăiat de usoară senilizare. De pildă, pe Dana Dumitriu (prozatoare și critic literar -n.n. A.B.) o întrebă: părinții au fost cofetări, nu ? - aveau o cofetărie pe Calea Griviței parcă... De față mai erau și alții. Indiscreția lui G.B. Nu e nici măcar răutăcioasă, - are în ea „cruzimea superioară a indiscreției” tipică personalității ajunsă sus, pe scară valorilor, și care se nutrește dintr-o hipertrofiată conștiință a valorii (sale). Ceva monstruos. Sau: când mă duc la el să-l felicit, acasă și îmi spune: întâi n-am vrut să deschid, când ai sunat, dar m-am uitat prin ochiul magic și am văzut că erai tu. Adineauri au mai venit niște cerșetori... M-am zbârlit. Nu era o aluzie, nici vorbă – totuși cerșetori, rostit apropos de venirea mea, și încă unui ins care o ducea prost de tot cu banii (și căruia G.B. îi dăduse o dată 5 lei, ca să-si ia țigări, pe stradă, trecând pe lângă un debit...) - asta era o jignire_nevoită, desigur, dar cu atât mai gravă, ea făcând parte (parcă) în mod constitutiv din natura (monstruoasă, de călugăr pervers) a lui G.B. Fă un personaj, croit pe acest tip și care „secretă tot timpul în jur ofense” sub masca bunătății, gingășiei sufletești și al umanitarismului celui mai grandilocvent și mai bombastic. *

Foarte important

Al. Simion și Ion Horea, întorsi din China, povestesc despre spiritul spartan al revoluției maoiste. Reiese ideea: îmburghizirea cadrelor pe fondul nou al relațiilor sociale este mai periculoasă decât burghezie, ca clasă, a sistemului capitalist. Burghezie în regimul capit. este supusă pierderii prin legea devenirii istorice dialectice. Burghezia, în socialism însă, se apără în spatele principiilor comuniste: de aceea ea este mai primejdiașă. De aceea chinezii fac „rotirea neîncetată a cadrelor” - nu cumva spiritul burghez să prindă rădăcini pe solul (puternic, și bine îngrășat cu idei, ca (cu) niște adevărate substanțe chimice) – al revoluției comuniste... (- Aici se ascunde răul posibil: îmbogățirea șefilor...) (De pus asta în gura minerului care „scapă” în lumea de dincolo în dreptul „Air-France-ului” și „Aeroflotului”... când strigă Berlinguer, Berlinguer !...)

Omul, cu cât înaintează în vîrstă, devine ceea ce este de fapt și în fond

(Cristos) Visul lui Ion Horea

Cristos trăgând cu automatul într-o mulțime imensă de oameni. Horea îi cere: Apă ! Mi-e sete ! Cristos se culcă în iarbă cuminte în timp ce poetul îl măngâie...

Încă se putea spune în sens propriu: a murit de bucurie !

(urmare în numărul viitor)

Titi Damian

PEDEAPSA...

- Hai, Petrică, hai băiatule, hai năbădăiosule, își tot îndemna micuța mașină șoferul, un ins între două vârste, mai avem câțiva zeci de kilometri și ajungem la căsuța noastră, după atâtă prăjeală la soare...

- Unde facem pește fript, pupa-i-ar fetița pe burtă, pe coadă și pe spate, se bucură fiica întinsă pe bancheta din spate a mașinușei.

- N-au peștii ăștia ai voștri trei kile, cum nu sunt eu preoteasă, interveni și soția, întorcând capul. Dacă au amândoi un kil și jumătate, să fim mulțumiți. Când faci afaceri la capul podului cu un negriscios, fii sigur că minte și când respiră. Dar, asta le este rasa, ati vrut voi cu tot dinadinsul pește, el ni l-a dat! Bine că este măcar proaspăt, prins recent din Dunăre, unul încă mai mișca.

- Și pe mine m-a cam intrigat prețul, cam piperat, cerut la început – bine că a lăsat-o mai moale când am vrut să renunțăm.

- Ce mai, negustoria-i făcută, doar nu ne-om întoarce să-i dăm țiganului peștele. Ne-a furat la cântar – avea unul de-alea vechi, rusesc, cu arcuri, cum îl mișca puțin, cum sărea două liniute.

- Dar ne-a mai lăsat la preț, se bucura Florina în spate. Îți dai seama, cu mămăliguță, cu mujdei, îi pișcăm și puțin ardei iute, cum am văzut la doamna Cornelia la Constanța.

- Fiindcă ai rostit numele gazdei, să lăsăm chestia cu peștele, să nu-mi spuneți că n-am făcut o vacanță la mare pe cinstel!

- Eu cred că ar trebui să revenim la anul, dar s-o anunțăm mai din timp. Ne-a oferit condiții ideale: casă-casă, cu bucătărie, baie, liniște, toată curtea era plină de Cârciumăreșe, iar seara te îmbăta parfumul Reginei Nopții!

- Și-apoi, doar un sfert de oră de mers pe jos până la Trei Papuci, drumul în sine, și dimineața și după-amiază e reconfortant și recomandat, mai ales pentru tine, Sorine, parcă ai mai dat jos ceva kilograme, mai cu înnotul, mai cu drumul, cu un piculet de regim, mai multe zarzavaturi...

- Spre mulțumirea ta, îi dădu, oarecum mulțumit, replica soțul.

- Ia vezi, la curba asta, șoseaua-i cam umedă, a dat o sforicică de ploaie pe aici, prin Bărăganul ăsta de lângă Dunăre. Era și cazul, mirișteau-i numai bună de arat acum.

- Noi ne plimbăm la mare, ce ne pasă, tractoriștii pur și simplu fierb pe câmpii astea! La priviți-i pe amărății ăștiai, observă Ancuța.

- Ar fi mai bine să reduci viteza, că ești în curbă și în localitate, îi avertiză vigilentă soția, mașinica noastră nu prea are stabilitate.

- Uitați-vă cum asudă poliștii ăștia să-l scoată din șanț pe ăla cu mașina de teren!

- Ba bine că nu, este tot o mașină de Poliție cu număr de Sibiu, a avut ceva viteză, se vede cum a deraiat pe urmele de noroi lăsate de un tractor.

Într-adevăr, un polișt le făcu semn să opreasă. În jurul mașinii aflate cu botul în șanț staționau câteva echipaje ale poliției județene. Câțiva însi împingeau cu nădejde, în hopuri, iar ceilalți dirijau un tractor de care legaseră mașina cu un odgon.

- S-a întâmplat ceva cu poliștii din mașină? Este vreun rănit? Îndrăznii să-l întrebe curioasă, coborând geamul, Ancuța, pe poliștul care tocmai le făcuse semn să pornească.

N-au mai auzit răspunsul, dar citiră semnul că „nu”, după gestul poliștului care încerca să pornească dincoloana de câteva sute de mașini care deja se formase.

- Acum, să te ții, Petrică, adio radare pe șosea până acasă! Am numărat numai vreo șase mașini de poliție în jurul IMS-ului de Sibiu! Își frecă mâinile, mulțumit, Sorin pe volan...

Între timp, coloana se răsfirase, fiecare căuta, după

cât îl ținea viteza, să prindă un culoar mai bun, mai ales, din sens opus treceau mașini destul de rar.

- Ia ridică tu piciorul de pe acceleratie, îi avertiză soția, atentă, ca de obicei, la tentativa soțului de a urca acul vitezometrului. Am ajuns deja la Ciochina, după curba astă au obiceiul să pună radarele. Știi doar că aici, la cotitură, au obiceiul să vâneze...

- Au ieșit la pomană, fac și ei un ban, acuma, pe înserat, că de...

N-apucă să ducă propozitia până la capăt, căci, din sens invers, apare după curbă un ditamai camionul care le tot făcea semnale disperate cu luminile de întâlnire, să reducă viteza.

- Ba încă scoate și mâna stângă pe fereastrăl mai apucă să comenteze Florina.

- Ne-au prins exact la cotitură, panaramele, după cum le este obiceiul, constată cu ciudă șoferul. Nu mai știi dacă aveam o sută la oră, am apăsat eu pe frână, dar nu prea mult, căci eram în curbă și riscam să ne ducem în șanț la o frânare brutală.

În semintuneric zăriră în parcare, ceva mai departe, bastonul poliștului, făcându-le semn să opreasă, apoi auziră prin stație: „Mașina cu numărul IL O2 DDI, trageți pe dreapta, ati depășit viteza legală în localitate!”

- Vă rugăm să prezentați actele la controll și se adresă cu un glas destul de ferm poliștul.

- Sper să nu aveți ce contesta, priviți fotografia pe radar, îi luă în primire cel din mașină. Ati depășit viteza în localitate cu 42 de kilometri, asta înseamnă suspendarea permisului pe timp de o lună, șase puncte de penalizare și o amendă de 200 de lei, i se adresă acesta, în timp ce-ști pregătea pixul și carnetul cu procese verbale.

- Vorba românească: asta el răspunse Sorin resemnat, mai mult pentru sine, întinzându-i actele cu mâna tremurândă. În alte situații, v-aș fi implorat, aş mai fi protestat, poate ajungeam la întelegerere, dar acum, chiar m-am zăpăcit. Nu știi unde mi-a fost mintea. Eram relaxat. Discutam despre colegii dumneavoastră de la Sibiu, răsturnați la Ograda. Erau oamenii în misiune, n-au fost atenți o clipă, au și ajuns în șanț, cât sunt ei de poliști. Mi-a plăcut că ai dumneavoastră au fost solidari. Ba am văzut împingând și vreo câțiva săteni. Am crezut că, fiind ocupati cu rezolvarea lor, echipa dumneavoastră nu pot fi în același timp în două locuri, dar m-am înșelat.

- Și ce s-a întâmplat cu ei, nu știi, este vreunul rănit? Se interesă poliștul schimbând tonul, privindu-l curios din mașină, în timp ce se pregătea să scrie procesul-verbal.

- Sigur, nu s-a întâmplat nimic grav! L-am întrebat noi pe cel care dirija traficul, răspunse Florina în locul soțului. Mă mir că încă nu ne-a ajuns din urmă.

- A greșii e omenește, a ierta e creștinește, îi scăpă Ancuței cam cu jumătate de glas, urmărindu-i mișcările și amintindu-și propozitia rostită deseori de către tatăl său, la școală.

- Și cum ziceți că vă cheamă? Întrebă el, răsfoindu-i, între timp, buletinul.

- Ce să vă mai spun, sunt toate datele acolo, și permisul, și buletinul, și talonul, scrieți amendă. M-ășfi dus și câteva zile la munte cu banii ăștia, mâine-poimine începe școala.

- Ce-a spus domnișoara mai devreme? Îmi pare că am mai auzit și eu în liceu propozitia asta.

- O vorbă de-a mea pe care mulți elevi o cunoșteau și uneori o exploatau, când era vorba de vreo pedeapsă...

- Aha, îmi pare mie, sau recunosc glasul domnului profesor Sorin Dumitrescu! Nu vă mai aduceți aminte? Sunt fostul dumneavoastră elev, Mihai Stoenescu. Nu numai că atunci mi-ai făcut un bine, dar mi-ai dat mare lecție de viață. Fără gestul acela, nu eram acum în fața dumneavoastră, cine știe care ar fi fost destinul meu! Pe urmă, mi-a prins bine și sfatul. Atunci n-am realizat, eram adolescent, dar am ținut minte. Mult timp după aceea am meditat nu atât la propozitia, cât la semnificația gestului pe care îl implică. Aici, în trafic noi ne confruntăm cu fel de fel de indivizi: unii sunt arăgoși, alții obraznici, căutând să ne intimideze, amenință; deseori se prefac doar că au greșit; mulți

mint, recurgând la câte un pretext de îngheată apele, alții sunt pur și simplu, cinstiți, ca dumneavoastră... Am început să-i cunoaștem după prima propoziție, după limbajul corpului.

- Cred că pleacă de la o mentalitate greșită, aceea de pe vremuri, din bancurile cu milișieni...

- Aveți dreptate, între timp, ne-am mai școlit și noi. Cel puțin, eu nu mă uit prima dată la viteza, ci la omul care a greșit. Se vede de la o poștă când greșește pentru prima dată. Învață mai mult dacă-l ierți. Acum, vă las doar cu un avertisment, nu cumva să credeți că vreau să-mi răscumpăr greșeala de demult. Văd că sunteți la prima abatere, dar nu uitați: peste 10 kilometri, aproape de oraș, s-ar putea să mai întâlniți un radar. E spre binele familiei dumneavoastră! Puteați fi dumneavoastră în sanțul acela, sau poate mai rău.. O mașină așa ca a dumneavoastră prinde repede viteza, dar nu prea are stabilitate.

- Dar așa noroc, așa cum am avut noi cu dumneavoastră...

- Domn' profesor, nici nu vă dați seama cât de bine mi-a prins în meseria astă sfatul, dar mai ales noblețea atitudinii dumneavoastră de atunci? Văd că nu vă amintiți numele meu, puteam să nu vă bag în seamă, chiar să nu vă mai cunosc, dar gestul dumneavoastră mi-a rămas. Amintiți-vă, când am venit la dumneavoastră la cancelarie și v-am chemat tremurând și v-am povestit ce borboată am făcut, ce mi-ai spus? „A greșii e omenește pentru un adolescent, a ierta face pentru el cât două pedepsei! Să nu uiți asta niciodată, chiar când vei fi la casa ta, cu copiii tăi. O eroare recunoscută, numai dacă nu o îndrepți, devine greșeală. Vezi-ți de drumul tău! „Și n-o să spuneți nici părinților?”, v-am întrebat. „Nici.” „Nici dirigintelui?” „Nici Consiliului profesoral?” „Nici.” Acum, e târziu, aveți grijă cum conduceți! Știți care-i viteza legală în localitate! Spre binele dumneavoastră, să trăiți!

Mașinuța porni în noapte torcând cu un sfârâit monoton, lăsând în urmă umbra poliștului care tocmai ridică bastonul cu gesturi obosite, potolind, far după far, care se aliniau liniștite, cuminti.

- Și nu mi-ai povestit niciodată ce s-a întâmplat, se arăta curioasă fetiță.

- Ce să se întâiple? Acum îmi amintesc bine: am făcut ceea ce trebuia făcut într-o situație delicată pentru un nașdrăvan de adolescent. Mi-am amintit că eu însuși, elev fiind, am trecut printr-o mare primejdie. Puteam să fiu eliminat din școală. Făceam istoria cu domnișoara Bombonica – așa-i spuneam, cam exigentă, noi, băieții, deveniseră cam îndrăzneți, mai ales că purta o rochiță cam scurtă. Și-a dat seama repede și a început să ne stăpânească cu notele. I se dusește veste că nu poate fi copiată la teză. Și-apoi, dacă prindea pe cineva, nu mai era om, învăță istorie pentru tot neamul său. Putea lua admiterea la facultate fără meditație. Îl pisa cu căte o întrebare în fiecare oră. Dar, dacă dirigintele ar fi aflat – era un om aspru, nu ne-ar fi iertat, era și omul legii! A adus domnișoara tezele, parcă le văd și acum pe catedră, obișnuia să le pună în ordinea „înmormântării.” Le împarte, cu băstelorile de rigoare, a mea nu apare, nici la bune, nici la rele. Eu mă îngălbeneșem. Clasa încremenise. Îmi aud strigat numele. „Ai copiat! Cuvânt cu cuvânt! Nu înteleg cum! Cărți și caiete nu ati avut în bănci, în prima bancă ai fost, te-am avut tot timpul sub supraveghere. De fiuici te-am controlat! la spune lecția în fața clasei!”, se răzgândește ea. Eu atâtă așteptam. Îmi luasem măsuri de siguranță, o învățăsem pe deasupra. O spun de la cap la coadă, ea urmărea pe caiet. Clasa jubila. „Totuși, îmi spune mie cineva din interior că ai copiat. Vreau să știu cum! Ori îți dau unu dacă nu spui, ori zece dacă spui!“ „Pe cuvânt de onoare?“, îndrăznesc eu. Se făcuse o tacere de mormânt. Clasa nu se așteptase să cedeze. Astă-i mentalitatea adolescentilor: solidari până la moarte! „Clasa ne este martoră!“ am auzit-o după vreo câteva clipe de tacere care mie mi s-au părut ore. „Am bănuit că ce ne dați, am riscat și am tradus lecția pe bancă în limba franceză. V-ați uitat, dar n-ați dat importanță.“ „Zecel“ a mai spus oftând, luându-și apoi catalogul sub braț. Se sunase de ieșire. Clasa aplauda...

(continuare în pag. 20)

GEORGE THEODOR POPESCU

EREMIT - la coapsa Himerei

Ajuns
 pietrar în Thassos, exersez
 melancholia îngerului căzut.
 Mângâi, în zori, marmura albă
 armonizând-o cu țipătul nupțial
 al păunilor. Puțin la trup
 cum mă țiu și beteag,
 "în palme strivesc o sudică
 moarte"-
 al cărui tâlc abia
 de-l pot înțelege.

După efort
 dealurile din jur îmi refuză
 nevoie cumplită de-a fi singur.
 Avântul istoriei
 se oprește într-un bloc
 de marmoră. Amintirile
 vechii Elade
 ne-a amputat viitorul.
 Aceasta pare a fi paradoxul.
 La drept vorbind
 "ne-a fixat tuturor
 o cruce în inimă".

În Potos
 capătul cel mai sudic
 al insulei –
 am văzut femeia – pasăre
 rugându-se zeităților mării.
 Aici soarele
 descrie o curbă
 ireconciliabil pierdută –
 îndurând același destin
 ca și cum
 ar fi necurmat etern.

Tot mai rarefiat
 aerul și o femeie egee
 îl brâzda.
 C-un fir de iarbă-n
 dinți, înfiorat,
 azi noapte
 m-am întors la țarm.
 Privirea mea
 se prăbușea în trepte,
 trupul rotunjindu-i.

La capătul

unui drum lung, regal putem spune
 ne-am pus de acord cu Străinul,
 în privința Dialogului desigur.
 Întrucât ne știam
 a început firesc,
 - Vere ce faci tu? m-a întrebat
 clipind ușor alintat
 dându-și chica pe spate.
 - Tocmai mă sufocam în aer
 și-am lăsat liberă vederea.
 - Așa?! zice
 cu abilitatea nedumeritului.
 Deduc de aici o mai veche
 și tristă însingurare, ca aceea
 a vulturelui.
 Ațează-te pe umărul meu.

În iunie,
 n-am prins măslinii înfloriți.
 Îmi pot închipui însă
 vântul năpustindu-se în rafale calde
 și înmiresmate
 dezvelind pulpele femeii tinere
 macedonene –
 colinele din jurul satului vechi
 ca niște pupile larg deschise
 și soarele rubiniu lăcrimând
 în bucla roțcată.
 Nu par să
 cât am fost în cărțile mele
 De la "Ruina luminii" la
 "Schitul de iarbă".
 Tesut din amintiri, în suferință
 și bucurie stă înscris
 mesajul celor viitoare.
 În unghiul frângerii
 Theologos – ca un dar.

2009
 Thassos – Grecia.

În Perast

oglindindu-se o codană
 și piaptănă părul.
 Lung și negru –
 prefigurând delicii.
 Dacă ea vrea
 poate să orbească chiar marea,
 ținând-o captivă.

Cu izmeneli

și nazuri și află
 jocul. Dunga sveltă
 pe care soarele
 a lăsat-o-ntre coapse
 capcană va fi
 pentru crabi.
 Voi tandre
 flori de oleandru!
 Gradini de iriș!

Prin geamul spart

o aud jubilând.
 De când m-a părăsit
 cântă la altă masă.
 Împrudent dau proba
 candorii. Insist
 pe detalii precum rosmarinul.
 Numai puțin
 și mierla va îmblânzi
 aerul.

Decisiv

va fi cuvântul.
 Adriatic se prelungeste
 citindu-i gândurile.
 Dacă-mi clipește
 pătrund acolo unde
 mai mult lipsesc.
 Eu, pușlamaua. Poetul.

Vom fi

o singură uitare –
 himera nudă
 în dialog sub chiparoși
 cu bietul Francisc.
 Pe-o scară a ețecului
 ce urcă
 sfîntenia îmi pare
 o relicvă.

Tumultul

contestă logica;
 îmi aparții prin absență.
 Ecoul ferm
 al brațelor tale
 fluturând eșarfa pe chei
 anexează trecerea.
 Cad tăceri. În firide
 ostenește lumina.
 Învăț limba primejdiei,
 a constrângerii. Strig –
 să nu mă strivească toamna.

Îmi postează

surâsul abstract
 pe aliniamentul inimii rănite.
 Tot așa ce-ar putea fi
 ofensă reprim.
 Până la o curbură
 pietruită sumar cu ardezie.
 Anexez dinamicii cerești
 puțină tristețe întregind
 Domeniul cast –
 care într-o terminologie română
 ar putea fi numit Lapidarium.
 Aici
 îmi exercit strict puterea
 ca un patrician – adorându-te.

2010
 Perast – Muntenegru

Răsare

de după stânci calcinate
 - soarele.
 Fecundată de raze
 mirozna brazilor
 îndură țipătul pescărușilor.

Nu-mi amintesc
 decât un sat
 bulgăresc – cu nume
 de fată,
 și mâna străină
 culegând cimbrișor.

Viziunea apartine
 unor vremi înstelate –
 în trident reînvie
 paradoxul porților.

Așadar iulie
 prea grăbit

să-ți ascundă ancora.

Altminteri eşuat,
 aproximez efortul
 după metoda epuizării.
 "Departă
 dar nu prea departă"
 sudul pare rupt
 din carne bătrânelui
 Dyonisos
 Dorul de casă
 strică simetria minaretelor.
 "Am fost acolo
 dar nu pot să spun unde".

Înnamorat
 de sunetul cornului
 abolisem timpul
 printr-o formulă lapidăra
 Cu intenția
 de a-mi acoperi urmele.
 Căpătasem oarecum
 semetia renegatului.
 La un semn
 puteam ucide abisul
 - intru slava cerului
 și aroma pământului.

Să-ți vând un pont
 Arhon.-
 răsbise lehamitea...
 Stârv Bucurescii
 precum și alte pricini.
 O, voluptate a declinului!
 Am ales maghiranul
 - condiție esențială
 a surghiunului –
 și-un dâmb de pământ
 cu zare.

O conștiință
 bălcâză ajustată
 după "teorema corzii
 frânte" curmă
 adierea macilor.
 Ruina ca o lașitate
 a inimii –
 răspuns definitiv
 la un baraz trandafiriu.

2011

Dyuni – Bulgaria.

Foto: Gheorghe DOBRE.

Nicolae TEOHARIE

ucenicii diavolului

nu e nevoie ca ploile să fie nesfârșite pentru ca mâinile noastre să apuce paharul. Înem să spunem de la bun început că așteptam un bărbat aspru și nefericit, definitiv

bolnav de neliniști, cu ochii încercănați de erezii. Deodată, cineva care seamănă cu el i se împotrivă.

Întrebăți-l pe orice ins din cafenea care citește ziarul. Până la ziua am ținut gurii paharul, dar, domnule, s-a folosit de un truc josnic și a intrat printre-un gând dosnic, puțin curbat, în trupul din partea astă de lume. E la mintea cocoșului că era beat și pus pe glume.

Toată știința stă în aer, spunea, în teoria timpului aerul e cel care păstrează punctul de fugă. Iasă, mă grigore, bine că te-ai întors acasă, pun și tu o rugă. Dar el și-a ridicat gologanii, mama lui de lepădătură, lăsându-ne în drumul nimicului, fără cuvânt în gură, lăsându-ne în desertul acela dușman fără apă, fără noiembrie, fără un ban. și cam la două ore după spargere, al dracu' grigore, vorbea numai de carcere, de paie putredă și trupuri pline de eczeze, de hârdău cu excremente și nimic în izmene și și de sentimente în răzuie de jeg. N-am să înțeleg de ce se da de cheltuiala și facea vorbire de spoială căci eu habar nu aveam că viață e infectă, că acum, când ne întorceam pe la tăiatul noptii în două și îmi făceam încercare într-o făptură nouă, grigore hal mă ia de brăt. Tinere, ia aminte și învață:

Se ia un poem gol și rece cu vederea spre viață și ca să nu stai locului, în spatele blocului, arunci o găleată de apă în capul bunei speranțe și deșerți un telefon de vorbe în capul răutăților închizi apoi o ploaie într-un seif și cauți înnebunit un fulger ca să spargi codul norilor. Dar oricât de repede te-ai mișca va veni moartea lipa-lipa, pâs-pâs, pic-pic, fleoșc! de aceea se vâră, repede-repede, o noapte în rotunjimea ochilor și se ascultă o muzică dezolantă și al dracu' să fiu dacă ochii nu-ți vor dârui o lacrimă de aur. Bazaconii! zic. și am tipat că era o groapă mare în grigore încât ne-a luat câteva ore până ne-am apropiat și am privit în față abisul ăla care puțea a viață. Am tipat, un tipat roșu, vivant, că vezi, și tipat este o instituție bizară și, întocmai timpului, e mai îndrăzneț înspre seară, că vezi, e în firea lucrurilor ca ucenicii să-l urmeze pe răzvrătit. O să-i spui oful, aşa și pe dincolo bădită că isadora a făcut chestia aia cu mine din obișnuință și se răsfăță că în continuare ce a fost va mai fi. Numai că vom fi nevoiți să stăm vinovați. și, cum eram căzuți în dizgrație, ne-am pus deasupra cerul acela fără ocupație. și-n lungi și lenjeșe strigări ne-am petrecut în toamna fumegând de frunze și mari inserări.

octombrie cu femeile lui

cam la o oră după ce facem amor tu vii anume în decor cu pielea adormită peste tot restul vieții. În ochii tăi extrem de cruci sunt mulți bărbați palizi și uzi, înghețați pe caii

deșertului e cu puțință să cobori dintr-o poveste cumplită și să-mi vorbești, ca întotdeauna, despre un zeu fictiv.

Te vei întinde pe pat și-mi vei arăta pe burtică o hartă cu steagulețe în locurile unde s-au auzit tipete de groază și zângănit de arme. „Ador bețiile care se sfârșesc cu înfrângerea timpului, mă băiete!” și arunci paharul în perete, ca și cum n-am mai avea nimic de plâns.

A fost o greșeală că m-am încurcat cu îngerul ăsta. De, să am și eu viață socială. Îl zvânt în bătăi și îngerul fugă în podul casei, stă o oră. Despre fericirea lui aflu noaptea, în somn. E o poamă. Când îmi fac pomană cu ea și îi dau o tescovină socializăm și zero vină.

Ceva îmi spune că va întoarce capul și va privi în ochii mei căprui, unde locuiește octombrie cu femeile lui, învăluind în somnuri mai adânci o margine pierdută și ce a fost se va petrece în această îngăduință a inserării

și ea va duce tristetea că mai departe, poate chiar să o verse în noiembrie, într-un noiembrie ce stă nefolosit de ambele părți.

încoronare pe maidanul mincinoșilor

Ultima dată când se află pe maidan, încă nedescoperit, trupul meu se întindea căt vezi cu ochii, timp de un an. Pe urmă, din capul desenat pe nisip de un suliș îmi plecasează ochii de mardeiaș după o tipă. Evident, săngele se schimbă și tipă. Tot în viața astă, evident, te părăsește nevasta și, prin octombrie, pe ploaie, într-o ordine aleatorie, stănd la părânaie în acea poziție a scribului orb, am bunghit că n-o să fie absolut nicio tragedie dacă îmi țin mâna în oblojeală.

Începuse un veac de plăcuteală și stam în tăcerea mea a grecă,

privind în gol a măhneală. și-odată s-a concluzionat femeia din privire, lăsându-se goală. Am făcut unele stersături căzând astfel sentimentală în încheieturi și în tâmpale. O nimfetă aruncată pe țarmul nervozităților mele se refugiază și umple un dedesubt, un gol. și ca să râdă de mine m-a întins pe o cruce din două beți și m-a lăsat pe un deal. Pa, triste! Zicea că aș aduce cu omul real, părăsit

Prinț mortăciuni și gunoaie. după trei zile de ploaie au venit niște soldați de-a noștri de mări și au ridicat de pe maidan. și am tipat

Sub cerul subteran, dă-ți seama, o hală căt în uter la mama.

De la început mi s-a băgat pe gât o lume șoptită: dragul nostru, să umbli ferit, aplecat maică, așa, întocmai cuiva

Acuzat de un mare păcat pe care nu l-a comis niciodată. și jură. - Ce să jur? - că vei fi un rege bun, bun de tot. Apoi, ca într-un film cu final idiot au fost aduse iubețe pentru cele fețe.

o căruță cu cal

O vreme am trăit cu venele pline de sânge mincinos. În acel timp am deplâns copacii și le-am vorbit în fotografii alb-negru despre seducție. Aveam mereu dificultăți în găsirea imaginilor potrivite, sau a celor mai tandre tăceri. Așa am pus eu de o afecțiune pentru un salcâm. Frate, am pus de un iubit! O să ziceți că-s oleacă țicnit, dar aveam eu așa o chestie în cap, că poate scap de vină, că dacă mă sui pe un salcâm în lumină de lună plină, rămân curat, curat doar în tăcere. A crescut în mine producția de durere și, ca să am pornire, am luat una mică. După alte două sticle de vodcă mi-am tras gagică, fată de gașcă. Are astă un papagal, dar când mă îmbătă flească mă așteaptă în fața toamnei o căruță cu cal. Veți crede că-s obsedat vegetal, dar spre folosul căinței de pe acest tărâm tot chibzuiesc la un dric de căruță din lemn de salcâm.

cât despre deșertaciune

Oamenii sunt la două minciuni distanță de mine, în special cei siliți să fie vii. De aceea mai mereu am trăit cu credința că dumnezeu are mâinile istovite

de dragoste, că are unu virgulă cincizeci și opt înălțime. și, în timp ce pune în lume cocoloase de omuleți, poartă lentile de contact și doar plânsul unei mame îl împiedică să lucreze temeinic.

Cât despre deșertaciune mi-am zis: oricât de mărunță mi-e ființă, muncesc și eu cu îndărjire și smerenie, cu gândul să nu vă pierd, dragilor. Adică, din acest afară care se veștejește în mine, eu văd un alt afară, pe care îl înfășurat în lenjerile săngelui, împachetat în tristețuri fine de pe vremea când voi erați o parte apă și o parte uscat. Deodată m-am însărcinat.

Așa pe negândite, la marginea timpului de sus am auzit când

Numitul suflet a spus: Sună atât de departe de tine, încât poate

Nici nu mai sunt. și numita, zisă și inimă, îi zice de dulce că numitul e golul de lângă ea, că golul de lângă mine îl învelesc eu să se culce și el oleacă. Ea e fată săracă. S-au întâlnit la un party. Carele coțcarul, curând după aceea, s-au mutat în garsoniera numitei, zisă aici și prefăcută. Da' numitul suflet are tot timpul valiza făcută. Doar când îl învelesc, atunci îl văz, da' nu pot să-l măngâi, că nu-ș unde e și când dău de el nu-l mai văz, e vânt! își pune pe el hainele mele de pământ și începe să zbere: hainele mele de păiată! Încolo tăcere. Halal vătă! Se bate pe burică cu Joe Mustăță, numai cu Joe merge la căstig. De ce numitul o învelește pe ea în rusine, în sete și frig? Că este mare înghesuală, zise părătul. De n-ar ieși și cu mardeală te-ar apuca urâtu, damblaua. Așa că, ușcheala!

Se dărâmă sandramaua.

Cerul coborâse sub tavan. Precis un înger gol o să transpară în cioburi lungi de porțelan. Dumnezeu nu e coșmelia nimănui! Mă certă mama. și avea tot dreptul să fie supărată. Tocmai mă lăsase de fumat și mâna începuse să-mi crească fără oprire, făcându-mă de râs.

În sat, medicii de la oraș munceau și ei să-mi scoată acel afară, să vadă ce și cum. N-o să afli mare lucru, spuneau. Medicii de la oraș. Mai cu seamă că în oameni, în special în cei siliți să fie vii, unele făpturi ale cerului trăiesc adânc sub piele, păzite strict de grave santele.

ieșirea

Sunt pe la sfârșitul inimilor. Ne asemănam cu acei călători prăfuiți, neobișnuiți să se opreasă la cea mai apropiată suferință. Am crescut tărând după noi în tunericul și oboseala de a fi însărcinată. Nu mai avem nevoie de timp, și nu întâmplător ne rugăm: și nu ne duce pre noi înapoi. Totuși adesea vom fi nevoiți să ne întoarcem la voi până la capăt mulți vom purta hainele resemnări și aproape că ne vom întâri prin acea veche așezare a timpului – amintirea.

Partea interesantă cu amicii mei e că în magazin din piață mare, după cădere noptii, se vând acele păpuși somnoroase ce își însoțesc în posetă moi și roșii. Noi ne strecurăm tărâș, prin dosul timpului, suntem slabii și lungi în bătaia tunericului și, de ne vede cineva, ne prefaceam că suntem politici, credem în toate minciunile lumii, țintim sus. Credem în elvi, în lumea mică și, deși murim de frică, în zori, pe gură ne joacă o îngăduință jignitoare.

Acum amicii mei li s-a lungit căutatura a drum. A trecut pe la mine mărele risipitor. Zice că s-a înrăutăt lumea. Își face zăbavă de picior pe unde se nimerește și-n osteneli de vorbe se povestesc. Zice că a coborât în stradă dinadins, să iasă odată din ziua astă de nestins. Era doar din ziua, și a străbătut de la un capăt la altul toată strada. Ora se întindea ca marmelada. Când a privit ceasul dracel! E tot doar pe, da' parcă mai doar decât de obicei. Opresc un taxi. Până la universitate, zice, dar să trec de zi și să mă lași în noapte. Trupul se întreține de-atâta singurătate. și au mers prin ora aceea lată până când taximetristul odată a oprit și i-a dovedit minciunile că într-un magazin cu păpuși încurcase lumile și l-a rugat pe dumnealui să se dea jos din timpul lui.

Din volumul "să ne petrecem moartea împreună", în curs de apariție la Editura HELIS

Lili BALCAN

Momente din viața oamenilor simpli de provincie de ieri și de azi (III)

(continuare din numărul trecut)

Să nu uit, Doamne !...

- Hei, trezește-te ! Azi nu faci treabă ? răsună o voce interioară.

- Nu, azi fac 60 de ani și-mi fac bilanțul.

- Bilanțul !... Bilanțul tău e foarte scurt, doi copii și atât.

- Mai am și amintirile, cu ele vreau să fac un testament.

- Halal testament ! Pe cine ar interesa ?

- Pe mine, atunci când voi înceta să mă întreba.

- Credeam că până la anii astia ai terminat cu întrebările.

- Fără întrebări nu există, fără amintiri începează orice existență.

- Sunt multe ?

- Multe, dar numai câteva merg cu mine, restul sunt doar stele căzătoare...

- După ce criteriu le selectezi ?

- După cel al Liniștei și Sensibilității.

- Dă-mi un exemplu pentru "Liniște" !

- Voi începe cu cel mai îndepărtat și deci cel mai suav. Eram în atelierul de croitorie al bunicii dinspre mamă, unde zilnic mă jucam cu păpuși făcute din bucătelele de cărpă ce cădeau neconvenit sub masa unde ea croia fuste, bluze și rochii din materiale atât de diverse și atât de frumos colorate. Acolo, cu timpul, bunica mă învăța să cos, să brodez, să tricotez, să croșetez și tot acolo am învățat să iubesc frumosul, admirându-i "lucrul de mână", cum îi plăcea să zică, și revistele cu fel de fel de modele, care pe atunci erau o raritate.

În amiezele lungi de vară, atunci când nu adormeam sub masă, lângă păpuși, îmi plăcea să mă apropiuți de ea și să sparg liniștea, împungând-o cu un bold. De fiecare dată o trezeam parcă din morți și mă atingea ușor cu centimetru, zicându-mi: "Ah, să nu mai faci așa, tocmai plângem cu gândul la mama !..."

În rest era tăcere, bunica cu gândurile ei, eu cu gândurile mele... care nu se intersectau decât spre seară, la culcare, când mă băga în sperie cu povestiri fantasmagorice din care nu lipsea "necuratul" și fel de fel de urmări nefaste dacă „Doamne, ferește !” năș urma „calea cea dreaptă”.

Poate cu ea a început teama și frica mea bolnavă de întuneric, teama și frica în general fiindu-mi alimentată prin educație și nepărăsindu-mă toată viața.

- Cum „toată viața” ?! Doar copiilor le e frică de întuneric !

- La mine ea există și acum. Uite, în august 2009 am încercat să trec măcar această barieră, din multele pe care le mai am. Sandu fiind în spital, de zile întregi dormeam la o mătușă, până într-o zi când am hotărât că voi dormi singură...

Mi-am luat ca măsură preventivă oboseala, robotind în ziua aceea până la epuizare...

La 11 noaptea am intrat în casă. Fără să aprind niciun bec în drumul meu, m-am dus întrins până în cea mai îndepărtată cameră, reușind să mă bag în

pat fără a privi pereții și tablourile... Am adormit... La ora unu fără un sfert m-a trezit din somn o bufnitură puternică... Am sărit ca un arc, tipând „ce este domnule !” și aprinzând reflex lumina... Era oglinda mare, rotundă, de la toaletă, care în acea noapte și la acea oră a sărit, pur și simplu, de la locul ei și s-a făcut tăndări la picioarele patului meu... Am privit-o năucă, supraviețuind până la ziua numai la gândul că mai am reflexe și mai pot judeca.

Mai târziu am întrebat un meșter tâmplar cum se poate explica acest fenomen, ca oglinda să fi sărit din clemele metalice în care era prinsă jur împrejur. Mi-a răspuns că totul în natură „lucrează”, deci și suportul de lemn care o susține și clemele metalice care o prindeau.

Rămâne, totuși, întrebarea: cum de să se împlintească tocmai în acea noapte, nici cu o noapte în urmă nici cu o noapte după, și tocmai la ora unu, nici mai spre seară nici mai spre dimineață !... Aveam 56 de ani și cîtezasem să încopesc prima mea baricadă împotriva friciei... Totul a eşuat !...

- Până acum exemplele vorbesc mai mult de Teamă decât de Liniște, răsună același glas critic.

- Oare nu se întrepătrund ? Să-i zicem Teamă-Liniștă.

- Cer iar un exemplu.

- În zilele de toamnă, când mergeam cu bunica la pădurea de pește Ialomița, să adunăm măcese, numai teama mă ținea să nu mă afund în desighul pădurii și să nu mă cățăr în copaci, ca orice copil, găsindu-mi liniștea absolută lângă fustele ei.

În zilele de iarnă, când mergeam cu cărdul la derdeluș, tot teama mă determina să aleg pantă cea mai lină și alunecam în liniște cu săniuță, chiar dacă eram singură.

Vara, când toți copiii se scăldau în Ialomița, îmi înfrânam orice dorință de cercetare a albiei râului, simțind cum în aer plutea o perfectă armonie și voioșie.

Niciodată, în bâlciul ce se așeza toamna la marginea orașului, nu am putut încerca mai mult decât Călușeii, Comedia cea Mare părându-mi un fioros balaur...

Toate tentativele mele de suprimare a friciei s-au finalizat cu eșecuri, ca și cel cu oglinda, iar eu m-am resemnat, purtând permanent cu mine această Teamă-Liniștă.

- Cred că exagerezi. Oare nu ai avut curaj când ai născut cei doi copii ?

- O, mi-a fost aşa de teamă încât mama a trebuit să-mi spună la un moment dat: „Linîștește-te, Lili, mamă, nașterea este un lucru firesc și natural, gândește-te că toată lumea astă, toți oamenii după planeta astă, sunt născuți !”

Mă rog să pot purta tot timpul în mine aura de lumină și liniște a copilăriei mele, aură a cărei lumină se estompează cu cât mă îndrept către gândul spre adolescentă, spre tinerețe, spre maturitate și iată că de puțin mai luminează spre bătrânețe !...

- De ce scade atâtă la maturitate ?

- Nu știu. Acum amintirile mele sunt seci, nu-mi mai stărnesc nici sensibilitatea, nu-mi mai dau nici liniștea, nu mă mai bucură, nici nu mă mai dor, îmi pun însă întrebări, multe întrebări, cu ele îmi încercă să amintesc și pentru astă le iubesc și mă rog să nu le uit.

- Devezvoltă !

- Am vrut să văd marile creații ale omului și m-am desfășurat cu ele în Franța, Italia, Austria, Grecia, Turcia, Bulgaria, România, dar vîrstă înaintată la care le priveam mi-a luat inflăcărarea, rămânând doar o întrebare săcăitoare: „dar eu, dar tu, dar noi ?...”

- Spuneai ceva, la început, de amintiri ale Sensibilității.

- Da, prima dată în viață când îmi amintesc că am plâns, a fost dintr-un sentiment profund patriotic, la

vîrstă de 11 ani. De 9 Mai, de Ziua Eroilor, s-a făcut în curtea școlii un mare careu, cu toți elevii și toți profesorii. Acolo, sub castani, domnul profesor Tudorache ne-a ținut un frumos discurs despre ce înseamnă dragostea de țară, montând apoi un pick-up pe pervazul dinspre curte al ferestrei cancelariei, de unde a răsunat, parcă până la cer, versurile cântecului *Pui de Lei*. În tot acest timp domnul Tudorache stănea flacăra sensibilității noastre șuierând: „Ascultați, ascultați vorbele acestea, ele sunt adevărate, sunt reale ! Toți avem, chiar toți avem tați, frați, unchi, bunici, care au luptat pentru țara asta, care s-au sacrificat pentru țara asta, care au murit pentru țara asta, toți avem EROI ! Gândiți-vă la ei, simțiți-i și mai ales ascultați !”

Eroi au fost, eroi sunt încă

Și-or fi în neamul românesc !

Căci rupti sunt ca din tare stâncă

Românii orișunde cresc.

Am plâns de la prima până la ultima strofă și tot plângând am înaintat în fața întregului careu, atunci când glasul aceluiași profesor a răsunat: „Și acum eleva Balcan Elena din clasa V-a va recita poezia *Trei, Doamne și toți trei* de George Coșbuc.”

Mândria sufletească de atunci o resimt și acum de câte ori aud un cântec patriotic.

Sub același semn al Sensibilității a stat și timpuria mea casătorie cu Sandu, împreună cu el creând o lume și cunoșcând o altă în care copiii noștri ne-au fost singurele icoane. Dar astă ține de un alt resort, a cărui evoluție n-o pot explica. Așa că voi reveni la bunica ce mi-a dat Liniștea și la școală, care mi-a dat Simțul Datoriei.

- Dar părinții nu țău dat nimic ?!

- Nu știu cum să spun, cu ei a fost ca o luptă, luptă din care am ieșit toți obosiți și dezamăgiți.

Nu vreau să-l uit, Doamne, pe tata, când desculț și dezbrăcat până la brâu, muncea să taluzeze râul Sărata pe malurile gurii sale de intrare în Ialomița, la podul care marchează și acum ieșirea din oraș spre București. Îi spunea mamei „Să-i îmbraci frumos, Petruța, și să-i trimiți la mine !” și mama îmi apreța o rochiță, pe care brodase cu mâna ei două pansușe, îmi punea șosetele albe și lui Costel o mică cravată de mătase naturală și ne trimetea, ținându-ne de mână, la tata. Tata ne dădea să ne jucăm bucăți mici din lemn rămase de la lucrări și decupate în fel și chip. Ne bucuram și de ele, căci alte jucării nu aveam, decât eu o păpușă fără o mână și fără un picior și Costel un elefanțel.

Eram mândră de tata și când urca în remorca unui tractor, în fiecare dimineată alături de alii muncitori ai IAS-ului Urziceni și când îl așteptam în fiecare seară în gară, la trenul de ora cinci ce-l aducea de la IAS Andrășești. Dar cea mai mândră eram duminica, atunci când mergeam împreună la Cinematograf.

Tot timpul, tata avea aceeași grija: „Să-i îmbraci frumos, Petruța !” și mama izbutea de fiecare dată, chiar din nimic, căci avea un dar înnăscut al frumosului, reușind să facă, vorba ceea, „din rahat, bici”.

Hotărât lucru, de la ei am Mândria !

- Idealizezi totul, ai Liniște, ai Simțul Datoriei, ai Mândrie, dar de defecte nu zici nimic ?

- Sunt prea multe și nu vreau să se simtă băgăte în seamă. De fapt lupt cu ele și de aceea mă rog în permanență să nu-mi ia Dumnezeu amintirile, să nu fac acea boală urâtă a zilelor noastre, care se cheamă Alzheimer și care-i mai rea ca moartea.

Eu sunt creată din amintiri și amintirile sunt create din mine, le hrănesc și le îngrijesc în permanență, știu că atâtă timp cât mai există ele mai există și eu.

Să nu uit, Doamne !...

Petre Ioan CRETU

Din ciclul

SPITAL 2

cum băti tu piroane în cer

tă băti adânc piroane groase în cer până în măruntele norilor de care vrei să agăți îngerii prinși în capcane din flori gânduri nebune rătăcite în cer sau poate un vis
în care se făcea că un șarpe venea prin iarbă și îți incolăcea gleznele
apoi te mușca de pulpă ceva mai sus și zburăți în înalt până acolo
unde ai bătut piroanele alea iei șarpele îi faci un nod și-i agăți de un piron
iei îngerul prins atânat de un alt piron și-l obligi să-ți tragă otrava din pulpă
până când se va albăstri și se va face strigoi

la mulți ne este teamă de șarpe teama aceea ancestrală strivim capul șarpelui și lăsăm trupul să i se usuce crezând că va pieri oricum totuși de fiecare dată din trupul uscat și albit de moarte se va naște o altă frică și mai cumplită sau va veni un câine și îl va fura poate o pisică

în noi avem cunoștință cum că tot răul din noi se va scurge în pământ
alergăm în nebunii cu tălpile goale prin glod să ne fie bine ne va fi
tă băti adânc piroane groase în cer până în măruntele norilor - dacă nimeni nu va veni și tu bine ai să pleci

Spațiul capcană

Sunt blocat în spațiul dintre copilărie și moarte pe un pat de fier în spital aici duhoarea renunțărilor devine insuportabilă brațele îmi sunt amortite și se subțiază cumva ca niște aripi de înger transformat în om

- cum se usucă penile și cad iar din aripile falnice rămân două brațe firave ca ale unui poet otrăvit cu plumb până la rădăcina cuvintelor.
În mine cresc răni de cuie mă simt întuit de pat ca de cruce
sângelile îmi curge din rănilor din palme din pulpe sau din tâmpă sunt prins în spațiul capcană pentru hoții de vise cumva atânat între zile atârnare ce nu se mai sfârșește - binecuvântați copiii și amintirile lor.

din când în când se simte miroslor florilor sălbaticice de la marginea lanurilor ca o boare sunt amintiri din copilărie care cumva răzbăt până la pat sunt singurele lucruri ce mi se mai întâmplă frumos în spitalul capcană pentru îngerii proscrisi cu buzunarele pline cu vînt sau fluturi albaștri cu un bumb de aur la subsuoara destinului mort

Gândacul Vasile

Anul trecut în spital salonul unu etajul trei dintre gândaci care fosgăiau pe pereti unul dintre ei atrăgea atenția era mai leneș mai încet l-am prins și-a devenit gândacul Vasile ori de cate ori aveam dureri foarte mari venea lângă mine și făcea bine cumva se hrănea cu chinul meu ca mânăoaga din poveste cu jăratec și astă mă făcea să fiu mândru de durerea mea aveam un sentiment de responsabilitate mă simteam în sfârșit util Vasile devenise celebru în salon îl împrumutam și celorlalți și cumva și nouă ne era ceva mai bine oricum un zâmbet timid ni s-a ișit în colțul gurii pe care-l purtam fiecare ca pe Steaua Republicii Vasile crescuse mare elitrelle și străluceau printre paturile de fier și umplea toată încăperea trei zile și trei nopti am muncit să-i fac un locaș

confortabil o vizuină puțin decadentă într-o crăpătură din zid acum nu mai se ducea din pat în pat cumva interacționa cu durerile noastre le pipăia le mustre și le făcea albastre deja durerile noastre nu-i mai ajungeau deși noi ne străduiam să suferim mai mult mai intens tot degeaba din vizuina lui nu știau cum a început să se hrănească și din alte saloane deja nu ne mai băga în seama dar să hrănea cu durerea noastră când m-am externat la despărțire abia a mișcat antena dreaptă și urmărirea din născare și am plâns până când autobuzul a ajuns la Constanța.

Azi după aproape un an m-am internat din nou și primul meu gând a fost la Vasile cineva mi-a zis că a murit fară să-și dea seama dintr-o dată vizuina devenise prea mică și din lupta astă surdă dintre Vasile și zid din amintirea gândacului a mai rămas decât o gâlmă în perete și câteva picături de durere prelinse pe mocheta

Nea Nicu

dintre perne și plăpumă din Nea Nicu se vedea doar fesul negru și lunguiet ca un coif de luptă ziceai că e un vodă călare pe pat paznic la marginile noptilor stăvila în calea nălucilor ce bântuiau de-o vreme spitalul de-a lungul coridoarelor reci străbătute de pași și umbre diforme deși vorbele lui Nea Nicu erau mai tot timpul neinteligibile ceva între na-na na-na și na-na-naaa tipate gutural de-a lungul zilei când ne adunam în jurul lui și ne povestea despre arătările noptii înțelegeam tot cumva vedeam în juru-i eroii lumii morți cu oasele lor albite de vreme armata de cărucioare plecată în bejenie cu steaguri poeme cântate de cuci și el din vîrful patului tronând peste toti eroii minune din salonul cinci Nea Nicu cu fesul coif și ochii plini de lumină

de mai bine de cinci ani își doarme Nea Nicu noptile în fund iar noi adormeam linistiti știindu-l de veghe pe culoarul salonului cinci chiar lângă mine

lăsă drumurile să fugă

piti într-o coperti poemul aruncă cu toate cuvintele lui după tine
asa l-am dresat în noptile lungi ale iernii ademenindu-
cu vise nebune
lângă abator cîinii luminii sfârtează grumazuri subțiri și albe
din când în când vin fluturi în picaj singurătatea e rea
și zgârie sub tâmplă
când se lăsă înțunericul mă întrebă dacă aş putea să
îmbănzesc moartea
să o măngâi pe creștet sau să o dau la bâlcii în comedii
mereu îți încolțesc drumuri sub talpi drumuri de care
nu ai nevoie
pe suflet îți cresc regrete multicolore și mucegai pe la colțuri
ești prima femeie ce mi te-ai strecurat cumva febril pe
sub piele
pe sub unghii până în până la amintirile cu zmei sau cu zâne
apoi te deschizi pentru toate poemele mele
- de ce sângelile tău să-a pietrificat deodată și de ce îți
se face pielea albastră?
lăsă drumurile să fugă spre câmpia arsă de brumă

Nuntă

Cât de sfiosă pare moartea cu broboada pe ochi
cu degetele mâinilor umflate de muncă ținute cumva
smerit în poală sub care
nici nu se vedea coasa ascunsă tocită de vreme
sau de viețile bărbătilor tineri și duri ca o stâncă
cred că moartea a îmbătrânit și s-a urât la față
cu brâul de lână peste coapse nici nu zici că e mireasă
mireasa fantomă de dincolo de viață
- în nopti de Sânziene am văzut armate întregi de bărbăti
cu pieptul înainte cum intrau drepti cu zâmbet pe buze
în moarte ca într-o nuntă

am văzut și flori murind topite sub lumina de argint a lunii
așa mor florile de obicei neștiute în umbră și se sfârâmă
de zidurile noptii
despre flori se spune că nu mor degeaba
vin ielegele la marginea noptii și își dau cu praf de flori să
miroasă a femeie

îți căutai dimensiunile tragică într-o altă tăcere
eu într-un alt timp
femeie șarpe cu cap de hienă dă-ți cu praf de flori la
subsuoară
să miroși frumos și a moarte

- căt praf de flori cerne vântul în noptile cu ielegele

Frica

în mine e spaima de singurătate laolaltă cu nevoie de
singurătate
stau cuminți într-un colț ținându-se de mână ca două
orfeline ciudate
nici măcar ciudat n-am fost declarat de clevetitorii
ascunși undeva în spate
și nu mă mai recunosc diminetile mele sunt murdare
prelinse din fructele noptii
praf de rodie azvârlit într-o doară peste semințele de
cânepe

- lasă-mă să te blestem și să te plâng ca pe o nălucă
albastră

stau în patul meu de spital ca într-un cocon într-un
hamac prins între muchii
germenul frică își face loc printre coaste și încolțește în ochi
răsare acolo ca un corn rugos de inorog ca un turture
de gheată palidă
ca între doi săni lăptoși de mamă lichidă ascunsă-n
tranșee printre soldații morți

- cum se înlanțuie moartea cu brațele când sunt inorog
pe tărâmul dintre vise

păduri de pin transformându-se în lunte aurii
cum coboară ele muntele de-a lungul albiei de râu
și se sparg de pietre cu zgromot surd de lemn lovit cu piatra
cum îți spuneam nici nu pot să dorm până când pe fură
nu îți strecur printre amintiri câteva capcane
pentru vulturi pleșuvi cu arc de oțel și-un șarpe

Victima

- experiment la capătul lumii, aici lângă noi -
Prin față mea trec soldați în pas cadențat este armata
poporului roz
de ochi îmi atârnă talanga în spate port pancarta mov
în suflet chemarea!

Poporul mărsăluiește în orb spre viitoruri multe
important era să privim să nimerim în întuneric calea
să izbăvim
mântuirea celor o mie de popi cu mustăți.

Pe străzi băltește noroiul
și cizmele soldaților mă stropesc unsuros
din cap până în picioare străpungându-mă ca niște gloante.

Dintr-o dată am devenit prima victimă a războiului din
capul străzii Crimeea
de la marginea orașului mort uitat în vreun coșmar de
înger femeie.

Omul cu luna în poartă

la mine a venit un înger cu luna în spate să mi-o vândă
cum până acum nu am mai apucat să pipăi luna cu
adevărat
nu-mi venea să-i spun că nu am nici bani și nici curaj
să-i cumpăr chestia aia din spate care creștea întruna
și se mai și strâmba
cu partea aia nevăzută de nimeni și luna se făcea cât luna
iar îngerul nici că se mai zărea poate plecase demult
cui îi mai pasă?

de atunci în față porții mele crește luna și toti mă ocolește

Poetul poemelor din săptămâna uitată

Cum facem uneori schimb de purtători ai poeziei, eu i-am prezentat dirigitorului revistei "Helis" câțiva autori, după părerea mea, demni de luat în seamă, altfel s-ar scufunda printre cutele anonimatului înainte să le aflăm puterile creative; la rândul său m-a tras de mâncă, dacă i s-a ivit prilejul, ceea ce s-a întâmplat o dată în plus în numărul din ianuarie 2014 al revistei, unde a apărut numele unui poet necunoscut deasupra a șase poeme pur și simplu surprinzătoare.

Aveam să afli după câteva zile că poetul îmi era cunoscut cel puțin fizic, am dialogat de mai multe ori cu niște ani în urmă, cunoscându-i destul de vag preocupările. Inginer electronist de profesie, cu studii nedefinitivate de sociologie, locitor al municipiului Slobozia, face o navetă domestică între casa părintească din satul Brâncoveni și apartamentul dintr-un bloc. Profesia l-a purtat dintr-un loc de muncă în altul, în orice caz în jurul Bărăganului și pe malurile Mării Negre. L-am întâlnit pe stradă și mi-a spus simplu: „Eu sunt Petre Ioan Crețu. Când te-am văzut ultima oară purtau barbă, acum port numai eu”.

Ne-am așezat la o cafea, cadru bun pentru o discuție despre literatură. Cum avea în buzunar câteva numere din "Helis", tocmai luate de la Centrul Cultural „Ionel Perlea”, i-am mărturisit că următorul poem, din mai multe motive, mi se pare excelent:

*„e luni
ziua în care Dumnezeu și sfântul Petru joacă
barbut
îmi șoptește conspirativ îngerul de pe umărul
meu stâng*

*smulg toate icoanele încolțite în mine
și fac un foc înalt până la cer”*

Textul este reprobus exact, cu lipsa de punctuație din original, fără majuscule și cu veșnic repetabilul „în care” temporal, în loc de „când”. Fuseseră, în revistă, primele versuri citite din noul autor și mi s-au întipărit în memorie. A protestat: versurile nu alcătuiesc un poem, ci sunt finalul din „Un alt poem de luni”, (în titluri folosește majuscule). Bineînțeles, dar restul poemului pare altceva, sunt două texte într-unul. E bine aşa cum vrea autorul, dar autorul are în față un cititor, care, vorba altui poet, este „cel mai frumos om” din lume. Volumul „Poemele săptămânii uităte” este alcătuit din două cicluri compacte, sau două poeme segmentate în fragmente scurte, fiecare cu titlu, Poemul de luni, Un alt poem de luni, Poemul de marți și aşa mai departe. Primul poem repetă titlul cărții. După un epilog și parcurgerea tuturor zilelor săptămânii, ultimele patru texte, accentuat metafizice, sunt conclusive și alcătuiesc patru prologuri. Iată primele versuri:

*„cum stăm noi aliniati și spânzurați de perfuzii
în paturi de fier la perete
la etajul trei salonul unu
salonul spânzurațiilor
salteaua-i subțire și noi ne facem tot una cu
fierul”*
(Secvență)

Aveam premizele unui poem aparent epic. Pentru că autorul, dincolo de dramatismul apocaliptic al conținutului, se joacă frumos, intelligent cu forme, probabil ar fi trebuit să prefere versetul. Figurile de stil merg spre zona paradoxală, într-un climat aparent prozaic, dar o proză de o violentă coloratură poetică, neo expresionistă. Iată textul așezat în două versete:

*„Cum stăm noi aliniati și spânzurați de perfuzii
în paturi de fier la perete,
la etajul trei salonul unu, salonul spânzurațiilor,
Salteaua-i subțire și noi ne facem tot una cu
fierul.”*

Aminteam de paradox: este figura de stil cea mai frecventă în întreaga carte, mai cu seamă în amplul poem, la fel, divizat în mai multe poeme/capitole „Arca lui Noe”, o subtilă parodie a mitului creației, dar o pastișare ciudată, cum nu mi-a mai fost dat să citeșc, pentru că intențiiile nu sunt satirice, ci metafizice, dramatice. Dumnezeul lui Petre Ioan Crețu nu este mortul nietzschean, ci marele bolnav, aşadar se poate alătura suferinților din sanatoriul de pe malul mării din „săptămâna uităta”. De remarcat că în acest poem autorul recurge sporadic la punctuație, ceea ce mărește impactul la lectură.

Poet premiat pe internet, selectat în antologii internaționale, Petre Ioan Crețu trebuie să-și tipărească toate cărțile, pentru că le are scrise, și să se grăbească în toate direcțiile, să-și caute susținători literari și să fie luat în seamă, pentru că mesajele sale, transmise nouă, „cei mai frumoși oameni”, cititorii săi, sunt profunde, tragic, concepute în miezul negru al disperării.

*„Dumnezeu ne-a chemat la el într-o după-
amiază de vară
ne-a dat câte un poem să-l scriem pe suflet c-un
crin
după care putem chiar să și murim uitați în
ținuturi barbare”*
(Poemul de miercuri)

Volumul cuprinde versuri/versete excepționale, nicidcum scrise cu cerneală, ci cu un mare talent, pe care, sper, să-l regăsească fremătând în toate cărțile sale viitoare. Este o poezie care merită citită numai cu răbdare, pe hârtie, înnobilată de luminile tiparului, nu pe ecranul laptopului, pentru că te pune pe gânduri dincolo de forma ei, printr-un impresionant conținut ideatic și de trăiri crunte, accentuate, de om trecut prin multe suferințe, la limita ezoterică a vieții cu moartea, ambele personaje în dramatica sa mărturisire. Să nu se credă cumva că poetul nostru este un bolnav pe un pat de spital, nici pe departe, ci un suferind metafizic, care se exprimă în concepte puternic simbolizate, într-un univers literar, estetic, artistic.”

Şerban Codrin

Ion Roșioru

Sunt precum salcia din valuri

Pe Dunărea umflată încă trec barje grele în aval:
Firesc e să m-acuz pe mine că încă lâncezesc pe mall

Un trunchi de salcie adastă să-l ducă apa mai departe:

Vremelnica iubire sfântă mi-a fost escală către moarte!

Întru salvarea buturugii apar țiganii cu țapine:
Cândva la țărmul măntuirii părelnic m-ai adus pe mine!

Se întețește primăvara și apa crește-n voia ei:
Sunt precum salcia din valuri și nu mai știi cu mine ce-i

De vină-i numai timpul

Dacă-ai găsit de cuvîntă să te retragi din soarta mea,
De vină-i numai timpul care nu s-a-ndurat pe loc să steal

Dacă nisipul din clepsidră întru blestem s-a răsturnat,
De vină-i numai timpul care macazul brusc și l-a schimbat!

De ni-s-a spulberat cenușa de sub același spornic rug,
De vină-i numai timpul care nicicând n-a fost mai centrifug!

Dacă febrilă toamna noastră de dor s-a-năbușit sub nea,
De vină-i numai timpul care s-a-nverșunat să nu ne vreal

Foșnesc marame viitoare

Se pierde-n dimineața clară cel de pe urmă fir de fum:
Pedeapsa karmică începe și n-am motiv să n-o asum!

Dă tonul primăverii cucul ce-și strigă numele prin crâng:
Mi-ăș umili singurătatea de m-ăș pomii din nou să plâng!

La curba drumului ce trece prin sat sunt două cruci
în plus:

Te-mpaci definitiv cu gândul că-n viață ta am fost intrus!

Foșnesc marame viitoare prin duzii doamnei Aisé:
Mă-ndrept și azi spre cimitirul turcesc și mă întreb de cel

Privesc îngândurat în zare

În gara tot mai bântuită a-ncremenit bâtrânu celas:
Pe cât de doi am fost odată pe-atât de nimeni am rămas!

Torrentu-n vechea carieră aduce mâl de pe versant:
Tânjesc să mai primesc și astăzi epistole la Post-
Restant!

Își drege vocea zgrumbă cucul în lunca de pe malul stâng:
Să nu te-nduoșeze faptul că n-am putere să mai plâng!

Pescarii lipoveni beau votcă stalicinaia pe malul drept:
Privesc îngândurat în zare, îmbâtrânesc și te aștept!
Îi râd în față amăgirii c-o să te mai zăresc venind!

INTERVIU CU PREȘEDINTELE (II)

- fragment -

- Domnule Președinte, vă rog să-mi permiteți și să adresa o întrebare pe care mi-o pun mie însuși de mult timp, mai ales când particip la ședințe în plen și mă intrigă faptul că oamenii se perindă pe la tribună, vorbesc și nimici nu-i ascultă. Și atunci mă mir de ce se mai poartă aceste discuții, care mai este rostul lor, de ce nu se renunță la ele dacă tot nu contează pentru fondul problemei și să se treacă direct la vot. Și nu întotdeauna ci numai atunci când trebuie votat ceva. S-ar economisi timp. Timp pe care parlamentarii noștri îl-ar putea folosi mult mai cu folos și altfel...

- Ce voiai totuși să mă întrebă? zise Președintele puțin nervos știind probabil și el și poate mai bine decât mine cum se petrec lucrurile pe acolo. Nu afirmase el că la acest nivel trebuie să se stie totul?

- Mă întrebam și eu asa, retoric, dacă numărul de parlamentari nu este prea exagerat și dacă n-ar fi suficiente cei din câteva comisii, cele mai importante, iar celelalte comisii să nu mai existe...

- Nu sunt îmi răspunse Președintele repede, nelăsându-mă să-mi termin ideea, semn că aspectul pe care-l ridicase nu era o nouitate pentru el. Semn că ajunsese și la niște concluzii.

- Afirmați așa, pasnic, faptul că nu sunt mulți parlamentari ca și când ar mai fi loc și pentru alții. Dar la cheltuielile pe care le generează funcționarea acestui parlament nu vă gândiți? Că nu sunt numai cheltuielile pe care le produc ei în mod direct, pentru că fiecare parlamentar are un birou, un sef de cabinet, consilieri, sofer...

- Ce sesizezi dumneata este un aspect minor... nu asta contează... Orică de mai ar fi de mari cheltuielile nu sunt pe primul plan. Imaginea contează. Suntem bine priviti afară. Suntem văzuti ca o țară în care democrația se definește prin instituțiile sale fundamentale. Alegătorii, adică toți cetățenii acestei țări își au reprezentanții lor, pe care i-au votat, fiecare în colegiul lui și care aici, în capitală, îi reprezintă și le apără interesele. Cel puțin așa cred ei sau unii dintre ei. Iar noi le oferim această speranță de a crede. Dacă nu i-ar avea pe acești reprezentanți, cetățenii noștri nu s-ar simți părașiți, neapărați, nereprezentanți? Ce-ar mai striga unii, în special cei din afară! Nu respectă principiile democratice! Nu respectă instituțiile democratice! Cum respectă voi drepturile omului? Vreți să transformați totul într-o dictatură?

- Nu putem să apărăm sistemul democratic cu mai puțini parlamentari?

- Și ce s-ar întâmpla domnule? S-ar economisi niște bani? Da, corect! Și ce-am rezolvă? Am construi câteva blocuri sau un kilometru de autostradă? Adică nu s-ar schimba nimic. Cel dinaintea noastră nu a economisit? Și tot l-a...! Dar să revin la ce ne interesează pe noi. Aici este un calcul, domnule! La gândește-te dumneata, ce s-ar întâmpla dacă ar fi un număr mai mic de parlamentari?

- Ce s-ar întâmpla domnule Președinte? S-ar vota aceleasi legi dar cu mult mai puțin deranj!

- Nu, amice! Vezi că ești în eroare? Un prim aspect. Dacă ar fi mai puțini alesi în parlament ar avea mai mult timp să se cunoască înre ei. Ar lega prietenii fără a mai tine cont de culoarea politică. Chestia asta cu culoarea politică dă bine la proștime. Acolo n-ar mai respecta-o nimici. S-ar forma echipe, cărora în folclor li se atribuie un termen mult mai relevant. S-ar forma găști, domnule! și o echipă, un grup sau o gașcă, zi-i cum vrei, și-ar alege un lider puternic și să ar transformă într-o formă lumenie independentă, dincolo de disciplina partid sau parlamentară. S-ar mai duce și pe la sedii să asculte indicațiile președintilor de partide? Ar mai vota și-a în comisii și plen conform indicațiilor și intereselor de partid? Și presupunând că ar mai duce și ar lua act de acele indicații, le-ar mai respecta? Pe primul loc ar fi interesele de grup. Marile privatizări, de exemplu, nu ar fi la mâna lor? Și nu ar mai cultiva politica de partid ci una dedicată intereselor grupului. Și nu-i exclus că aceste interese să întească mult mai sus. De ce să nu aibă și un prim ministru al lor? Sau chiar un președinte! Acum înțelegi? Dar dacă sunt mai mulți, așa cum ai observat și dumneata, atunci se termină mandatul și nu reușesc să se cunoască între ei, dar să se mai organizeze, și să pună tara la cale? Pe lângă faptul că atunci când sunt mulți se mai strecoară și destui proști printre ei. Deci mulți doar ca număr și în felul acesta sunt mai ușor de manipulat, mai ales dacă infiltrăm printre ei și câțiva băieți de-a noștri. Noi nu avem nevoie de mari inițiative parlamentare, de agitație. Nouă ne trebuie liniste. Inițiativele le luăm noi, aici, nu trebuie să ne învete pe noi tot felul de gugustiuci ce trebuie să facem. Mă înțelegi tinere? Îmi pare rău că în exprimarea mera am fost așa de lăălit, de obicei vorbesc scurt și la obiect dar voiam să fiu sigur că înțelegi.

- Încep să înțeleg...

- Mai ales că aici nu e vorba de cine știe ce personalitate, valori. Într-un fel, am putea spune că sunt adunați de pe stradă, oameni care nu ne pot produce surprize. Mai ales dacă sunt și flămânzi și marea lor majoritate sunt, pentru că aia care învărtă o afacere nu-si părasesc poziția lor sigură

și bănoasă ca să vină în parlament. Cred că nici nu e nevoie să-ti dau nume, pe cătiva îi cunosti și dumneata. Oamenii serioși nu vin în parlament. Iar astăia care vin profită de nouă lor poziție și încearcă să-și rezolve și ei niște probleme. De fapt niște găinării, dacă ne găndim bine. Iar noi exact asta dorim. Cu cât se ocupă mai puțin de chestiunile pentru care sunt plătiți cu atât mai bine pentru noi. Scoatem legile care ne convin și în forma care ne interesează pe noi. Mai poate contesta cineva? Parlamentul e suveran!

- Extraordinar, ce mecanism! Încă nu realizasem că și democrația se poate truca!

- Parcă îți-am mai spus că dumneata ești un mare nevinovat!

- Dar de furat, nu s-ar fura mai puțin? Mi-a venit mie o idee.

- De furat, fură numai cei pe care îi lăsăm noi pentru că în tara astă nu se poate fura ca în codru. La noi se fură planificat și organizat. Cât s-o mai găsi cîte ceva, un an sau doi, până se termină privatizarea. După aia ce să se mai fure? cu cât fură mai mult ai nostri acum cu atât partidul se poate baza pe membri potenți și atunci devine și el mai puternic!

- Dar nici acum nu prea mai au ce să fure...

- Ar mai fi ceva, dar nu atât de mult cât își doresc ei. De aceea nici nu trebuie să-i mai păzim. Au ei grija singuri, unii de alții și când nu se înțeleg încep să se amenințe și să se santajeze între ei. Serviciile noastre se bucură și înregistrează totul. Și atunci când unul ieșe din rând cineva îi arată pisica. Într-o democrație ca și noastră nu avem nevoie de vociferări, de luări de poziție, de tulburări. Eu nu am nevoie de evenimente nedoreite, dacă vrei să mă înțelegi!

- Am înțeles, domnule Președinte!

- Vezi ce simplu este? zise el și vrând să mă bată protector pe umăr, se opri la jumătatea gestului, răzgândindu-se, își puse mâinile la spate și se duse la fereastra privind, fără vre-o țintă anume, în grădină.

*

- Sunteți cam abătut azi, domnule Președinte, sau am eu o iluzie optică?

- Dragul meu, dacă mă uit în jurul meu și văd ceea ce văd, cum ar putea să fiu altfel? Nu-mi vine să mai ies nici pe balcon, mai ales ca să admir un asfintit de soare. Și când mă gândesc că înainte, a admira un asfintit de soare era una din nevinovatele mele plăceri pe care mi le permitem. Nu pot acum să nu văd străzile aproape pustii, pline de gunoie... fără oameni, doar câini care umblă nestingheriți...

- Au mai apărut și multe alte animale, vaci, măgari, chiar cai, care vin din spatele periferiei unde nu mai au ce să mănânce. Aici, prin parcuri mai au asigurate, cât de cât, niște condiții. Larba nu a mai fost tăiată de multă vreme...

- Mă gândeam cum ar trebui să procedăm, dacă, dacă ar trebui adunate dacă ar putea fi adunate și să le oferim oamenilor săraci...

- Ca să le adunăm, ar trebui niște spații amenajate, cel puțin într-un prim pas, ne-ar trebui oameni... dar nu mai găsim nici dacă le-am plătit salarii de profesori...

- Și totuși, ce am putea face cu aceste animale, trebuie să găsim o soluție?

- Practic aproape nimic, dacă cineva are nevoie de o vacă o prinde și o mulge, de ce trebuie să-i ducem noi! la mijloacele de care dispunem, ar trebui să ignorăm evidența. Au apărut și vulpile!

- Astea ce mai caută?

- Din moment ce nu se mai adună gunoi la timp, s-au înmulțit soareci și șobolani. Având hrana asigurată proliferarea și vulpile. Până și câinii s-au obișnuit cu ele și nu le mai deranjează. În natură aceste elemente formează un lanț trofic, ce-i drept, atipic.

- Președintele se îndepărta de fereastra. Ziua era pe sfârșite. Simțea realmente o usurare văzând că a mai trecut o zi. De la un timp î se părea că zilele se mai măriseră deși se apropia toamna și ar fi fost normal ca ele să se scurteze. Prea multe griji îi dădeau această nefirească senzație. Se opri în dreptul meu și începu să mă privească de parcă îmi ieșise un coș pe vârful nasului, ceea ce nu î se întâmplă prea des. El îi dădea ordine fără să te privească fiind ferm convins că va fi ascultat cu obedieneță celui învățat cu slugănicia. Obișnuit să dea ordine și să nu fie contrazis nu-si punea niciodată problema că n-ai fi înțeles ceva, astfel încât să fie nevoie să repeate, fapt ce îl enerva la culme.

- Amice, îmi spuse, ai cam îmbătrânit! Dar noi, dacă ne vedem aproape în fiecare zi, cel puțin la mine mă refer, nu prea am timp să-i observ îndeajuns pe oamenii mei. Mi se părea normal că așa trebuie să arăti. A fost suficient să-ți interzic să mai intri la mine o săptămână ca să nu te molipsești și tu de grija mea și dintr-o dată mi-ai apărut schimbă. Și dacă așa mult ai îmbătrânit tu era firesc să mă întreb ce s-a întâmplat cu mine! Apropo, să pui pe cineva să adune toate oglinzelile din palat și să le spargă! Nu vreau să am vre-un șoc atunci când mă voi ridica din scaun și mă

voi apropia de vreuna.

- Am înțeles, domnule Președinte, desă, dacă-mi permită, cu ce rezolvă astă situația?

- Când eram mai Tânărămă gândeam că bătrâni nu mai au nevoie să se amăgrască dar bag de seamă că mă înșelam. Cât privește situația de afară, aceasta nu se va schimba în niciun fel, așa că vom scăpa de o grija și vom putea lucra în liniste...

... dar vom mai lucra? mă pregăteam eu să-l întreb pe Președinte. și dacă da, pentru cine vom mai lucra? Însă m-am oprit la timp. De ce să-l mai amărăsc eu dacă el însuși nu realizează dezastrul?

- Aseară am văzut un om pe stradă – zise președintele tocmai când nu mă mai așteptam să spună ceva.

- L-am văzut și eu. Era un bătrân. Credeam că nu o să-l observă. Poate voia să intre în palat ca să fure te miri ce dar nu a îndrăznit.

- Au mai rămas ceva bătrâni care nu mai au unde să plece. Sau, mai bine yis, nu mai au curajul să plece. Ei sunt crescuți în spiritul muncii adevărate, al datoriei, nu al aventurii. Tânără generație e caracterizată de spiritul aventurii.

- Poate că generația Tânără gândește mai pragmatic, de ce îi judecăți așa?

- S-ar putea să ai dreptate, dar ce mai contează acum? Dacă sunt așa pragmatici ar putea să facă lucruri mari și aici...

As fi vrut să-i spun că ar fi trebuit să li se creeze și condiții adecvate, dar...

- Noi despre acești bătrâni părășiți efectiv de copiii și nepoții lor discutăm. Ce-i așteaptă pe ei acolo?

- Și astă este adevărat. Cine-i așteaptă pe ei acolo? Cine vrea să se mai prospesească în plus cu o povară. Trăiesc aici cu ce mai găsesc prin magazinele părăsite, prin casele goale... căt mai au de trăit. Și, pe undeva, sunt mulțumiți, dorm în care casă vor, cu burta căt de căt plină. Fiecare are mai multe case la care nu ar fi visat nicicând. Cine să-i ia la întrebări? Vezi cum se întoarce istoria, tinere? A dispărut proprietatea privată, totul este bun comun, al tuturor și fiecare își ia după nevoi. A dispărut banul ca monedă de schimb, au dispărut conflictele între indivizi...

- A dispărut și actul de justiție – am continuat eu, făcându-i jocul. Poate că el chiar așa gândeau.

- În urmă cu niste ani, ceea ce spun eu acum ar fi părut pur și simplu o utopie, dar în cazul nostru este chiar realitatea. Noi înregistrăm un record în sensul că am edificat astfel societatea prefectă, societatea fără clase și fără exploatare, societatea pentru care au militat atâtia oameni de știință, pentru care s-au făcut revoluții, s-au purtat război și au murit oameni... milioane de oameni și totul a fost numai o experiență.

- Mai acum vre-o două secole chiar luptau niste indivizi pentru o astfel de societate dar nu-i asculta nimici. Erau niste neînțeleși. Prin astă vreau să subliniez faptul că utopia noastră nu e tocmai o realitate originală.

- Dar suntem primii care o punem în practică – zise Președintele care parcă se mai îmbujorase puțin - au mai încercat și comuniști dar și au deviat de la teorie și de pe urma lor s-a dezvoltat burghezia proletară.

Nu avea niciun sens să mai continu pe această temă. Se văzuse clar ce se alese din teoria fostă, pe vremuri, dragă Președintelui. Și deodată mi-a venit o idee.

- V-ați gândit, domnule Președinte, că din cauza vietii bune, îndestulătoare, lipsită de griji, bătrâni noștri au început să se gândească la femei? Orice bătrână este la mare căutare acum. Parcă au dat și acestea în mintea copiilor. Au uitat că nu mai au nici măcar un dinte în gură. Au uitat și de pielele care atârnă pe ele...

- Cred că toți am procedat la fel dacă nu am țin cont de prejudecăți. moștenirea noastră genetică este aceeași pentru toată lumea dar marea problemă este să nu le dea prin minte să ne solicite niște importuri de femei...

- Dăm un anunț la ziar?

- La care ziar, tinere? mă întrebă președintele mirat parcă de neștiință mea. nu mai apare niciun fel de ziar. Dumneata nu știai?

- Nu mi-am dat seama pentru că eu nu citesc presa.

- Au dat faliment toate ziarele, unul după altul și-au oprit apariția. Au mai rezistat o vreme cele care dădeau anunțuri publicitare. Dar nu mai erau cititori, așa că anunțurile nu mai aveau obiect. Și chiar dacă ar mai exista câțiva nostalgici, nu mai este hârtie. Ca să mai fie hârtie trebuie să aprovizioneze cineva fabricile cu material lemnos, dar nu mai are cine să taiе pădurea, să care buștenii...

- Într-un fel este bine, pentru că nu vor mai fi dezgoliți munții, nu se vor mai înregistra tăieri ilegale de masă lemnoasă. Acum, pădură să fi!

- Păi, dacă nu mai taiе nimeni nimic, ce rost mai are să fi pădură?

- Nu trebuie să cădem în extreame!

- Găsește dumneata un păduri și eu îl fac ministru!

Umbre

Fragment din volumul „Înainte de magnolii”, în curs de apariție

[...]

Când mă găndesc la perioada aceea o văd ca pe o gaură neagră a existenței mele. Îmi era indiferent ce se întâmplă, dacă trăiesc sau nu. Așa că Revoluția m-a găsit și pe mine în stradă. Chiar dacă nu de la început. În anul acela, ne-au dat vacanță câteva zile mai devreme. În ultima zi de cursuri, Narcisa, o colegă bucureșteancă al cărei tată era redactor la „Scânteia”, ne spuse cu un firesc neobișnuit pentru acele vremuri: „Ați auzit ce se întâmplă în țară? La Timișoara e revoluție.” Auzisem ceva la „Europa Liberă”, dar mi se păruse o poveste de „Noapte bună, copii”. După un moment de tăcere, Narcisa a adăugat: „Și noi ce facem? Stăm și ne îngrășăm?” Toată ziua vorbele ei mi-au răsunat în urechi. Și în zilele următoare când mă întorsesem acasă, în provincie. Astfel că, în momentul când au sunat goarna la TV să vină studenții, să apere țara, m-am urcat în primul tren, în ciuda protestelor lor mei, și dusă am fost. Am plecat de la masa de Crăciun, când n-am putut înghiți nimic, cu vorbele Narcisei răsunându-mi în urechi: „Noi ce facem? Stăm și ne îngrășăm?” Am spus: „Plec. Pregătește-mi ceva să iau la mine!” La protestele mamei, i-am dat de ales între două variante: să mă știe plecată cu mâncare după mine, sau să mă știe plecată cu foamea-n traistă. În gară, eram singurul călător. Trenul abia se zărea, când a apărut din ceată. Parcă nimerisem într-un roman de Kafka. Totul părea ireal, de-andaosele, degeaba. Când controlorul m-a întrebă unde merg, i-am spus „la Revoluție”. M-a privit de parcă aș fi zis „la bal mascat”. Într-un fel, așa a fost. Niciodată n-am să uit haosul acelor zile. Dar nici haosul care se năștea în mine la gândul că poate el, David, va fi auzit și el de pe acolo de pe unde-o fi și sigur va veni la București, în Piață, sau la Facultate. Mă cunoștea atât că să știe că nu eram genul care să stea după ferestre în astfel de momente. Iluzii! Toată viața am trăit din iluzii. Măcar de m-aș fi vindecat. O iluzie a fost și credința mea că țara are nevoie de mine. Nici în steag n-o durea pe țară de mine!

Dar eu plecasem cu simțul datoriei în toate buzunarele. Când am coborât în Gara de Nord, o clipă m-am întrebăt încotro mă voi îndrepta. Era o liniște ciudată, contrastantă chiar cu ceea ce vedeam, de acasă, la televizor. Am hotărât să merg la cămin. Acolo, și mai liniște. M-am întâlnit cu un coleg arab care mi-a povestit cum mâncase bătaie. Studenților străini li se interzise să iasă din cămine. Țăla, tembel, ieșise să-și cumpere pâine. Confundat cu un terorist (era istoria teroriștilor pe care, până la urmă, nimenei nu i-a văzut), după ce l-au bătut măr, s-au lămurit ce-i cu el și l-au lăsat să se întoarcă în cămin. „Tu ce cauți, acum? O cauți cu luminarea, cum ziceți voi. Dacă vrei bataie, îți dau eu. Boate dau mai cu milă.” „Vezi, boate strig „teroristul”, s-o mai încasezi o dată!”, i-am zis. Am râs amândoi, i-am dat ceva de mâncare din geantă și ne-am despărțit. Am căutat-o pe „tovarășa” administrator de cămin. S-a uitat la mine ca la o nălucă și mi-a zis că n-are ce face cu mine. Am hotărât să mă prezint la Statul Major de care aparțineam. Făcusem armata, îmi luasem și gradul, în urma examenelor din vara care trecuse. Acolo, mai erau cățiva ametiști, majoritatea băieți. Îl căutam pe David. Idioată! În timp ce eu căram umbra lui după mine, el măcar căuta să-și croiască un drum. Un drum al lui. Șeful de Stat Major o tulise, nu era de găsit. Sau poate era în misiune. În lipsa lui, un „tablagiu” împărțea puști, de parcă ar fi împărțit colaci. Fără să-mi dau seama ce se petrece, m-am trezit și eu cu un AKM în brațe. De fapt, cred că era un model vechi, AK-47, nu mai știu. Le cunoșteam bine din orele de tragere, aveam groază de faptul că erau greu de armat (cel puțin pentru mine) și aveau un recul de-își mutau umărul din loc. Dar cel mai înfiorător mi se păruse zgomotul pe care-l făceau în poligon,

atunci când am tras cu muniție de război, nu cu cea de manevră pe care o foloseam de obicei. Înțelesem atunci, în poligon, când aproape făcusem un soc din pricina zgomotului infernal, că războiul nu-i pentru mine. Nici eu pentru el. Când mă prezentaștem la Statul Major, nici prin cap nu-mi trecuse că voi fi trecută „în linia întâi”. Carne de tun. Ce să fac cu un AKM în fața tancurilor blindate? Credeam că mă pot face și eu utilă cumva, pe undeva. *Kalašnikov*-ul îmi tremura în mâini, ca o piftie. Am întrebăt într-o doară: „Ce să fac cu el?” „Să apărăți patria! Nu de aia ați venit?” Mi s-a repartizat și obiectivul: împreună cu doi studenți la Politehnica, aveam de apărat clădirea Rectoratului. Vai de apărarea noastră! Numai Dumnezeu ne-a păzit. De pe clădirile din Regie se tot trăgea. Dar nimeni nu știa nici cine, nici în cine trage. Îmi amintesc noaptea aia neagră și infernal de geroasă, care părea că nu se mai sfărșește. Mi-am dat seama curând că totul era o înscenare sinistră din care scapă cine poate. Așteptam cu înfrigurare să se facă dimineață. Îmi spuneam că, dacă apuc dimineața, totul va fi bine. Grija mea supremă a fost să păzesc pistolul-mitrălieră, să nu cumva să-i scape vreun glonț pe țeavă. Nici colegii mei nu s-au dat zmei cu puștile. Ulterior, în discuții, n-a spus niciunul dintre cei care „apăraseră patria cu pușca-n mâna” că ar fi tras. Și totuși, se trăgea. Spre dimineață, de undeva de pe clădirea Energetică, o rafală puternică de foc automat ciuruișe o mașină cu ajutorul, având pe ea însemnele Crucii Roșii. Muriseră oameni. Unul fluturase o batistă albă. Viața lui se oprișe, dar batista încă mai flutura, ca un atât de inutil semn al păcii. Poate erau tineri, ca și noi. Atunci am înțeles o dată pentru totdeauna că războiul meu era în altă parte. Că revoluția mea nu se făcea cu arma-n mâna. Și am ținut minte bine lucru acesta, nemaiparticipând la niciunul dintre evenimentele tulburi care au urmat: Piața Universității, mineriaidele, marșurile către ambasade, etc. Mi-am luat lecția și am înțeles că, la momentul acela, eu pot fi de folos patriei într-un singur mod: învățând; aceasta era misiunea mea. Iar mai târziu: muncind. Altă cretinărie! Aveam să aflu curând că patria n-are nevoie nici de învățătură, nici de munca mea. Și totuși, eu, tot restul facultății, m-am încăpățanat să merg la cursuri, la seminarii, trecând printre minerii aliniati, cu lămpașul pe cască și bâta în mâna, să învăț pentru examene, în timp ce unii dintre colegii mei strigau extaziați prin piete: „jos!” sau „sus!”, „vrem!” sau „nu vrem!”. Am înțeles că ceea ce vrem noi, cu contează. Că tot ce-am obținut în urma acelei „revoluții” a fost tot o iluzie: iluzia de a crede că poți schimba lumea. Sau că mersul lumii depinde și de tine, o furnică. De o singură iluzie nu m-am vindecat...

A doua zi, când, cu ajutorul lui Dumnezeu și al celor doi polițiști, am reușit să cobor de pe clădirea Rectoratului, întreagă, nevătămată și cu încărcătorul cu toate gloanțele în el, m-am dus – tot glonț – la Statul Major și am predat arma. Nimenei nu scrisește nicăieri ce arme și cui s-au dat, nu există absolut nicio evidență. Dacă plecam cu ea acasă, nu m-ar fi întrebăt nimenei. Câtă inconștiență! Să dai unora, aproape copii, arme și cartușe de rezervă... Am luat geanta cu mâncare – neatinsă – și m-am îndreptat spre metrou, cu direcția Gara de Nord. Suspiciunea era la cote maxime. Atunci nu mi-am dat seama, dar ulterior, am priceput că inducerea acelei stări de alertă, de stres și neîncredere, făcea parte din plan. Eu fusesem unul dintre pionii idioți care se lăsaseră mutați pe tabla de șah. Și nu fusesem singura. Unii au plătit cu viață. Cei mai mulți am fi plătit cu viață, dacă cineva nu s-ar fi îndurat de noi, să ne trimiță mai devreme în vacanță. Chiar dacă poate motivul trimiterii fusese altul. La metrou, am vrut să las mâncarea celor care asigurau paza, n-avea niciun rost să mă întorc iar cu ea pe tren. Am spus asta

unui militar de acolo, care m-a privit suspicios. Voiam, va să zică, să-i otrăvesc. Mi-a cerut să mă prezint și să prezint actele. Adică eu vreau să vă fac un bine, și voi... Ca să-l învăț minte pe caporalul din fața mea, m-am prezentat ca la armată: „Sublocotenent Zorina Savin”. Instinctiv, la auzul gradului, caporalul a luat poziție regulamentară și a salutat. M-a umflat râsul. Dacă m-ai fi văzut aseară cum îmi tremura arma-n mâna! I-am dat „pe loc repaus”, adăugând: „Nu e nevoie să saluți. Sunt subofiter în rezervă. Pe noi, rezerviști, ne cheamă patria doar atunci când n-are încotro”. Și totuși, i-am întors salutul, tot instinctiv, uitând că n-aveam chipu. Revenindu-și, mai ales că eram în civil și caporalul n-avea nicio garanție că spun adevărul, m-a scotocit la acte, în geantă, mi-a pus o mie de întrebări, și tot n-a luat mâncarea. Mă așteptam să mă pună s-o mănânc pe toată în fața lui, să se convingă că nu-i otrăvită. Bine că nu i-a venit ideea! Sau poate livretul militar, pe care i-l arătasem între timp, m-a salvat. De altfel, s-a oferit să-mi dea un soldat să mă conducă până la gară. „Că e periculos a umbla o domnișoară singură pe astfel de vremuri tulburi, și neînarmată.” Lasă, că și înarmată...

Claudiu s-a amuzat dar s-a și cutremurat de poveștile mele. Eu doar am plâns la poveștile lui. Ne-a venit greu să ne despărțim, și totuși a venit și momentul acela. Ne-am îmbrățișat și ne-am promis că ne vom revedea la expoziția ce urma să fie vernisată în curând. Expoziția lui cu lucrări din vremea studenției noastre, pe care o intitulase, la sugestia mea, „Înainte de magnolii”. Mai aveam de umblat printre umbre...

Florentina Loredana DALIAN

Ancuța ION

RAPA NUI

Autoexil în Rapa Nui;
Marea se tângue încet, deshidratată;
Nu-i e de-ajuns săngele nimănuí,
Nu-i e de-ajuns cerneala din eratá.

Autoexil în Rapa Nui;
Marea, fierbând pe malul celălalt,
Mă transformă într-una din statui,
Privind spre cer cu ochii de bazalt.

Ia marea, dacă poți, de unde nu-i,
Căci mie ea mi s-a alăturat;
Și suntem exilate-n Rapa Nui,
Și ne privim cu ochii de bazalt,

Din an în Paște și din Paște-n an,
Tăria fluxului ne mai străbate
Prin irișii ciopliti dintr-un vulcan,
Privind spre miazăzi și miazănoapte.

Ea-i marea mea, eu – marea nimănuí
Și vom privi pe veci în Rapa Nui.

PLOUĂ RAR

Plouă rar...
Deasupra băltii, zboară un sitar,
Dar brusc, un fulger îl carbonizează
Iar Muza în fantasma-i se-ntrupează.

După o salcie se-ascunde
Și-apoi prin lemn văd că pătrunde.
Și nici măcar
Nu mai ploua, nici des, nici rar,

Când încă-un fulger pomul a lovit
Iar duhul Muzei, puțin pârjolit,
Ieși din lemn și-mpleticii-ți pași
Găsiră-n carneea mea spital de arși.

Victor NICOLAE

ÎN LUMINA MEA, CÂND ARD

Câți dintre noi, ca falși filosofi, disprețuiesc lumea în care trăiesc? Întrebarea asta mi-a pus-o și bunul meu prieten, Dobre, azi-dimineață, pe răcoare. Seară, am întâlnit-o pe Arlette, căra un sac plin cu cărti vechi. I-am sărit în ajutor. M-am bucurat să o revăd, în ciuda acumulării diurne de disprețuire omogenizată, homogenezată, procurată fals filosoficește, din lumea astă rău aglomerată și foarte întâmplătoare. Senzorii mi s-ar fi activat citadin cu mult mai performant, dacă nu s-ar fi impiedicat în impusele mele desconsiderări ranchunoase, influențate interrogativ de Dobre, repede spulberate însă de cum am zărit-o apreciativ pe unduoasa Arlette.

Sub duș, impulsurile senzoriale mi-au împins înțeptul numai spre zone rudimentare, pendulând între obținerea unei plăceri recomfortante și frica de a o pierde înainte de vreme. Aș evada din plasa determinismului vulgar, bazat pe o virilă conștiință a valorii erotice. Când îmi trec mâinile ude peste trupul gol, văd că toate cicatricile au rămas la locul lor, puțin cam iritate, sincerizate. Săpunul le priește, le reîmprospătează memoria carnală, aproape carnivoră... ceea ce-mi prelungesc de piece dată îmbăierile. Și numai răcelea apei, după ce m-a pătruns zdravăn, mă reconectez la prezentul imediat, maxim poluat. Ce-mi oferă el? Iată, nimic nu-i mai teribil decât pânditul, decât vănatul unei conexiuni promitătoare, în care caut intim sursa amplificării unei întregi interiorități ultragiate, avariate. Mă revoltă orice suferință abătută asupra mea din senin, când îmi aduce doar dispreț pentru durerea celorlalți. Tot aștept o senzuală limpezire a afectivității mele, prin săpătul său de cărți, într-un bruijaj cacofonic, dezlănțuit și tot pe atât de disperant. Dincolo, în dormitor, mă așteaptă ea.

Arlette nu-i ca alte fete, domnișoare, aș vrea eu să fiu la înălțimea pretențiilor sale! Așă că aleg un halat din mătase roșie, pasional, aproape transparent. Totdeauna, exersez sex într-un halat vaporos sau într-un tricou lung, lung, pe mine. Această precauție mă scutește de micile incidente ale tactilității, urmate de explicații ce-mi răpesc treptat din terificul seducțional. De când am scăpat ca printr-o minune virtuală din explozia unei benzinării, corpul meu își ferește nuditatea stigmatizată innocent de orice indiscreție. Înainte de a intra în dormitorul ce-mi depozitează docil toate visele și obsesiile, nu uit să trec și printr-un nor parfumat, unul de cea mai bună calitate, italienească, apartinând unei case atât de celebre încât nici nu se înjoiosește a se amesteca în puzderia reclamelor cosmetice din orice „primetime”.

Arlette radiază femininitate de cea mai fină calitate, deși abia s-a atins de paharul său de coniac. Stă goală, goală, în vârful patului peste care și-a deservit tot sacul cu cărti. A mai aprins câteva lumânări parfumate în jur și a ales un film vechi la televizor, ca să le critice pe vedetele în alb-negru pentru coafurile lor desuete! Dialogul n-o interesează, a blocat sonorul. Răsfoiește simultan două-trei cărti. Toate lumânările din cameră și-au îndreptat lumina către sănii ei obraznic de tentanți. Cum mă așez lângă ea, îmi bagă mâna pe sub halat și începe să caute, să pipăie, să detecteze. Încearcă o „citire”, îmi zice, o descifrare epitelială de tip Braille! Așă dal Răsfoiește acum, simultan, trei-patră cărti. Lecturii ei, una cu totul specială, bănuiesc, eu îi procur dănic o scriitură inedită, înădită, cicatrizată, învelită sumar, incitant, iar bănuiesc, între coperti de mătase chinezescă! Arlette mi-a împrumutat cu talent tonurile din glas, mă „citește” cu voce tare, puțin afectată, puțin în transă, scandând ușor: „...intru adânc / penetrez / venerez / eșuez / prin norul de polen / cu stil / viril / de la stamine / în pistil // vâneț / veghez / mă las vânăt / amușinat / total / vital / amplificând / pe rând / în gând / interiorități ultragiate // nu mă predau / chiar depășit / de pași înselători / amăgori / caut să fiu / din ce în ce / mai viu / și mai surprins / captând intensități / doar pentru a le frământa / frecvențele / secvențele / în focul / din ceață / încrederii / unde / când / cine are mai multă certitudine / în el / însuși / câștigă // prelungesc

/ ura / de-a dura / îmi combin muzical natura / cu tehnologiile celorlalți / ca să-mi procur imunitate / impulsivitate / tactilitate / spontaneitate-n toate // peste statuia dansatorilor / pulsatorilor / cu piele ca a mea / cade o ploaie de sunete / reci / săgeți // înmagazinez tensiuni / vizualizez vibrații / elucubră / emit sensibilitate / pozitivitate / fertilitate / caut ce-i mai roditor într-o dorință / rebelă / fiindcă așept / deștept / polenizarea încrucisată / cu stil / stamină / și pistil / la spargerea anterelor / mereu / în gineceu / gestație / acesta-s eu...”

Arlette nu-i o amatoare a ineditului chiromantic. Ea nu citește fantezist din palmă sau de pe bicepsi. Profesional, și-a câștigat prestigiul unei valoroase experte în conservarea și restaurarea de corp carte veche, rară, de document pe suport papetar, pergament și, mai nou, pe suport epidermic, al meu. Citește din mine, din carteia pielii mele mărturisitoare. Și Tânără suferind de o tumoră cerebrală este o carte din carne, tortură și sânge. Îndura cumplit crize epileptice, cu stări de leșin și presiuni înșurubate-n ceafă și-n urechi. Neurochirurgii i-au intrat în craniu și au preferat-o conștientă, pe parcursul intervenției lor. O anestezie specială le-a permis verificarea permanentă a centrilor vorbirii, dialogând cu ea în română, engleză și franceză, fiecare doctor fiind de o altă naționalitate. Pacienta mai știa și o a patra limbă, latina. Poate și greaca veche...! Pe Arlette, n-o interesează nici actorul... unul... I-am văzut prin niște seriale... dar a jucat și într-un nou rol, „live”, cel al operatului la cap. El a cântat la chitară pentru Medical Center, ca să-i marcheze Cea de-a 500-a intervenție chirurgicală direct pe creier, transmisă instant și pe rețelele sociale. Artistului i se afectaseră deja vederea, auzul, gustul, mâinile îi tremurau. Și i s-a implantat un „pacemaker” să lupte mai departe cu Alzheimer-ul, cu plăcile lui senile, acumulatoare de beta-amiloid la terminațiile presinaptice ale neuronilor, împiedicăți în transmiterea influxului nervos. „Astea sunt tabloide, bine-ntoarse din condei, o serie-șoc a trepanatorilor noștri de după colț”, glumește acid Arlette pe seama eficienței promotionale a mafiei albel! Sarcasmul ei nu mă potolește. Îi spun despre cum fasolea ne strică ambientul planetar. Ditai ministru al Schimbării Climatice, Lady Verma, și-a avertizat serios confrății să mănânce mai rar fasole, pentru că flatulența națională sporește globalizarea încălzirii. Britanicii ăstaia emană cantități distrugătoare de metan. Phaseolus vulgaris le scoate din buzunare peste 400 milioane euro anual, iahnia fiind pe masa lor zilnică și de 3 ori. Arlette tot nu reacționează la prostioarele mele, pentru că „toate știrile astea caraghioase ascund un abuz, o manipulare, o deformare intenționată în folosul lor...” și trece la ale ei: „Memorialistica nu m-a pasionat niciodată, nu m-a convins. Ecranizarea unui roman e tot un fel de a citi, prin adaptarea textului la imagine. Ecranul e un alt fel de carte, la concurență cu imaginația mea. Nu există eveniment ce să nu ne fi marcat într-un fel sau altul, prin care am trecut, trezem, ca prin niște lectii vii, ca să ajungem la clipele ce trebuie trăite cu o aceeași intensitate, mereu, ca viața să ne devină și mai minunată. Sau măcar să ne prețuim disponibilitățile”. Mă simt din ce în ce mai penibil. Cooptată în echipa specialistilor de la Harvard, ea a descoperit într-o din bibliotecile universității câteva exemplare cu coperti de piele umană din sec. XVII, XVIII, XIX, când acestea nu erau niște rarități ale lumii civilizate. Bibliopogia antropodermică se ocupă de un asemenea meșteșug ciudat încă de prin veacul XVI. Mărturiile cutremurătoare ale întemnițărilor se copertau în pielea jupită de pe căte un osândit la moarte. Mulți lăsau pios celor dragi caiete intime, jurnale scandalioase ori scrisori legate în propria lor piele.

Credeam că Arlette va descoperi în urmele lăsate după vindecare și că îmi place atletismul, schiul, vodca sau femeile frumoase. O analiză mai profundă, mai intimă, mai curioasă, m-ar descoperi și agresiv, și inconsistent, până la limita suportabilității, stăpânindu-mi cu greu impulsurile, imprecațiile organice, dominat de

evadări tot mai oxidate, sub presiunea junglei citadinizate. Arlette vrea să mă inițieze în deslușirea și determinarea caracterului unei persoane prin interpretarea semnalelor corporale. Își înfige unghiile în mâna mea, și-o trece apăsat peste fată, peste piept, peste pântec, coborând-o spre părții din ce în ce mai fierbinți și aducând-o apoi sub sănii ei stâng, în dreptul inimii: „Ce ai aflat?” Îmi pune mâna pe capul ei și-mi cere să caut la rădăcina părului: „Da, acolo, aceleia sunt niște semne din frageda mea pruncie, când căruciorul mi-a luat-o la vale, a prins viteză, s-a lovit de o bancă și m-a aruncat în niște boscheti plini de țepi. M-am ales cu peste 10 copci”. Apoi, îmi plimbă palma peste sănii ei tari: „Nu-s chiar atât de naturali pe căi par, ce zici? Nu creșteau la fel cu ai colegelor mele de școală, a trebuit să-i ajut și n-a fost prea complicat cu silicoanele astea salvatoare, de care abuzează orice vedetă-șnur de la Hollywood”. Îmi trece iar palma peste pântecul ei dilematic, unde dorința maternă i se răzvărește lunar... și, mai jos, prin pilozitatea deasă, aspră: „Ai auzit că există un sindrom, unul denumit prin inițiale: MRKH, adică Mayer-Rokitansky-Küster-Hauser? E o maladie genetică, ceva mai rar. Provoacă insuficiență în dezvoltarea uterului și a vaginului, ba chiar le suprimă uneori existența”, îmi spune ea, îndemnându-mă să o cerceze mai lăuntric, atentă la cum respir: „Uterului meu, îi lipsea vaginul. Prin transplantarea unui organ creat în laborator, crescut din propriile-mi celule, sexualitatea mea și-a căpătat însă o oarecare normalitate. Transplantul a aderat ireproșabil și a crescut odată cu mine, pe măsură ce eu ieșeam dintr-o adolescență îmbibată cu speranțe firești. Azi, sunt în rândul femeilor cu drepturi depline, deseori cu mult mai activă decât multe din ele. Am depășit toate previziunile. Nu știu încă dacă aș putea și procrea, fără teama unor consecințe negative, obscure, deși analizele arată că ovarele îmi funcționează din plin, în așteptarea celui mai nimerit prilej”. Și Arlette își varsă coniacul peste halatul meu de mătase, declarându-confruntarea dintre capacitatea celulelor transplantate de a înfrânge Sindromul MRKH și complexul unei arsuri generalizate, într-un incendiu, la o benzinărie.

„Trăim mai mult decât ne-ar fi îngăduit altădată moartea...”, spune Arlette, în vreme ce eu încerc să-mi reactivez disponibilitățile inspirationale, printre cărțile ei, împrăștiat peste tot. O rog, fiindcă se pricepe cel mai bine, să scrie direct pe pielea mea, printre celealte cicatrici, că eu iubesc mai mult decât îmi îngăduie expirația, motivația, că încerc din răsputeri să captez nuanțele, fără efortul unor interpretări forțate, că doresc din toată inima să-mi perfectionez logica aologică, dicteul automat, sondarea insondabilului, jocul onomoniilor, regenerările, piruetele și figurile de stil / între stamne și pistil // că voi vorbi greaca veche / veche de tot / în timpul trepanației / fără anestezie / și voi cânta la chitară / la vioară / despre cum lupt eu / precoce / cu plăcile senile / cu plăcerile subtile / labile / cu întrupările paradoxiste / despre cum îmi filtrez epidermic viața / biografia artizanală / grafia / în continuare / cicatrizant / fără ezitare / până ce pielea / carne / oasele / gândurile / îmi vor lua din nou foc // ard / ard / și mie îmi place / cum luminez / până depare / aparte / în noapte...!”

Şerban Codrin

ÎNTR-UN ORAŞ CU NUME SIMBOLIC: FIERBINȚI

Las la o parte zicala cu îndemnul ca fiecare vatră omenească să-și caute înțeleptul, în caz contrar ar avea de suferit. Întâmplarea este prea veche pentru a mai fi demonstrată încă o dată fie chiar în epoca internetului, a realității virtuale și supertehnologice ușor de anulat, fie numai printr-o simplă pană de curent electric.

Joi, 10 aprilie 2014, deci într-o zi a săptămânii „Școala altfel”, într-un cabinet de limba și literatura română (ca vechi profesor de literatură, am realizat și eu aşa ceva la școala generală din comuna Giurgeni, prilej pentru mulți neaveniți din lumea învățământului să-și dea o părere incompetentă), în fața unor elevi extrem de disciplinați și, probabil, receptivi, pentru că au fost lăudați de toți cei prezenti, de față cu profesorul Gică Maftei, director al Grupului Școlar Agricol Fierbinți, s-a lansat volumul „De la un prieten la altul” de Marian Ștefan, editura Oscar Print, București, 2014. Cum am spus, lume multă: binecunoscuta cântăreană de muzică populară Tita Ștefan, în tinerete, înainte de a urca pe scara celebrății, bibliotecară, cu sediul de ieri și de azi în curtea liceului, pictorul Dorin Pencu, profesorul Grigore Diaconu, profesoara de limba franceză Dorina Crasnea, fostă bibliotecară, care m-a corectat „Am devenit între timp profesoară de limba română, vă calc pe urme!”, Irina Răduță, actuală bibliotecară orășenească, Angelica Moldovan, editoarea cărții, aşa că profesorul universitar Nicolae Constantinescu, absolvent al liceului din Fierbinți (cea de-a treia promoție, din 1959), a avut în fața cui vorbi. Cu niște ani în urmă îl întâlneam întâmplător pe holiurile Facultății de limba și literatura română, era asistent universitar, aşa că, din vedere, trecusem unul pe lângă altul. Între timp, profesorul a făcut o impresionantă carieră de folclorist și de teoretician al literaturii, autor de cărți în diferite domenii filologice. După un lung stagiu la Universitatea Portland, SUA, între anii 1976-1986, a căpătat, prin lucrările sale, o statură internațională. Autor al volumelor „Lectura textului folcloric” (1986), „Relațiile de rudenie în folclorul românesc” (Premiul Simion Florea Marian al Academiei Române, 1987), Nicolae Constantinescu este membru al Societății americane de folclor, al Societății internaționale de studiere a narăriilor populare, al Societății de Antropologie culturală din România. După o astfel de schiță a activității științifice, ne putem imagina cine a vorbit, cu multă căldură prietenească, despre Marian Ștefan și despre carte. L-a completat, cu aplomb, profesorul, romancierul și istoricul literar Titi Damian, autorul acelei antologii comentate, care radiografiază un fenomen cultural, „Scriitori din zodia Helis”. Recunoscut de elevii săi și de prietenii literari drept un foarte bun analist al stilurilor literare, Titi Damian a parcurs „De la un prieten la altul” și a surprins o matrice, pe care a prezentat-o în câteva amănunte, încât cine știe să citească o carte bine gândită și redactată are numai de profitat, scotând totodată în evidență talentul de portretist literar al lui Marian Ștefan. Pentru că m-am pomenit rugat să iau cuvântul, m-am străduit să fac un portret al memorialistului, recomandându-i să persevereze într-un domeniu pe care îl luminează, atât prin cunoașterea multor personalități într-o viață de om, cât și prin talent literar.

Așadar, cine este Marian Ștefan? În câteva întâlniri avute cu poetul, repet, cu admirabilul prieten Dan Elias, a fost invitat și un domn extrem de simpatic, tipul intelectualului cu mare grija pentru portretul său exterior și interior, extrem de îngrijit îmbrăcat, poate cu o pedanterie ușor academică, scăpărător de cult,

charismatic, pe care îl cunoșteam relativ puțin, cu toate că domnia sa în „De la un prieten la altul” are o altă părere, susținând negru pe alb că ne-am întâlnit de multe ori în diferite ocazii. Eu îmi amintesc în amănunțimea priejurilor oferite de poetul prieten comun. Născut în Grecia de Jos la 27 septembrie 1939, absolvent al Liceului din Fierbinți și al Facultății de Istorie a Universității bucureștene în anul 1963, Marian Ștefan este fratele cântăreței Tita Ștefan, prin urmare cununat cu folcloristul și violonistul Ion Albeșteanu, interpret al cântecului popular și lăutăresc românesc, socotit ultimul lăutar de geniu din marea pleiadă de la Barbu Lăutaru, Petrea Crețu Șolcanu, Grigoraș Dinicu.

După absolvire, Marian Ștefan a profesat muzeograf, apoi redactor, din 1967 până la pensionare, la revista „Magazin istoric”, celebră în epocă, o importantă oază de cultură aproape în afara, de unde notorietatea, vulgarei doctrine istorice marxiste. Ca autor și coautor, a redactat sute de articole, studii, cărți și a editat cu acribie academică volume de memorii redactate de diferite personalități. Astfel, numele său se află pe copertile unor volume precum „Ghid-atlas al monumentelor istorice” (trei ediții, 1970, 74, 79), „Constantin Kiritescu, o viață, o lume, o epocă” (1979), „Pe urmele Magherilor” (1983), „Memorii involuntare” de Ion I.C. Brătianu (editor), „Tezaurul Băncii Naționale a României la Moscova” (1999), „N.D. Stănescu, întâmplări și oameni din Serviciul Secret” (2002),

„Legendele bătrânei doamne” (2004), „Fierbinți-Târg. Orașul dintre răzoare” (monografie, 2007).

Marian Ștefan s-a apropiat de literatură în primul rând ca editor. Am și recitit citit „Figuri ilustre din epoca României Mari” de Constantin Xeni, primită cu autograf,

un exemplu de receptare și recuperare a textului printr-o ireproșabilă corectitudine filologică. Ca poet, aici un rol prietenesc se pare că a avut Dan Elias, care a știut să devină hermeneut al orgoliului literar aflat în fiecare dintre noi. După un debut cu „Umbra dorului”, a urmat un splendid volum de poezii pentru copii scris în colaborare cu Dan Elias, „Borcanul cu miere”.

„Nucul de la vie”, scria autorul, „a fost cartea despre oameni dragi ai copilăriei și adolescenței mele”: cum drumul propriu fusese deschis, inclusiv insistențele prietenești, toate duc la „De la un prieten la altul”, pe care, eu cel puțin, aş dori-o carte-preludiu al unor memorii cât mai ample.

La umbra văratică a galeriei de viață nobilă (aluzie la un prozator drag mie, de la Urziceni), din curtea casei părintești din Grecia de Jos, Marian Ștefan, la vîrstă înțelepciunii dobândite într-o viață de studii și de scris, ar trebui, cu talentul dovedit de prozator memorialistic, de eseist și de fin stilist, să-și aștearnă cartea așteptată, unde să încapă o largă, bogată și binecuvântată expoziție de portrete, întâmplări memorabile, vorbe de duh, ca într-un pateric profan.

Prietenii din Zodia Helis prezenți la evenimentul de la Liceul din Fierbinți se numesc Gheorghe Dobre, președintele Asociației culturale Helis, poet cunoscut, prozator și eseist scăpărător; Florin Ciocea, cel vesel și neastămpărat impletitor de cuvinte; poetul noptilor, Costel Bunoaica, „diavolul de cafenea” Nicolae Teoharie; eseistul, care pune în mișcare câteva mari idei și caută răspunsuri la întrebări dificile despre Miorița sau Iisus, Alexandru Bulandra; prozatoarea Urziceniu de azi, Lili Balcan; autorul romanului ciclic despre destinul țaranului și al dascălului de catedră între comunismul utopic și neocapitalismul brutal, prozatorul Titi Damian; poetul fără comentarii Dan Elias, sau, dacă vrei, „aristocratul” printre poeti, exagerat de modestul Dan Elias; și, autorul acestor însemnări pseudocronicărești.

Abia aștept să te reîntâlnesc, pentru că, vorba Dumitale memorabilă, „Fierbinți, acest buzunar al Bărăganului” oameni precum Marian Ștefan ridică în lumină!

STAT VS. CETĂȚEAN

Spunea recent un cunoscut actor român că vrea ca cetățeanul să fie egal cu statul, ca cetățeanul să nu mai fie umilit și abuzat de către stat. Nu știu ce știe și ce crede maestrul că este statul, dar cetățeanul nu trebuie să fie egal cu statul. Zicerea maestrului este gresită și eroarea izvorăște dintr-o iluzie privind raportul dintre cetățean și statul său, pe care cetățeanul l-a creat cu voință exprimată prin votul său. Cetățeanul percepe statul ca pe o putere deasupra și împotriva sa. Tot cetățeanul determină, de fiecare dată, perpetuarea unei asemenea puteri, care decide, zi de zi și ceas de ceas, ce trebuie și ce nu trebuie să facă cetățeanul. Nu! Cetățeanul nu trebuie să fie egal cu statul, fiindcă statul și cetățeanul nu sunt ca două entități, cu interese proprii și contradictorii.

Prin votul său, de fiecare dată, statul primește un mandat din partea cetățeanului, ca statul să-i reprezinte interesele, să-i garanteze și să-i apere drepturile fundamentale, drepturile fundamentale ale omului. Cetățeanul nu este într-un raport de subordonare față de stat, în care statul dispune, iar cetățeanul se supune. Până la urmă, statul este o organizație politică, care detine și exercită puterea încredințată de cetățean prin votul său, o formă asociativă de interes maxim general în care cetățeanul, ca și o adunare generală compusă din toți cetățenii tării, își alege organe de conducere, adică instituții publice, care adoptă decizii în numele și pentru cetățean și le aduce la înndeplinire, în numele cetățeanului. Întocmai ca un consiliu de administrație, statul dă socoteala cetățeanului despre decizile luate și cum le execută, tot în numele și pentru cetățean. Să, dacă statul, în întregul său, este menit să îl servească pe cetățean, atunci și părțile care îl compun, instituțiile publice, care fac parte din puterile statului, legislativă, executivă, judecătoarească, sunt tot în slujba cetățeanului. Așadar, parlamentul, guvernul și președinția, cât și justiția lucrează în folosul exclusiv al cetățeanului.

Așa ar trebui să se petreacă lucrurile.

În realitate, există însă o tendință spre conduită abuzivă a organelor alese, care se manifestă în orice formă asociativă, ca: asociații de orice fel, societăți comerciale, organizații și partide politice, fundații etc.

„Alesii” se desprind la propriu de masa de alegători, înlocuind scopul și voința alegătorilor cu scopul și voința lor, până devin stăpâni entității și ai alegătorilor. Așa se întâmplă și cu statul. Cetățeanul, alegătorul ca membru al formei associative care este statul, crede și speră că, alegându-si reprezentanții, aceștia vor aduce la înndeplinire obiectivele pentru care au fost aleși. Însă, eroare, gravă eroare, fiindcă aleșii nu-și mai ascultă și nu-și mai recunosc alegătorii. Recent, un om politic spunea, **„cu ură și cinism, că statul nu mai este obligat să aibă grija de nimeni”**. Deci, iată cum el și statul se dețasează ferm de masa celor care i-au ales, abandonându-i, spunând cu ironie **“să se descurce fiecare cum poate”**.

Să statul și cetățeanul trebuie să dovedească onestitate unul față de celălalt. Nici unul, nici altul nu trebuie să fie abuziv, adică statul să nu facă abuz de putere, iar cetățeanul să nu facă abuz de drept.

Statul este obligat să îl respecte cetățeanului drepturile și să-i garanteze libertățile fundamentale. Cetățeanul, la rândul său, este obligat să respecte ordinea de drept, ordinea publică, legea.

Maestrul, cunoscutul actor despre care vorbeam, greșește. Cetățeanul nu trebuie să fie egal cu statul, în nici o împrejurare; cetățeanul este cel care creează statul, prin exercitarea votului său, căruia îi dă mandat general, să-l reprezinte și să-i îndeplinească voința.

Aparent, statul se află undeva deasupra cetățeanului, de unde statul îi impune acestuia voința sa, iar cetățeanul nu are încotro și se supune, **„că așa vrea statul”**. E ca și când îți faci o pălărie, tăi-pui pe cap, iar pălăria îți dictează ce și cum să faci. Nu, nu așa trebuie să se întâmple lucrurile. Tu, cel ce ai creat pălăria trebuie să decizi, când să o porti și cum să o porti, și dacă, nu și se mai potrivește, renunți la ea și-ti faci o altă pălărie. Așa și cu statul. El este în slujba cetățeanului și dacă statul, nu-și mai slujește cu bună-credință cetățeanul, atunci tot cetățeanul este cel care reconstruiește statul, total sau parțial, prin noi alegeri, prin votul cetățeanului.

Raportul firesc dintre stat și cetățean nu este unul de egalitate, cum greșit spune maestrul, ci statul trebuie să fie la dispoziția și în slujba cetățeanului, nu invers.

Când lucrurile nu se întâmplă așa, atunci suntem în fața unui stat abuziv, a unei cvasidictaturi, în care statul nu se mai află în slujba cetățeanului, ci peste cetățean, pe care îl opriște prin legi, decizii și măsuri anticetățean.

Există însă și reversul, când statul nu-și îndeplinește rolul pe care cetățeanul îl-a dat prin votul său, când statul devine slab, prin aşa-numita diluare a puterii statului până la dispariția acesteia, și în care cetățeanul devine abuziv, când se ajunge la dezordine socială până la anarhie.

Dictatura și anarhia sunt două situații extreme la care societatea niciodată nu trebuie să ajungă. Si totuși, dictaturi și anarhie au mai fost și din păcate există semne că or să mai fie.

Este mai bine să fim în situația în care cetățeanul să-și construiască statul de care are el nevoie, care să-l apere de dictatură sau anarhie, un stat în care cetățeanul să nu mai fie egal cu statul, ci statul să fie în slujba cetățeanului.

g. alex

Marian STEFAN

DE LA UN PRIETEN LA ALTUL (IV)

...Dânsul este profesorul universitar **Nicolae Constantinescu**. Să-i spun prieten, să-i spun coleg, să-i spun doar dom' profesor? Ezit. Prietenia e de dată mai recentă, săracă în amintiri comune, mai bogată în regrete că am lăsat să treacă atâtă timp printre noi; colegi am fost câțiva ani prin bravele școli fierbințene de altă dată; am să-i spun dom' profesor, știind bine că de mult s-a dedicat acestei profesii...

Totuși, întorcându-mi privirea și inima în trecut, am să-i spun Nicușor, cum îi spunea toată lumea... Cât de mult îl învidiam. Nicușor era fiul doamnei învățătoare Florica Constantinescu, o personalitate proeminentă a târgușorului nostru. Pentru mine, doamna Florica era întruchiparea celebrei eroine sadoveniene Vitoria Lipan. O statură impunătoare, energetică, sigură în mișcări. Avea un talent deosebit al comunicării. O cunoșteau toată lumea. Sora mea mi-a povestit în repetate rânduri că de grijilu s-a purtat cu ea, încurajând-o de căte ori a fost nevoie. „Măi fată, ai grija de talentul tău, nu-l lăsa să se piardă...“

Mie mi-a făcut o altă surpriză. Într-o zi, eram în vacanța mare, mă duceam la Târg. Când am ajuns în dreptul casei sale, doamna Florica tocmai ieșea pe poartă. Am salutat-o și ne-am continuat drumul împreună. „Trebuie să mă văd cu Smărăndescu, m-a rugat să-i fac niște texte...“ Smărăndescu ăsta era un pătimăș al muzicii. Sub conducerea lui, corul, grupurile vocale și taraful din Fierbinți au obținut numeroase premii. Din când în când mai și compunea. Când am ajuns în dreptul căminului, doamna Florica mi-a zis: „Hai și tu, mai stăm de vorbă...“ Si m-am dus. Cum ne-a văzut, Smărăndescu i-a smuls foile din mână și pe măsură ce parcurgea textele, ne spunea: „Uite, astă-i o horă... Astăi și sărbă lentă... Ce părere aveți, poate ne faceți și un text... Hai că merge, le mai aranjăm noi pe parcurs, vorba aia, cântând și făcând...“ După câteva minute, a început să scocească într-o gentă cam jerpelită, doldora de hărțoage: „Unde dracu' am pus-o, domnule? A, uite, am găsit-o... Am compus o romanță, dar n-am text...“ A început să cânte melodia cu la, la, la... „Sună ca dracu', fără cuvinte parcă bați în tinichea...“ Doamna Florica l-a rugat să mai fredoneze o dată și în timp ce el cântă, dânsa ținea ritmul, lovind ușor podeaua cu vârful pantofului. „Clar, a spus la un moment dat, opt silabe, bisul de două versuri după fiecare strofă... Încercăm...“

La plecare, doamna Florica mi-a spus, fredonând melodia: „Ai înțeles, catrene cu versuri de căte opt silabe și refrenul... la să încerci și tu, mi-a spus Tiță că scrii poezii...“

Am încercat. A doua sau a treia zi am trecut pe la cămin și i-am dat textul domnului Smărăndescu. Tânăr, peste ani și ani, Tiță mi-a arătat o broșurică: o culegere de cântece, printre care și romanță *Te-am aşteptat*

Mărie, pe versuri de ... Dacă stau bine și mă gândesc, e primul meu text tipărit. Adevărul e că doamna Florica aflase că predasem poezioara aceea domnului Smărăndescu și îmi făcuse loc, retrăgându-se cu eleganță din „concurs”...

...Respectat și iubit era și domnul Alexandru Constantinescu, tatăl lui Nicușor, învățător și dânsul. Lumea îi spunea Foaie. Era întruchiparea blândeții. Puțin cam uscățiv, drept ca o lumânare, pășea de parcă pipăia pământul. Frunte largă, față puțin alungită și o privire șovăielnică, plină de tristețe. Nu-mi amintesc să fi vorbit vreodată, dar de căte ori îl salutam, mă privea drept în ochi, înclinându-și capul într-un fel în care să mă facă să înțeleg că știe cine sunt și se bucură să mă vadă. Cei mari știau căte ceva despre viață și suferințele lui, dar nimic împiede, mai mult presupuneră...

...Într-o din zile profesorul Nicolae Constantinescu mi-a mărturisit cu jumătate de gură că păstrează un set de scrisori trimise de tatăl său de pe front... Am sărit ca ars:

– Și ce faci cu ele, de ce nu le publici?

– Ei...treburi mai delicate...

– Ce poate fi delicat, domnule, într-o chestiune ca asta? Trebuie să le publici neapărat... Dacă nu tu... Uite, când mergem odată la Fierbinți, hai să ne uităm împreună prin ele...

Mă tem, totuși să nu ajungem prea târziu; la vîrsta noastră....

...Nicușorul aceluia timp, vreau să spun colegul meu, era un băiețel cam desirat, purta pantaloni scurți până deasupra genunchilor, cu cozondraci, cămașă în carouri mari și sandale cu șosete albe. Eu unul, nu ștui din ce pricină, mă așteptam să fie un copil ceva mai stincher în mișcări, mai retras. Ei nu, lui Nicu îi plăcea mișcarea, făcea sport. De curând, povestea cu câtă plăcere juca handbal. Fiind copilul unor învățători respectați, pe Nicu îi cunoștea toată lumea. Un avantaj, dar și o povară, pentru că, aşa cum se întâmplă în astfel de cazuri, mai ales în provincie, el trebuia să fie în ochii tuturor un exemplu în toate...

A intrat la facultate cu un an în urma mea. Ne-am văzut de câteva ori prin holul de marmură de la Filologie, pe unde intram și noi, cei de la Istorie. După ani și ani, când ne-am reîntâlnit, era deja un nume cunoscut în profesia sa, autor de lucrări valoroase, studii de cercetare în străinătate, profesor, conducător de doctorate...

În clipa în care m-am hotărât să scriu o carte despre Fierbinți, am simțit nevoie să-l consult. Profesorul Nicolae Constantinescu, folclorist, etnolog și antropolog de renume astăzi, a răspuns cu amabilitate rugămintii mele de a citi manuscrisul. După câteva zile mi-a făcut o vizită la redacție. Opiniile și le formulase în scris. Trei pagini. Se străduise să fie cât mai concis. Am citit de câteva ori textul și de fiecare dată constatat cu bucurie că profesorul Nicolae Constantinescu se declară solidar cu mine în iubirea față locurilor noastre natale. Îi sunt recunoscător pentru că, dincolo de alte cuvinte judicioase, descifrase mesajul: „o carte...destinată deopotrivă minții și sufletului.“ Este și motivul pentru care l-am rugat să accepte ca opinioile sale să se constituie într-un fel de „îndreptar de lectură“ pentru cartea *Fierbinți-Târg. Orașul dintre răzoare*.

...Ultima oară când ne-am văzut, într-o după-amiază, l-am așteptat să iasă de la curs și ne-am dus undeva la o cafea. Mai bine de un ceas l-am supus unui adevărat interrogatoriu. L-am prevenit că vreau să scriu ceva despre el și familia sa și vroiam să mă bazez pe date certe. De la sora mea, Tiță, știam că, într-un fel, suntem chiar rude mai depărtate.

– Mama și Tiță, mi-a confirmat el, au fost apropiate. Probabil îi spuse că bunica se născuse în Fundul Danciului și era rudă apropiată cu Ciocenii și Dorobanții. Bunicul, Nițescu, era originar de prin Dâmbovița, un „provenit“, cum se spune pe la noi celor veniți din altă parte. S-a căsătorit cu bunica și s-a stabilit în Fierbinți; a fost notar peste 20 de ani... Știi că și bunica ta era tot din Fundul Danciului, o Cioceană, puteau fi verișoare cumva. Astă ar fi legătura de rudenie...

Când l-am rugat să-mi povestească căte ceva despre tatăl său a avut o ușoară ezitare și o umbră de tristețe i-a aburit lentilele ochelarilor. Am reținut că domnul Alexandru Constantinescu era al doilea dintre cei patru

băieți ai unui gospodar din Fierbinți de Jos. Primul dintre frați, Gheorghe, fusese comisar de poliție în București. În 1949, comuniștii l-au „epurat“, în 1950 l-au arestat și în 1952 l-au condamnat la 12 ani de temniță. Nimeni nu știa ce s-a întâmplat cu el; familia îl credea mort. S-a întors acasă abia în 1964, când s-a dat amnistia aia...

Cel de-al treilea dintre frați, Nela, a fost croitor, iar cel mai mic, Virgil, învățător, dar fiind bolnav de plămâni, n-a profesat niciodată.

– Tata era născut în 1915. A făcut școala normală și a ajuns învățător la Fierbinți de Sus. La izbucnirea războiului, a fost concentrat și trimis pe front în linia I, așa cum procedase Antonescu cu toți membrii sau simpatizanții mișcării legionare. A fost dat dispărut, dar, cum s-a adevărat ulterior, n-a căzut lovit de glonț, a căzut prizonier la ruși, întorcându-se acasă abia în 1946. Din acest punct de vedere, a fost norocos, alții s-au întors abia prin 1952-53, alții chiar mai târziu... Abia după întoarcerea acasă, continuă el, avea să înceapă calvarul. Deși își reluase slujba, în 1956 a fost dat afară și câțiva ani a lucrat ca socotitor la C.A.P. A mai trecut o vreme și i s-a permis să revină în învățământ, dar numai la școala ajutătoare care funcționa în fostul conac Arion, unde erau aduși din toată țara copii cu diferite handicapuri... Tata a purtat cu resemnare stigmatul pus de comuniști pe fruntea sa: „simpatizant legionar și participant la războiul criminal antisovietic“. Tu, ca istoric, cunoști mai bine decât mine cât de gravă era o astfel de acuză. Gravă și nedreaptă, pentru că, așa cum bine știi, simpatizanții mișcării legionare în lumea satelor noastre se numărau cu sutele de mii... Imaginează-ți, dragă prietene, că în toată studenția mea, în fiecare an, toamna, eram chemat la „Serviciul de cadre“ al Universității și mi se mai cerea o „declarație“...

Confesiunea profesorului mi se pare un gest de mare încredere și prețuire. Chiar și după trecerea atât de ani, astfel de lucruri nu le prea poți discuta cu oricine. Sună mărturii despre vremuri și practici care au schimbat suflente milioane de români.

Încercând să depășim mai repede acest moment trist, îi povestesc că, vara trecută, într-o sămbătă, eram la Fierbinți. Îi sunase pe inginerul Florian Constantin și îi spusesem că vreau să ne vedem și să stabilim detaliile unei emisiuni pentru postul de televiziune locală. Daniel Teodorescu ne aștepta cu cafeaua aburind. Le-am spus că eu vedeam totul în genul unei mese rotunde, la care să invităm și alte persoane, „pe tine, poetul Marin Constantin, doi-trei profesori de la liceu...“ Daniel m-a opri:

– Neapărat, doamna Zoica Constantinescu, profesoara mea de limba română! Îi sunt profund recunoscător pentru modul în care mi-a ocrotit libertatea de gândire...

– Și, preț de câteva minute, ne-a povestit că de antrenante erau orele de limba română ale tinerei lor profesore...

– Da, domnule, confirmă dom' profesor, și eu am constatat cu plăcere că a fost iubită de elevii săi... Odată m-a trimis la „piata“ să cumpăr niște roșii. Am văzut o tărâncuță mai răsărită și m-am oprit la „taraba“ ei. În timp ce îmi căntărea roșile, vecina ei i-a strigat: „Ai grija cum servești, e dom' profesor Constantinescu!“ Aflând cine sunt, mi-a întins punga cu produse și mi-a refuzat cu încăpățânare banii:

– N-aveți cum să știți, dar doamna Zoica, sora dumneavoastră, mi-a fost profesoară... N-am mai trecut de mult pe la dânsa; acum, în sezon, avem treabă multă, dar trebuie să-mi fac timp și trec într-o zi pe la dumneaei, să mai vorbim...

Îi spun că și eu am întâlnit colegi de-a ei de facultate care îi păstrează o amintire frumoasă:

– De pildă, criticul Aureliu Goci mi-a vorbit cu căldură despre ea... De altfel, dragă Nicușoare, cum îmi place mie să-ți spun, ocupându-mă de istoria învățământului fierbințean, am constatat că voi, Constantineștii (tată, mamă, fiu, fiică), v-ați înscris în cartea de aur a acestei frumoase profesii, ca o adevărată dinastie de dascăli. În zona noastră au existat mai multe astfel de dinastii. De pildă, colegul tău de clasă din Grădiștea, profesorul Adrian Pascu, doctor în istorie, autor de manuale și alte lucrări de specialitate, face și el parte dintr-o astfel de dinastie, ai cărei reprezentanți și-au onorat „tronurile“ prin școlile din Rădulești, Grecii de Jos sau Grădiștea...

Dar despre toate astea și altele, cu un alt prilej...

Florina VOITEANU

Fata din vis

Ai mei mereu aprind o lumânare mică de ziua mamei. E albă și rotundă. Miroase a biserică, a bătrâne ce-și fac semnul crucii până jos. O pun la vii, după ce fratele meu pune una la morți. O dată am întrebat de ce aprindem una de fiecare. Tata mi-a dat un cot, doar suntem în Biserică, trebuie să tac. Eu cred că este pentru ea, fata din vis, sora mea avortată.

Până ce nu te vezi un embrion fără viață, Dumnezeu nu poate face mare lucru din viața ta. E atâtă dragoste în jocul astă de a avea pe cineva, de a-i împărtă ADN-ul cu cineva, de a avea o soră. Și îi dai brusc seama că pentru tine nu mai e un simplu joc și sfârșești în plânsete.

Tata iubește și e iubit. El însă iubește prea ușor, fără tragere de inimă, iar mama prea grav. El e Tânăr și are un Oltcit alb, ea e frumoasă și de-abia ieșită de pe băncile Pedagogicului. El e pătimaș și se înfurie ușor, ea iubește viață innocent. El o iubește obsesiv pe muzica lui Dan Spătaru, ea îl iubește distractiv și în tacere. E o iubire nebună de la care a pornit totul. Dragostea lor în 1989 însă „nu mai mergea”. Ea a încremenit în anul acela de grație, iar eu m-am născut din cenușa ei. Ca o pasare Phoenix. Panta rhe. Marea dragoste a părinților mei a căpătat viață infinită prin lăsarea de sânge. De ce mă ascund după deget? Măcar acum să-i dau glas surorii mele.

S-a întâmplat aşa. Ele stăteau în fața mea, îmbrăcate în halate albe cu urme de sânge pe mânce, purpură specifică unor regine ale morții și vietii. După ce au încetat să vorbească despre nou Farmec au luat plicul de la tata cu lei grei. Fără timbru. Doar un plic alb smântânos fără timbru. Oare cât mai costă o bucată de carne zilele astă? Nu-mi închipuisem niciodată că totul se va sfârși în tacere, că voi sta într-un loc în care nu voi crește, nu voi putea fugi sau nu voi putea purta rochie. Simțeam că nu mai am aer și că mă sufoc. Încet, dar sigur. Oare de ce se uită așa la mine? Ce-i interesează pe ei să-mi vadă sexul? Mai contează acum? Încerc să strig, „Sunt FATA!”, dar se aude doar un ūierat ultim. Ceasul rotund, acoperit de o peliculă de jeg nu mai anunță ora. Nimic nu mai contează. Asistenta cu dinți ca de cal, doar se spălase cu Cristal, notează anul morții mele: 1989. Mă fixează cu ochi goi, reci și scrie mecanic, 1, una este luna, 9, e zi de sărbătoare, 8, e ziua mamei mele, 9 nu-i zi de sărbătoare, „Două mâini copilul are/Una este luna.”

1989, 11 februarie este ziua mamei mele. Tot atunci sora mea a fost alungată din pântecele mamei mele. În anul acela erau multe serbări: 130 de ani de la formarea statului român modern, 100 de ani de la 1 mai muncitorească, 100 de ani de la moartea lui Eminescu și 112 ani de la obținerea independenței. Uite așa, de câțiva ani sărbătorim moartea ei, dar și viața noastră. Fără ea, noi am devenit o familie. Cine știe oare cum ar fi fost dacă ea trăia?

S-ar fi jucat cu părul mamei. Ar fi râs la toate desenele cu măța ce prindea un șoricel, s-ar fi dat în toate leagănele de fier din parcul aflat lângă bloc, ar fi făcut unșotron cu creta pe tot asfaltul, ar fi început să plângă dacă pierdea elastecul. Nu ar fi spart o minge doar fiindcă i-ar fi făcut o injecție. S-ar fi jucat de-a țără, țără, vrem ostași, vrăbiile, de-a mama și de-a tata, ar fi cumpărat sifon la pahar. Spre deosebire de mine, s-ar fi jucat cu păpușile și nu s-ar fi amestecat la un fotbal cu băieții. La baba-oarba, nu ar fi trișat. I-ar sta părul. S-ar fi îmbrăcat doar în rochie. Multe, nu ca mine în colanți. Nu ar ști cum e să dai un corner. S-ar fi jucat doar cu păpuși Barbie. Sau Roxanne. Sau Jenny. Nu ar fi făcut întreceri de triciclete. Poate că ar fi făcut haine la păpuși. Ar fi fost tot ce nu am fost eu.

NE-NĂSCUT- adică a nu te naște, a sta cuibărit într-un loc necunoscut, a sta acolo fără iubire, fără mamă, ascuns într-un trecut de care nimeni nu dorește să-și aducă aminte. Povestea mea nu este una tristă, am o soră pe care o port tot timpul în minte, stă în umbra mea și mă veghează de rele. Ai putea spune că e îngerul meu păzitor, dacă crezi în așa ceva. Eu nu mai cred demult. Oricum amândouă suntem închise în noi însine. Am mereu probleme, niciodată nu sunt mândră de alegerile pe care le fac, însă mereu le respect, chiar dacă se întâmplă ceva rău. De la un timp vocabularul meu s-a înjumătătit, fiindcă am îmbătrânit. Cuvintele sunt perisabile și oamenii

nu mai au timp de ele.

La televizorul din colț, Bosquito îi aduce mamei aminte de fata din vis prin versurile: „Strângemă-n brațe iubeștemă astă vreau, astă vreau/Fericire-schimb am să-ți dau, am să-ți dau, am să-ți dau/Păstreză-mă doar ca pe-un dar.” Îmi aruncă o privire îngrijorată. Iarăși m-am tăiat din greșeală cu un cuțit de bucătărie. Nici măcar nu știu să tai un măr. E prea roșu. Eu sunt un 10, cel puțin asta a fost nota dată la naștere și cel de-al 3-lea copil al familiei. M-am născut la 2 ani după ce sora mea a fost avortată. Nu prea înleg de ce, oricum vorbesc de morți numai de bine. Schimb canalul. Nu-mi place când mama se întristează. „It's my life, don't you forget/ It's my life, it never ends” hăui dintr-un televizor de mâna a 7-a care culmea, prinde VH1 Classic. O umbră de clasicism în atâtă naturalism marca Zola din casa Voiteanu. Numai aici de creșterea sau descreșterea educăției copiilor se ocupă mama sau Big Mama cum o alintăm noi de când ne-am englezit. I-am putea spune și mama HTA 3, de parcă 3-ul astă ar fi blestemat întreaga familie. Unde ești tu, surioară acum? O există un Rai al nenăscuților?

Am auzit de existența unei fete ce a fost în familia mea, iar când am înțeles că sunt doar o continuare a existenței surorii mele m-am decis să scriu. Era singura modalitate prin care puteam înțelege ce s-a întâmplat dinaintea Revoluției, dinaintea vietii mele, a cunoștinței. Fiecare pas de a afla ce s-a întâmplat când mama a avortat-o nu m-a întristat, nu am știut cum să reacționez, nu se vorbește niciodată despre avorturile ilegale de atunci. Și chiar dacă s-ar vorbi, ce sens ar mai avea? Morții tot morți rămân fie că vrei, fie că nu vrei. Iar în familie, bolile, sexul și avorturile nu sunt subiect la care să muști ușor din pâine. Ce-i drept se mai vorbește de păduchii luati de la un copil în perioada pantalonilor umezi, de juliturile din genunchii peticii cu plasturi, de strabismul înăscut. De câteva ori mi s-a reproșat că nu aș fi ca „fata din vis”.

Prima oară când am aflat de ea era când am scotocit după poze. Îmi băgasem tot capul într-un dulap după diapositive. Și poze. Mama obișnuia să ne pună înainte de culcare diapositive. Avea o groază de cutiuțe mici pe care era scris câte o poveste. „Puișorul cel moțat”, „Ursul păcălit de vulpe”, „Scufita roșie” erau cele mai folosite. Nici măcar nu le mai băga în cutiuțe. Și așa le vedeam ca disperata. Printre ele se ascundeau și un teanc de fotografii aruncate. Împrăștiate care încotro. Nu mai înțelegeai nimic. Pe unele cineva scrisese anii, altele chiar aveau câte un citat pe spate. Nu erau puse deloc în ordine, nici măcar nu erau frumos aranjate în album. O raritate. Trebuia să văd ce e cu ele. La cele din album nu mă uitam. Ai mei le puseseră sus, să nu umblăm cu mânile murdare pe ele. Mă uit la fiecare poză după mama sau tata, însă nu se vedea. Sau poate mama era fetiță aceea cu panglicuțe ce primea un premiu. Nu stiu. Nu am întrebat. La fundul teancului, o văd pe mama. Îmbujorată, stătea lângă tata și se priveau cu dragoste. Știu asta, fiindcă îi mai vedeam așa. Dar din ce în ce mai rar. Acolo mama avea burta mare și așa cum știam de la copii asta însemna că avea un bebe în burtă. Pe poză era scris un 8 și un 9. Cu virgula sus, astă însemna anul. Eu mă născusem în 1991, deci clar nu eram eu. Dar atunci cine?

Mama mea, doar crescusem la ea primii 3 ani din viață, mi-a povestit despre fata din vis. Doar o bâzâisem despre poza aia. „Maică-tă a trebuit să facă avort. Avea o fetiță. Așa i-au spus femeile de acolo. După aia a făcut un an tratament. Îi dădea doctora diverse medicamente. și s-a chinuit să te facă. Să vezi ce bucurioasă a fost când a văzut că ești fată!”

Fata din vis... Nici măcar nu are nume. Fata din vis... Oare cine ești?

Dacă aș ști ce înseamnă, poate mi-ar fi mai ușor să trăiesc. Nu de alta, dar chiar vreau să fiu ca ea. Am ajuns să o întreb pe mamaie, cum își imaginează ea că ar fi arătat? Ar fi fost blondă, mă fac blondă. Sunt dispusă să fac totul pentru a fi ea. Știu că nu e posibil. Eu sunt tot eu. Poate ideea asta de a fi ca ea a pornit de la faptul că nu am cunoscut-o. Decât să devin o copie a ei, mai bine ar fi trăit. Dar dacă ea nu murea, eu unde aș fi fost? Dacă nu era avortată, eu nu aș fi fost nici măcar în plan. Sunt sigură de asta.

Mai bine să întreb. Decât să presupun, mai bine o întreb

direct pe mama. Ea știe totul. Săracă mama, nici acum nu poate să-și amintească nenăscuta... Sau poate refuză. Mintea oricum nu mai era la locul ei în momentul avortului, înima înregistra totul la intensitate maximă, bătaie după bătaie. Fata i s-a arătat în vis îmbrăcată într-o rochiă roșie cu buline albe, cu 2 codițe negre, o fetiță oprită din creștere. Eu mă înalt în locul ei. Iau puțin vin din cămară, vin vechi de țară și îi spun mamei să stea pe scaun. E 11 februarie 2013. E vremea să bem în cinstea ei. Mama cade pe gânduri și nu știe ce să credă. Ce mi-a venit să întreb de sora mea? Doar e atât de mult timp de atunci. Începe să-mi povestească încet, rar, iar vinul mă face să iau foc. Ca o pasare Phoenix.

„Îmi aduc aminte de masa înaltă, plină de sânge, prea roșie la cât de ruptăcă era prin colțuri. Sâangele este al meu. Este prea mult. E atât de mult, încât curge picurând pe gresia pătrătoasă. Nu înțeleg de ce nu vor să steargă mai repede. Sâangele îmi face rău. Cineva vorbește că e fată, dar nu vor să mi-o arate. Spun că a curs mult, fiindcă s-a încăpățanat să iasă.” Îmi spune mama și eu mă întreb: oare cum ar fi fost viața mea ca ea? M-aș mai fi născut? Nu cred. Ridic paharul, îmi pun restul de vin și îl beau dintr-o suflare. E roșu. Prea roșu. Deja pulsează prin toate oasele.

Mă doare coloana. Cred că am purtat-o prea mult în spate pe sora mea avortată.

GÂNDURI

În primăvara aceasta, deși mai sărac, orașul arată din ce în ce mai frumos.

Arhitecții peisagiști se întrec în a ne încânta ochii cu tot felul de combinații florale de bun gust, ales aranjate. Bravo lor! În sfârșit, ceva făcut cu profesionalism și pasiune.

Și totuși, gândurile mele încearcă să facă oarece conexiuni, însă pe fondul unor suspiciuni profesionale, ceva nu-mi dă pace.

Oare ce se ascunde în sărbătoarea de culoare din oraș? Ce se vrea a se estompa printr-o grădină extraordinară?

Simonia lalelor prinse în covorul verde alb farmecă privirea și mă transpună în altă realitate.

Edenul e ... departe!

Privesc, mă încânt, mă bucur și totodată mă întristez. Străzile, din ce în ce mai pline, indiferent de zi, de oră, mă trimite cu gândul la un cu totul alt tip de așezare. Mă trezesc din reverie și nu mă dumiresc.

Toată lumea astă de mișună pe străzi e în vacanță? Ne-am transformat toți în turiști sau pensionari? Nimenei nu mai are nici o ocupație?

Din câte mi-aduc aminte, încă, o brumă de stațiune turistică sau ceva ce ar trimite către așa ceva se află la vreo 8 kilometri distanță, pe malul lacului Amara. Aici, pe malul Ialomiței, era altceva. Aici era un orașel cu ceva industrie agroalimentară, ceva industrie chimică, o „oază” occidentală într-un ocean comunist”.

Muncitorii, categorie pe cale de dispariție, se căznesc din greu să-și asigure traiul de pe o zi pe alta.

Citesc site-ul Primăriei să văd oarece preocupări de natură economică și constată o grijă nețârmurită pentru realizarea de acum a prea finanțatului Parc Industrial, care, cică, va crea locuri de muncă. Unii cărcotași îmi spuneau că se pune de o mândrețe de fabrică de acadele și sugiu, că răhat luăm de la turci și nu are nevoie de apă rece, că la noi trebuie să o iei mai ușor cu apa rece, că se tulbură. Mai departe, eforturi lăudabile pentru atribuirea /licitarea unor locuri de parcare la domiciliu la modesta sumă de 115 lei, dublu decât în Sectorul 3 al Capitalei, că vorba aia și noi suntem o capitală, așa mai mititică, dar suntem, nu? Și apoi de ce să nu plătim ceea ce până acum aveam gratis, că doar ce să facem noi cu banii, că nu prea știm să-i cheltuim organizat.

Mai departe citeșc și aflu că ședința ordinată de azi are 14 puncte pe ordinea de zi, de importanță covârșitoare fiind punctul 6 – „Proiect de hotărâre privindprobabilitatea dezvoltării durabile a Municipiului Slobozia pentru perioada 2014-2020”.

Desprind ideea de căpătai a proiectiei, care vizează „transformarea cetățeanului într-un actor important al dezvoltării teritoriului”.

Și eu nu înțelegem care este rostul noii săli de spectacole ce se tot construiește în frumosul nostru oraș.

Asta e, Coanel îmbătrânesc!

24.04.2014

Vasile Iordache

Cine ești dumneata, domnule autor?

Aș fi fost un egoist dacă n-aș fi procedat astfel. Îl cunoșteam și îmi place să cred că prezența lui în paginile revistei va fi un câștig. Si pentru el și pentru revistă, dar mai ales pentru cititorii ei. L-am atras „în cursă”, invitându-l să citească revista, după care i-am sugerat o viitoare colaborare. A acceptat cu placere și mi-a trimis două articole extrem de interesante despre Mircea Eliade și Emil Cioran. „Da, dar cititorul nu știe cine ești, domnule autor, și nici în ce împrejurări i-ai cunoscut pe cei doi mari oameni de cultură români”.

A înțeles perfect ce voiam și iată cum mi-a răspuns:

„Dragă prietene,

Invitația ta de a colabora la revista „Helis” a venit tocmai când reciteam „Scrisori către Al. Rosetti”, carte apărută la Editura Minerva, în 1979. Corespondența primită de fostul meu profesor de la scriitorii sau literații români pe vremea când era directorul Editurii Fundației Regale este importantă pentru informațiile de istorie literară. Recitind corespondența lui Argezi sau a lui Călinescu realizez că o istorie a literaturii, ca sinteză, nu poate fi scrisă fără cunoașterea identității pământene a unui scriitor. Scrisorile servesc involuntar acest deziderat.

Ca diplomat, am avut șansa să întâlnesc o seamă de scriitori și intelectuali români din străinătate. Din exil, cum se spune. Să nu crezi că am naivitatea să-mi închipui că pot oferi informații ca cele pe care le găsesc în scrisorile către Rosetti. Eu i-am întâlnit pe români întâmplător și m-am bucurat singur. Doar despre unii am scris abia prin 2009, în „Neamul și Babilonia”. Acceptând să-și publice corespondența, Rosetti face operă de istorie literară. Iată: pornind de la Montesquieu, Călinescu se războia indirect cu Aron Cotruș și Cioculescu; despre Ralea, scria că „nare timp să se cultive”. Am constatat că acest tip de intransigență, de data asta motivată politic cu deasupra de măsură, se prelungea și în afară la românii pe care i-am cunoscut.

Când am ajuns la Paris, în toamna anului 1968, nu se stinseră ecurile revoltelor studenților de la Sorbona. Într-un bistro, am încremenit auzind un client spunându-i barmanului (de parcă acesta era responsabil de fierberea care continua pe străzii): „i-am spus eu că generalul este un imbecil!”. Uimirea venea din faptul că, atunci, nu eram pregătit să înțeleg o lume mai veche decât cea din care plecasem. Dramaturgul Aurel Baranga mă scotea din sedințe - eram împreună la Conferința generală a UNESCO - pentru a ne plimba prin Paris. Într-o zi mi-a spus despre Stalin: „Dacă ar fi fost descăldat, tinere, îți jur, ai fi constatat că are copite de drac!”. Altădată mi-a vorbit despre spaimele lui Eugen Ionescu: la Paris, când auzea pași pe scările de lemn ale casei în care locuia, se ascundea sub pat. Ingrat! Baranga trăia el însuși spaime că Ionescu începea să fie jucat la București, în vremea când el era un răsfățat al scenei. Când l-am cunoscut pe marele dramaturg, portretul schițat de Baranga înfipt în amintirea mea mi s-a părut îngroșat de ranchiu.

Eu fac parte din generația de diplomați instruiți la București, nu la Moscova. În 1973 am avut șansa să fiu numit atașat cultural în Belgia și Luxemburg, în vremea când România era curtată de Occident pentru politica ei de independență față de URSS. Interesul occidentalilor pentru contactele intelectuale cu lumea de dincoace de cortina de Fier, limitat desigur, era, deci, explicabil în cazul românilor. Ce pot eu să spun este că, în acei ani, nu am fost stânjenit de propaganda oficială în difuzarea culturii românești. Erau limite, desigur, dar întâlnieai în turnee și festivaluri teatre și orchestre românești, artiștii făceau expoziții. Înainte de 1989, români au jucat pe Goldoni la Roma, pe Shakespeare la Londra; filmul „Pădurea spânzuraților” a luat premiu la Cannes; un exceptional patrimoniu antic a fost prezentat la Bruxelles, Luxemburg, Roma, Paris în 1978-1979, prin expoziția „Civilizația dacoromană”. Ca valoare, este cea mai importantă expoziție românească scoasă afară după război. La închiderea

expoziției, adjunctul ministrului Belgian al Culturii, Wallone, m-a invitat la dineu, mi-a înmânat un dosar și mi-a spus: te rog să-l trimiți la București, să-ți dea ai tăi o medalie; noi îi am dat fondurile pe patru ani rezervate schimburilor cu toate statele comuniste. (Familiarismul adresării corespunde relațiilor pe care le aveam cu demnitarul belgian).

Pe Mircea Eliade l-am întâlnit la 19 februarie 1977, la ceremonia primirii lui în Academia Regală Belgiană. Când numele îi era interzis în România, colegul meu de facultate, criticul literar Mihai Ungheanu, mi-a publicat în „Luceafărul”, la 30 mai 1987, un articol despre acest eveniment, protejat sub titlul „Timpul regăsit în memorie”. De la sculptorul Ianchelevici păstrează scrisori și proiecte de a construi la București un memorial. Pe Cioran l-am întâlnit la un spectacol dat de Teatrul Național din București pe scena Odeonului din Paris. Avea o stânjeneală pe care doar celebritatea te împiedică să o descoperi. Pe Eugen Ionescu l-am cunoscut la Leuven. Fusesem invitat de rectorul celebrei Universități Catolice batavie din burgul medieval flamand să asist la festivitatea de decernare a titlului de „doctor honoris causa” lui și regizorului Elia Kazan. Discuția cu marele dramaturg a fost civilizată, dar nu au lipsit reproșurile la adresa Bucureștiului. De la cea mai mare violonistă a anilor 70 din Europa, Lola Bobescu, care trăia în Belgia de dinainte de război, păstrează mai multe scrisori. Într-o îmi reproșeză că am sfătuin să revină în România și să concerteze la Ateneu; la Otopeni nu a întâmpinat-o nimănii!

La Bruxelles i-am cunoscut - și le-am fost de folos - pe academicianul Emil Condurachi, pe profesorii Hadrian Daicoviciu și Mihai Pop, pe scriitorii Augustin Buzura, Adrian Marino, Romul Munteanu, Paul Everac, Nicolae Prelipceanu și încă pe mulți alții. Poeți din România - citez restrictiv - Ana Blandiana, Illeana Mălăncioiu sau din exil, Ilie Constantin, au participat la Festivalul de poezie de la Knokke-Belgia. În 1977, împreună cu Fănuș Neagu, al cărui duh răscolește Câmpia Bărăganului vostru, și cu editorul Julien Wewerberg am demarat proiectul „Biblioteca de literatură română”, în cadrul căruia au apărut, în limba neerlandeză, fără nici o contribuție financiară a României, romane de Panait Istrati, Mihail Sadoveanu, Fănuș Neagu, Vladimir Colin.

Mă opresc aici pentru a te lăsa să înțelegi că lumea prin care am trecut, atât cât am trecut, cere înălțime să o poti vedea și înțelege. După cum mă știi, eu nu am acest avantaj.

Îl rog pe distinși intelectuali care scot revista Helis să primească mulțumirile mele pentru găzduirea acestor rânduri. Iar pe tine să accepți afecțiunea mea cordială.

G. Apostoiu"

Așadar, bun venit printre noi, dragă prietene!

Marian Ștefan

George APOSTOIU MIRCEA ELIADE DESPRE GENIUL LATIN

(urmare din pag. 1)

Să nu cădem pradă unei noi posibile suspiciuni care să-l victimizeze - și în acest caz! - pe Eliade pentru evocarea „geniului unei rase”. Este adevărat că studiul apare în plin război, când filosoful a avut opțiunile lui politice. Aici, însă, el infirmă clar ponderea sau valabilitatea criteriilor ce să-să sprijini pe virtuțile sau ideea de rasă. Eliade nu dorește decât să aducă în prim-planul culturii latine doi dintre cei mai reprezentativi creatori de extracție latină, ambii descoperitori de teritorii estetice. Pe Camoes, pentru că a introdus în literatură marile descoperiri geografice: „A face dintr-o mare tenebroasă cunoscută până atunci numai de marinari și de pescari un obiect de contemplație estetică și a transforma în aliment spiritual la îndemâna oricui”. și pe Eminescu, pentru că este „unul dintre cele mai mari genii lirice ale latinității, care a contribuit în mod covârșitor la largirea orizontului european sub aura de «cuceritor al lumii noi»”. Înțocmai ca și Camoes, Eminescu a încorporat o vastă și sălbatică „terra incognita” și a transformat în valori spirituale experiențe considerate până la dânsul că lipsite de semnificație. Camoes a îmbogățit lumea latină cu peisaje maritime, cu flori excentrice, cu frumuseți exotice. Eminescu a îmbogățit aceeași lume cu o nouă experiență geografică, Dacia, și cu noi mituri”. Eminescu încorporează în cultura europeană o nouă experiență

spirituală. Ca să reluăm exemplul la care recurge Eliade, prin „Rugăciunea unui dac” sensibilitatea latină e îmbogățită cu „o viziune a vieții care nu se asemănă cu a nici unuia din poeții pesimisti ai Europei”.

Ca și francezii, italienii, spaniolii și portughezii, români de astăzi sunt latini. România trebuie să rămână întotdeauna profund legată de lumea latină, cu tot ce are ea mai ambițios ca proiect de viitor. Nu putem disocia politica de curentele europene, așa cum nu putem disocia operele literare de contextul civilizației în interiorul căreia acestea au fost create. România nu este numai o patrie teritorială, ci și o patrie lingvistică și culturală care aparține civilizației latine. Politic, drumul ar trebui să meargă în paralel, pentru sănătatea noastră. Situată la întâlnirea unor mari axe europene, România a fost din toate timpurile deschisă valorilor artistice și filosofice ale lumii latine. Ca și Eminescu, Brâncuși, Enescu, Emil Cioran, Eugen Ionescu și atâtia alții, Mircea Eliade ilustrează sincronismul culturii românești cu principalele curente înnoitoare ale Europei. El nu este, cum a spus un amator de notorietate gratuită, un „accidental occidental”.

George Apostoiu

Diplomat, publicist.

Membru al Asociației ambasadorilor și diplomaților de carieră din România, al Asociației Ziariștilor Profesioniști din România și al Fundației Europene Titulescu.

Licențiat al Universității București, Facultatea de Filologie, 1963.

Cursuri postuniversitare de diplomație.

Bursier UNESCO, Paris, 1969.

Diplomat, Ministerul Afacerilor Externe 1963-2008.

Misiuni diplomatice la: Paris (UNESCO și Uniunea Latină), Bruxelles, Luxemburg, Roma, Moscova, Havana.

Lucrări publicate:

Mihai Eminescu. Rayonnement d'un génie, Editura Minerva, București, 1989.

Eminescu. Pour le monde latin, Editura Europa Nova, București, 2001.

Buongiorno, Italia, Editura Europa Nova, București, 2002.

Un Talleyrand pentru România. Trecut imperfect, prezent obsedant, Editura România în Lume, 2006.

Neamul și Babilonia. Spiritul public în cultura română. Polemice, Editura România în lume, 2009.

În curs de apariție: Europa. Prezentul continuu

Activitate publicistică:

Editorialist la revista *Cultura*, unde întreține, de peste doi ani, rubrica săptămânală „Cronica diplomatică”; începând din 1967 a publicat peste 500 de articole și studii privind actualitatea cultural-politică românească și internațională în *România Literară*, *Contemporanul*, *Luceafărul*, *Curentul*, *Timpul*, *Literatorul* etc.

Traduceri din literatura franceză și francofonă:

Ieșirea din moarte (titlul original „L'Hotel Saint-Pol”) de Michel Zevaco, Editura I.G.R.-S.R.L., 1992.

Dragoste și ură, de Michel Zevaco, Editura I.G.R.-S.R.L., 1992; poezie contemporană franceză, belgiană, africană.

Foto: Gheorghe Dobre

Alexandru Bulandra

Isus**și**

Proiectul Asaltul Cerului

O lectură profană a *Evangheliei după Matei din Noul Testament*

Eseu

Moto: „...că nimic nu este acoperit care să nu iasă la iveală și nimic ascuns care să nu ajungă cunoscut.”
(Isus, „Evanghelia după Matei” 10,26)

(continuare din numărul trecut)

IV. Citind împreună cu Isus

2. Profetiile lui Al Doilea Isaia

a. Domnul m-a părăsit !

Și iată-ne ajunși, pe mine și Isus, în fața unui text, același, pe care însă îl vedem un pic diferit.

Picătura aceasta poate atârna foarte greu în balanța înțelesurilor lecturii !

Este vorba de capitoalele 40 – 55 din profetiile lui Isaia, despre care eu știu că sunt de fapt ale unui alt profet și poet genial, care a trăit în perioada exilului babilonian, deci cu două veacuri mai târziu – Al Doilea Isaia. Isus nu cunoștea, atunci când a citit sulul cu vestirile lui Isaia, acest amânunt, textul lui derulându-se fără potigniri de la un capăt la celălalt al pergamentului. Dar el își va fi dat seama că în curgerea lui s-a produs o năprasnică viitoră a valurilor de cuvinte, că ritmul lor s-a schimbat dintr-odată, dictat de mari curenti de adâncime care izbesc malurile îmbătrânlite ale profetiilor cu puteri fermecate de cântec și spume albe în vedenii nemaiînchipuite până atunci.

Pe râul acesta atât de viu și primitor ca o matcă divină, spiritul lui Isus s-a încărcat cu sensuri care vor urca până la cer.

Și aşa am citit amândoi, într-o promițătoare dimineață de gând nou-născut, cum a ajuns zicătoarea din profetiile lui Iezuchiel în poala acestui text năzdrăvan: „49,14. Sionul zicea: Domnul m-a părăsit și Stăpânul meu m-a uitat !” Problema relaiei dintre Dumnezeu și poporul său s-a mutat, după căderea în robia babiloniană, din sfera tatonărilor și amenințărilor în registrul grav al tragediei.

Domnul ne-a avertizat mereu, dar strigătele proorocilor nu le-am auzit ! Si ne-a umilit, și ne-a călcăt cu picioarele de fier ale străinilor până la pieire ! Si acum, când vrem să ne adunăm urmele de viață rămase ici-colo, nu ne stă în ajutor nicio vorbă de sus care să ne înfiripeze sufletele întunecate pe o rază de lumină cerească. Cu vorbele lui Ieremia din Plângerile sale: „2,9. ...Lege nu mai au, chiar și profetii nu mai primesc vedenii de la Domnul.”

Sunt sigur că și Isus, voind din tot sufletul să-și ajute strămoșii rămași, ca și el acum, după mai mult de cinci veacuri, fără vestiri dumnezeiești, aștepta cu nesaț următorul verset al proorocului. Și el a venit cu cel mai minunat balsam din lume: „15. Oare femeia uită pe pruncul ei și de rodul pântecelui ei n-are ea milă ?”

Plângerile lui Ieremia îmi inundă din nou memoria cu lacrimile amare ale grozăvilor trăite ! Isus își amintește odată cu mine: „2,20. Vezi, o, Doamne, și privește cui ai făcut aceasta ! Să mănânce femeile rodul pântecelui lor, copiii pe care îi poartă în brațe ?”

Atunci Domnul Dumnezeu a spus mai departe: „Chiar când ea îl va uita eu nu te voi uita pe tine.” Este uimitor cum grija maternă este dublată de grija lui Dumnezeu !

Îl poate lua chiar locul, atunci când bietul om cade sub vremi – vorba cronicarului român Miron Costin !

„...Si Isus a stat și s-a gândit adânc și fără timp la

acest verset: cum o relație filială naturală induce reconstrucția relaiei dintre om și Dumnezeu. Ca și cum ar fi tot de natură parentală... Tatăl - Domnul, fiul - omul. Mai observasem amândoi cum proorocul folosește un laitmotiv pentru descrierea omului ca fiu al lui Dumnezeu: „44,2. Aşa zice Domnul, făcătorul și ziditorul tău din pântecele maicii tale, și ocrotitorul tău.” Sau, la 46,3: „...pe care v-am purtat din sânul maicii voastre, de care am avut grija de la nașterea voastră.” Mama, mamă și Domnul – Tată al aceluiași fiu născut din pântecele matern și de care se îngrijește mai mult decât un tată omenesc.

b. Planul Domnului

În așa-numita Apocalipsa lui Isaia, de fapt al lui Al Doilea Isaia, citim la capitolul 25. „Cântec de mulțumire. 1. Domnul Dumnezel meu, pe tine te voi înălță, lăuda voi numele tău, că tu ai făcut lucruri minunate...” Și acum ne lovim, ca de o piatră de potignire – cum ar spune Isus -, de consoanele cu fibra dură ale unui termen foarte actual: „planurile tale de mult întocmite sunt adevărate și statornice.” E foarte ciudat ca un cântec antic să conțină termeni tehniți și evaluări ale fiabilității proceselor tehnologice !

Ce vrea să spună acest vers ?

Că ceea ce a voit și a gândit Dumnezeu este conținut în lucrări bine întocmite, cu obiective clare și distincte și termene precise de realizare. Planurile acestea, aşa cum au ajuns la noi, oamenii, prin vestirile profetiilor, sunt adevărate, adică întocmai celor originale, pe care tu, Doamne, le-ai făcut, și statornice, întrucât nu ai renunțat niciodată la ele.

Apoi trecem, ca și cum am fi pășit în versetul imediat următor, și nu sărind peste șaptesprezece capitole, la „42,9. Cele proorocite altădată s-au plinit și altele mai noi vi le vestesc: înainte ca să ia ființă vi le dau de știre.” Altfel spus: lucrările planificate le-am realizat iar altele, pe care de curând le-am trecut prin fază de concepție, vor fi transferate în noi orizonturi temporale de proiectare și de alocare a resurselor necesare întăptuirii lor. Aceeași idee, într-o formulă mai generală, arată astfel: *existența unui lucru sau fenomen este precedată de informația despre posibilitatea de a fi realizat.*

Se poate ca Isus să se fi întrebăt, firesc: „Cum să procedăm noi, cei care luăm la cunoștință de aceste proorociri, pentru a face voia Domnului din plan ?”

Un răspuns ar fi cel de la 43,19: „Iată că eu fac un lucru nou, el dă muguri: nu-l vedeți voi oare ?” Adică: voi putea ajuta întăptuirea planului lui Dumnezeu știind dinainte cum apar noile lucruri prevăzute acolo; nu dintr-odată, ca zeița Atena din capul lui Zeus – spunem noi -, ci, asemenea fructelor unui pom roditor, mai întâi apar mugurii lor, pe care să-i aveți în grija hrănindu-i și protejându-i.

Dumnezeul acesta atât de ordonat și transparent vine cu noi și noi precizări, din dorință, presupun, de a fi înțeles cât mai bine pentru a fi urmat în cunoștință de cauză: „46,10. De la început eu vestesc sfârșitul și mai dinainte ceea ce are să se întâpte.” Prin urmare, și voi, oamenii, puteți să vă pună ordine în cursul vieții voastre; din partea mea, cel puțin, nu veți avea surprize. Fiecare eveniment se va petrece într-un interval de timp stabilit și cunoscut dinainte odată cu toate detaliile privitoare la natura lui, rezultate, consecințe. Este de făcut aici o mică observație: influxul de informații divine presupune mijlocirea profetului, altfel nu ar avea cum să ajungă la receptorul și operatorul uman.

În aceste condiții, concluzia nu poate fi decât una singură: „*Si zic: Planul meu va dăini și toată voia mea o voi face !*” Cu alte cuvinte: planul nu va fi părăsit pe parcursul derulării lui; odată început, va fi dus până la capăt, astfel încât tot ce am gândit și voit se va realiza. Vom sublinia că este vorba de planuri care privesc lumea omului abia ieșit din robie !

I-a dat Domnul și omului un rol în împlinirea planului său ?

Odată planul stabilit, mai spune Domnul, „46,11. De la răsărit chem o pasare de pradă, dintr-un ținut depărtat un om care să împlinească planul meu.” Presupun că pasarea de pradă are ca obiect aspectele de distrugere și blestem ale planului, iar omul pe acelea binefăcătoare. Dumnezeu îi cheamă, deci este vorba

de o alegere a lor ca agenți ai acțiunii.

Cine să fie acest om ? – se va fi întrebăt Isus ? Nu cumva sunt eu ?

Cred că era vorba de eliberarea evreilor din robia babiloniană realizată de perși sub conducerea lui Cirus: „44,28. *Și am zis despre Cirus: El este păstorul meu, el va împlini toate voile mele.*”

„Am vorbit, voi împlini; am hotărât, voi executa !”

Aceasta este ordinea divină a întăptuirii. O formulă mai categorică a determinării Domnului de a-și onora angajamentele nu poate fi !

Acum Dumnezeu se adresează direct oamenilor care până acum nu l-au ascultat, oferindu-le ca preț al ascultării un dar care nu poate fi refuzat: „12. *Ascultați-mă voi, oameni cu inima împietrită, voi cei care stați de parte de mântuirea voastră: 13. Apropia-vă mântuirea mea, căci ea nu este departe, și izbăvirea mea nu va zăbovi. Atunci voi pune mântuirea mea în Sion și slava mea pe Israel !*”

Acesta este mesajul pe care îl vor prelua și transmite, peste aproape șase sute de ani, de pe malul lordanului, Ioan Botezătorul și Isus însuși: „3,2 ...*Pocăiți-vă, că s-a apropiat împărăția cerurilor !*”

c. Domnul a zis: Căutați-mă !

Ca și cum ceea ce a transmis despre planul său și condițiile realizării lui nu ar fi suficient pentru a-i projecția în lume imaginea de sine a unui Dumnezeu decis și deschis marilor împliniri împreună cu supușii săi, Domnul zăbovește acum, cu acribia-i cunoscută, asupra statutului și rolului său în Univers: „43,10. *Voi sunteți martorii mei, zice Domnul, și sluga pe care am ales-o, ca să știi, să credeji și să pricepeji că eu sunt: înainte de mine n-a fost Dumnezeu și nici după mine nu va mai fi !*” Punând astfel problema, Domnul din cer scoate în evidență noul statut al oamenilor și al proorocului său: primii devin martori ai faptelor Sale iar al doilea, prin vestirea glorioaselor acțiuni divine, le inoculează convingerea singularității Lui eterne.

„43,11. *Eu, eu sunt Domnul și nu este izbăvitor afară de mine !*” Repetitia pronumelui personal eu punctează o dată și încă o dată, cât va fi nevoie, că este vorba de un Dumnezeu cu orgoliul nemăsurat al unicitatii sale în necuprinsul lumii. Și nu fără motiv se consideră astfel, El fiind singurul care aduce eliberarea din robia imperiilor și a păcatelor: „44,22. *Risipitam păcatele tale ca pe un nor și fără de legătură tale ca pe o negură. Întoarce-te către mine, că eu te-am mântuit !*” Adică: de acum înainte, pentru generozitatea mea față de tine și nu de dragul meu, îmi ești dator să mă ascuți !

Însă poetul Al Doilea Isaia este cu tot sufletul alături de acest Dumnezeu minunat cum nu a mai fost niciunul până la el și nu va mai fi niciunul după el ! L-a îndrăgit și, din inima lui plină de iubire, îndeamnă împreună cu Domnul: „44,23. *Cântați voi ceruri, că Domnul a făcut aceasta; răsunăți adâncuri ale pământului; munți, tresălați de bucurie, voi toti copaci pădurii, cântați, că a răscumpărat Domnul pe Iacob și în Israel și-a dat pe față slava sa !*”

Care dintre zeii altor neamuri se cred în stare să întăptuiască ceea ce a făcut Dumnezeul lui Al Doilea Isaia, ar trebui să-și afirme valențele creațoare în spiritul unei concurențe transparente și demne: „44,7 *Cine este ca mine să vină lângă mine, să grăiască, să proorcească și să se măsoare cu mine !*” Amintirea poemului lui Iov, cu Dumnezeul din inima furtunii care îl copleșește cu întelepciunea sa pe robul său cu idei reformatoare, îmi dă cumplita măsură a unei astfel de confruntări. Rezultatul nu ar putea fi decât unul singur: „45,5. *Eu sunt Domnul și nimeni altul ! Afară de mine nu este Dumnezeu.*”

Iar acum va fi citit și Isus, ca pe o emblemă a acestui Dumnezeu de început de lume, marea chemare către timpul și oamenii care vor răsări în brațele sale deschise larg ca porțile împărăției cerești: „45,19. *N-am grădit acestea într-ascuns, undeva în vreun colț întunecos al pământului, și n-am zis fără rost neamului lui Iacob: Căutați-mă ! Eu sunt Domnul cel ce grăiește drept și spune adevărul !*”

Ioan și Isus, împreună cu frații lor esenieni, vor face din această poruncă divină misiunea vieții lor, concretizată în Proiectul Asaltul Cerului.

(urmare în numărul viitor)

MARIUS UNTEA PSIHOLOGIA MARTIRAJULUI (II)

Eram la oră, la o clasă a IV-a, când am descoperit în manualul de *Istorie a românilor* că este trecut, la sfârșitul lecției, la rubrica „Știați că ...”, istoricul martirului Sfintilor Brâncoveni. Acum, ce să vă spun, că după o perioadă de participare la slujbele bisericii din satul lui Adrii Popa, după ce citești multe istorii ale eroilor români sau ale altora vrednici de lauri puior de lei, mi s-a părut că prin citirea acestei istorii am dat de ceva sacru, al cărui loc este în biserică strămoșească, unde dascălul Cosma citește din vechile cazanii și părintele Trăistaru ne vorbește cu Dumnezeu împreună, cu ochii noștri care-l urmăresc asiduu la cuvântarea despre curajul mărturisirii lui Hristos. Peste cîțiva ani ni s-a spus la Putna că, dacă nu ar fi fost Ștefan Vodă, muezinul și-ar fi făcut giamie la noi în oraș, și aşa este plin de culte... miscelanea teologică. Numai că cel mic la stat și drept la sfat nu a murit primind moarte de martir împreună cu fiil său, ci a plecat la Dumnezeu, cel descris de doamna Oltea și de Sihastrul Daniil de moarte bună, mărturisind pe Hristos prin curajul și devotamentul față de Moldova lui Dragoș Vodă. Nu-și are locul în discuție comparația între cei doi mari Sfinți Voievozi, amândoi sunt în dipticele împărătiei cerurilor făcând parte din biserică triumfătoare.

Am adus la interfață un exemplu din istoria zbuciumată a poporului român și putem spune că avem o țară cu multe lăcașuri de închinare construite de acești doi mari domnitori sfinți, care au introdus în arta și cultura romano-bizantină două stiluri: stilul ștefanian și stilul brâncovenesc. Aceste biserici au fost construite de cei doi promotori ai culturii românești cu devotamentul unor fii ai țării, căci părinții lor au fost români¹, ei, prin contribuția lor la bunăstarea societății contemporane, devenind niște everghete ai acesteia. Poporul român își canonizează conducătorii deoarece s-au dovedit a fi oameni ai lui Dumnezeu.

De ce am căutat un liant între Martirul Sfintilor Macabei și Sfinții Brâncoveni? Este normal să te luptă pentru crezul tău și mai ales când acesta este credoul, partea matematică din Sfânta Liturghie, moartea nu îți se mai pare decât un extaz mistic de-al lui Adam cel dintâi, tu, chipul lui Adam cel de pe urmă, ești într-o declarație de iubire miresei tale care este Biserică lui Hristos.

Și macabiei au murit tot pentru Templul unde mergeau și îl preamăreau pe Yehva tebaot și pentru a nu spurca credința strămoșească.

Acum, dacă ar fi să luăm în comparație decizia celor două familii, mai cu rezonanță a fost aceea a brâncovenilor, care erau reprezentanții românilor, decât sinceritatea mărturisirii macabeilor, a căror decizie nu implică prea mult societatea evreiască de pe atunci, decât că erau conducătorii acestora.

Ceția din urmă au dat dovadă de tărie de credință, și puterea de a marturisi cu prețul vieții a fost venită dintr-o minte sănătoasă, care era în continuu legătură cu Dumnezeul cel veșnic. Având în minte profetia lui Isaia despre *ebed-yahve* din capitolul 53 și alte profetii despre patima cea de bunăvoie a celui ce este sfetnic minunat, Dumnezeu tare stăpânitor, domn al păcii, părinte al veacului ce va să fie, sfintii martiri macabei au rezistat bărbătește durerii pe care, pătimindu-o puțin, au luat cununa pe veci: *Domnul Dumnezeu vede, și întradevăr, El ne va alina, aşa cum a vestit Moise în cântarea sa, în care mărturisește pe față, spunând: Pe robii Săi îi va alina.*

Ceea ce i-a facut pe martirii Brâncoveni și pe ceilalți martiri să fie asemenea Sfintilor Macabei a fost credința puternică în Înviere: *Nemernicule, tu ne scoți din această viață de acum, dar Regele lumii ne va ridica la Învierea vieții pe noi care murim pentru legile Sale.*

Vreau să vă spun că traducerea Bibliei de la Bucuresti în anul 1688 a fost providențială pentru familia brâncovenilor și nu numai, dar pentru brâncoveni în special, pentru ceea ce avea să se întâmple peste 26 de ani cu viața lor pământească și, în general, pentru poporul român, care până la revoluția lui Tudor Vladimirescu trece printr-o perioadă de captivitate babilonică. Grecii nu au ajuns bine și, de asemenea, nici poarta otomană a căruia om bolnav a fost efemer, nici satan după ce a fost la Dumnezeu pentru lov, din pricina fidelității acestuia în

credință, nu s-a atins de sufletul omului, dar aceștia au fost mai ceva decât veliar, au fost la superlativ iscoditori cu viața creștinilor și a credincioșilor legii lui Dumnezeu.

Cu siguranță, la curtea domnească se studia Sfânta Scriptură și limbile clasice, așa cum vedem din *Roșu și Negru* al lui Stendhal, așa că copiii de domn au avut timp să fie învățați ce să spună în fața turcului care-i cerea să se lepede de credință. Pot să spun că de fiecare dată când citești din Sfânta Scriptură pericope evanghelice la sfinti mucenici, având în minte tema aceasta lungă și anevoieasă mintii omenești să o cuprindă – psihologia martirajului, îmi vine răspunsul de la Dumnezeu, care ne spune nouă că suntem frați de aceeași suferință cu mucenicii în virtutea apartenenței la Hristos prin Sfântul Botez – *căți în Hristos ne-am botezat, în moartea lui ne-am botezat – Nu vă îngrijii ce veți răspunde sau ce veți spune, sau ce veți grăbi, căci Duhul Sfânt vă va da vouă chiar în clipa aceea ce să spuneți.*

Sfântul Atanasie cel Mare, în *Viața Sfântului Antonie cel Mare*, spune că *din starea sufletului vine credința*, așa că în următoarele pagini vă voi vorbi despre *diathesis* sau starea sufletului Martirilor Brâncoveni.

Dispoziția sufletească, starea sufletească, *diathesis*, reprezintă starea, *diateza* sufletului, a inimii sau a spiritului. Platon, în *Republica*, 489 a, spune că se alătură cuvântului *hexis*, dar este distinct de el². Francis Petter ne trimite, căutând cuvântul *diathesis*: *dispoziție, la hexis: stare, caracteristică, habitus*³.

(continuare în numărul viitor)

¹ Dictionnaire Greque-Française, BAILLY

² Peters Francis, Termenii Filozofiei Grecesti, p. 64, 125. Aristotel deosebește în suflet trei stări: emoțiile (*pathē*), facultățile (*dynamicē*) și dispozițiile habituale (*hexēs*) – Etica Nicomahica 1105 b. Hexis este definită drept condiția noastră în raport cu pathe. Arête este o hexis (idem 1106 a); numai începurile dispoziției noastre habituale se află sub controlul nostru voluntar (idem, 1114 b)

³ Cuvântul patrie vine de la grecul *pater* = tată, naționalitatea tatălui tău determină patria ta,

Alexandru Macedonski - o viață dominată de contradicții

Temperament extrem de subiectiv, puternic și impulsiv, unitar în trăsăturile sale caracteristice, dar deconcertant în manifestările sale neașteptate, ghidate de o logică interioară uneori greu de sesizat, Alexandru Macedonski oferă în opera lui cheia propriei sale personalități. Prin temperament și prin împrejurările concrete ale vieții, Macedonski oferă imaginea unui om - și mai ales ale unui artist-torturat neîncetat de caracterul contradictoriu al aspirațiilor sale. Cheia înțelegerei acestor contradicții se află în însăși copilăria și adolescența scriitorului.

Fiu al generalului Alexandru Macedonski, descendant la rândul său dintr-o familie de militari venită din sudul Dunării, poate din Macedonia, poartă se naște la 14 martie 1854, în București. Înrudit, prin mamă, cu unele familii boierești din Oltenia, anii copilăriei sunt petrecuți într-un mediu lipsit de griji, la Craiova sau la moșia părintească –Pomești- de care va aminti adeseori.

Moartea timpurie a tatălui în împrejurări suspecte (poetul va susține întotdeauna că a fost otrăvit), în 1869, înseamnă începutul unui declin al stării materiale a familiei, care se reflectă indirect și în întreruperea timpurie a studiilor, cauzată și de repulsia poetului (temperament nervos și maladiv) pentru studiul sever, ca, de altfel, și pentru orice activitate organizată. Însă o călătorie în străinătate, în 1870-1871, îl oferă posibilitatea să viziteze căteva țări europene, deschizându-i orizonturi noi și prilejuindu-i experiențe intelectuale marcante în formarea Tânărului de 17 ani. Intrat în viață cu sentimentul nedreptățitului, fiul generalului Macedonski va păstra pentru totdeauna, alături de ambicioasele unei descendente aristocratice, în bună parte inventate, și disprețul și ura pentru burghezia mercantilă, hrăpărea și lipsită de idealuri adevărate. Macedonski s-a considerat nu o dată

proletar și, sub raport material, a și fost în bună parte, ceea ce explică numeroasele sale izbucniri de revoltă antiburgheză ; viziunea sa asupra societății burgheze este însă, cum e și lesne de înțeles, lipsită de un fundament filozofic propriu, coerent. Ea este tributară condițiilor care l-au lipsit pe poet de atributele averii și rangului pe care și-l dorea în societate și diferitelor împrejurări ale biografiei sale.

De foarte timpuriu, poetul se simte chemat să îndrumă și să dirijeze. Primul grup de discipoli se constituie încă din perioada directoratului la ziarul „Oltul”, când se grupează în jurul său o obscură societate literară, suficientă totuși pentru a-i oferi satisfacțiile unei adevărate magistraturi. Este primul nucleu al grupului care îl va încuraja în permanență pe Tânărul maestru după apariția, în 1880, a revistei „Literatorul”. Niciodată însă prea numeros și cu mereu alți oameni în rândurile sale, căci dacă Macedonski știa să atragă oamenii și să-i aleagă, nu știa în schimb să și-i păstreze. Vocația sa se manifestă și prin numeroase articole prin care încearcă să imprime o nouă direcție literaturii contemporane, diametral opusă celei de la „Junimea”. Fapt este că temperamentul vulcanic, nestăpânit al poetului, elanul și entuziasmul său caracteristic, cultura și influența literaturii franceze se opuneau categoric spiritului reținut și critic al cenuclului condus de Maiorescu. Curba relațiilor dintre „Literatorul” și „Convorbirile literare” cunoaște o înrăutățire progresivă după atacul la adresa lui Eminescu și ostilitățile ajung repede la un grad avansat de intoleranță, Macedonski considerându-se îndreptățit să creadă, la un moment dat, că „toate injuriile ce mi s-au îndreptat nu și-au luat origine decât de la Noua Direcție din Iași”. Urmează o perioadă de relativă stabilitate, scurtă, în viața lui Macedonski, după abandonarea proiectelor sale politice, stabilitate consolidată de câteva succese ale creațiilor sale literare. Însă epigrama la adresa lui Eminescu, din 1883, chiar în momentul alienării sale, declanșează o serie întreagă de atacuri și animozități, cele mai multe preexistente, care așteptau doar prilejul să se manifeste. Fapt este că Macedonski, prin atacurile repetate, printre care cele scrise la adresa lui Alecsandri și prin intoleranța sa cunoscută, își făcuse inamici în cele mai multe cercuri, inclusiv în cercul „Contemporanului”, cu care a și polemizat. Valul general de ostilitate îl determină să plece la Paris, unde cunoaște o serie de scriitori și, ca o revanșă împotriva detractorilor din țară, începe să scrie în franceză, cu năzuință secretă de a cuceri o glorie europeană. O serie de eșecuri literare repetate îl determină să revină în țară, către sfârșitul anului 1913, dezgustat de Franța burgheză, pe care o consideră intrată într-o fază de decadență. Era începutul orientării sale galofobe, manifestată și pe plan literar, iar pe plan politic își îndreaptă simpatiile către Germania nazistă, sfidând curențul general de opinie. Macedonski, sub o înțelegere urbană și cu delicatețea omului binecrescut, păstra toată intransigența și subiectivitatea artistului, iar vremurile și adversitățile au sporit irascibilitatea poetului, fire vindicativă și nestăpânită. Așa se poate explica de ce, ca o urmare a numeroaselor ironii cu care l-a încăpat Caragiale, el a acordat sprijin lui Caion (C. A. Ionescu) în acuzația de plagiat adusă marelui nostru dramaturg și se înscrie chiar ca apărător al calomniatorului, în procesul care avea să prilejuiască celebră pledoarie a lui Delavrancea.

Această scurtă trecere în revistă a vieții lui Macedonski este în măsură să dea doar câteva puncte de reper; în fapt, viața și avataurile activității sale nu se pot urmări decât printr-o raportare permanentă la operă.

Bibliotecar,
Făsie Mariana

Biblioteca Județeană „Ștefan Bănulescu” Ialomița

Bibliografie :

- Călinescu, George – „Istoria literaturii române de la origini până în prezent”, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, București, 1941
- Iorga, Nicolae – „Istoria literaturii românești contemporane”, Ed. Adevărul, București, 1994
- Macedonski, Al. – „Opere”, vol. 1, Ed. Pentru Literatură, București, 1966

Costel Bunoaica

Captiv în minciună

Ultima dată când tata s-a bucurat a fost înaintea morții lui.
 Până să mă întorc,
 umblasem, cum se spune, prin viață halui, ca un porc, lipsit
 de griji și fără un căpătai pe care să îmi asez neodihnă și rostul.
 Nepăsarea împărătea și drumul și podoală. Si capul meu. Prostul!
 Uitasem de buna mea mamă, de bolnavul meu tată,
 chiar și prostiei nu-i mai cunoșteam costul. Nu-mi trebuiau
 împliniri să simt fericirea cum umblă prin oase. Ea plutea
 în duhorii, în femeile iubite, în priviri dusmănoase.
 Mă hrăneam cu iluzii. Dormeam prin ogrinzi.
 Existenta mustea în confuzii.
 Când îmi aminteam de propria-mi casă, indolenta mă dojenea
 furioasă. Umbra tatălui mi se închidea ca un nor peste față.
 Ofensat,
 revenisem din pribegie,
 fiindcă primisem solie că timpul lui pe pământ stă agățat
 într-o pală de vânt.
 Îi adusesem, ca nărodul care sunt,
 bomboane umplete cu esență din cuvânt și un pumn
 de tablete din ciocolată pentru vremurile care nu se mai boartă.
 I-am zis, făstăcit:
 "Uite, tată, dulciurile astea poleite cu viață ta,
 ia și topește-le în gură. Așează-ți pe genunchi un colt rupt
 dintr-o stea și las-o naibii de boală,
 că ea nu are măsură.
 Am vorbit cu Dumnezeu să-ți împrumute alt timp și
 dacă mai vrei, poate mă înveți să cosesc iarba asta vânjoasă
 care strigă prin ogradă că abia mai poate duce în frunze
 dorul de coasă."
 A zâmbit mulțumit.
 O, când zâmbea era sărbătoare! Până și văzduhul
 își trimitea intereptri să deslusească defectul din mișcări
 siderale.
 Niciodată nu i-am citit bucuria pe fată.
 Înlăuntru lui se dădea o luptă inversată între acceptare
 și refuz. Un fel de noapte înspri dimineată. Un fel de bezna
 călăuzitoare spre moarte.
 Rezemat de propria-i oboselă, s-a ridicat, dârzi, într-o rână
 și cu propria mâna a alungat ostirea de sfială, ce mă tintuise
 captiv în minciună.
 Mă imbrătisat, lăcrimând.
 Din copilărie nu-i mai văzusem chipul înșeninat de ceva.
 Atunci am simțit anii alergând înapoiai. Si viața-mi scăldată
 agresiv în noroi.

Titi Damian

PEDEAPSA...

(urmare din pag.5)

- Dar cu ... polițistul, ce s-a întâmplat? M-ai făcut curioasă, insistă Ancuța.

- Cum să se întâmple? Un elev din clasa mea, Călin Georgescu, cred că aşa îl chema, vine la mine cam tremurând, cu un aer spălit, misterios: „Domn' diriginte, ce mă fac? Nota mea din catalog la teza de matematică este modificată. Nu ştiu cine a făcut-o. Credeți-mă pe cuvânt că eu nu sunt vinovat.” Îmi cerea ajutorul cu niște ochi înlácrimiți și-si frângea mânile. „Nu se preface”, mi-am zis. Era clar, un caz de eliminare, poate chiar de exmatricularare, mai ales dacă ajungea în Consiliul profesoral, unde câțiva colegi erau intransigenți cu astfel de cazuri, puteau influența și pe ceilalți, apoi, regulamentul era regulament... „Dacă n-ai făcut-o tu, atunci cine? Ori vreun profesor, ceea ce-i exclus, poate din greșeală, ori vreun coleg care vrea să-ți facă rău, ori vreun prieten fără minte care chiar a vrut să-ți facă un bine. Pe urmă, în ce împrejurare? Doar la ora de sport mai lasă proful catalogul în cancelarie, în rest...”

- Interesant, aşa ceva numai un polițist, findcă tot am fost noi în ghearele lui, mai putea rezolva enigma, se arăta din ce în ce mai interesată Ancuța.

- Cazul s-a rezolvat mult mai ușor decât crezusem. Ideea cu prietenul care a vrut să-i facă un bine, l-a dus pe o pistă bună. „A observat profesorul de matematică?” „Nu cred.” Dintr-o dată privirea i se înșenină: „Mi-ați dat o idee bună! Cred că până mâine aflu cu siguranță.” A doua zi, viitorul nostru polițist, atunci într-o zecea, aștepta spălit în ușa cancelariei: „Eu am făcut-o, am vrut să-i măresc nota prietenului meu de pe scara blocului. Eram de serviciu pe școală, mă cam plăcăsisem, toți profesorii intraseră la clase, rămăsesese în cancelarie doar catalogul cu pricina, cum aveam la îndemână un pix cu roșu... Si să mă credeți, el chiar nu avea habar... Am vrut doar să-i fac o surpriză, pur și simplu, m-am jucat...” Mă uitam la el: un băiat nălțuț, finuț, roșu la față, îi dăduseră tuleile mustăcioarei care se mișcau odată cu buzele tremurările, așteptând verdictul. „Dacă am greșit, pedepsiti-mă, scădeți-mi nota la purtare, dar vă rog frumos, nu mă spuneți acasă, iau bătaie...” În ziua următoare, îmi deschide întrebător proful de matematică catalogul apăsând cu degetul mare pe nota cu pricina. „Iartă-mă, eu am făcut o greșeală, în loc să trec nota în rubrica mea, am pus-o la tine, la mate, chiar acum o anulez!”

„Da, dar ar fi trebuit să apară și la rubrica obiectului tău. Și-apoi ai călărit-o peste nota mea. Dar dacă tu spui asta... ești doar dirigintele...”, îmi replică el cam sceptic...

HELIS

REDACTOR ȘEF - Gheorghe DOBRE

Tiparul executat la **S.C. ARTPRINT S.R.L.**
 Slobozia - Ialomița; Cod. 8400, str. Ianache, Lot 2
 Tel: 0243 234480; 0744 356 593,
 E-MAIL: artprintsrl@yahoo.com

Revista poate fi procurată de la sediul redacției
 și de la Biblioteca Municipală Urziceni

Parteneri: Muzeul Județean Ialomița, Biblioteca Județeană Ialomița „Stefan Bănulescu”,
 Muzeul Național al Agriculturii, Centrul Cultural UNESCO „Ionel Perlea”,
 Centrul Creării Populare Ialomița, Consiliul Județean Ialomița

Revista poate fi citită pe internet la adresa: www.revistahelis.ro
 Sponsori: TRANSMIM Slobozia, CONMET Slobozia, CONCIVIC Slobozia, PUCHI
 ELECTRO Slobozia, ANONIM Urziceni,

ADMINISTRAȚIA

E-mail: gigizap2002@yahoo.com
SLOBOZIA,
 Str. Matei Basarab, Nr.26
 Centrul Cultural „Ionel Perlea”
 Et. 1
 CONT:
 RO88CECEIL0143RON0091587
 Suc. CEC Slobozia

REDACȚIA

CRITICĂ - Titi DAMIAN
PROZĂ - Ion NESU
POEZIE - Costel BUNOAICA
TEATRU - Serban CODRIN
FILOZOPIE - Alexandru BULANDRA, dr. Grigore SPERMEZAN
ISTORIE, ARHEOLOGIE - Florin VLAD, Vitalie BUZU
ARTĂ - Ana-Amelia DINCA
MUZICĂ - Nicolae ROTARU
ETNOGRAFIE, TRADITIONI POPULARE - Răzvan CIUCĂ, dr. Cristi OBREJAN
EVENIMENT CULTURAL - Nicolae TACHE, Doina ROȘCA, Mihaela RACOVITĂNEANU
INTERVIU, REPORTAJ, ESEU - Ion ALECU, Vasile IORDACHE
TEHNOREDACTARE - Veronica PANTURU